

Učinci implementacije regulatornih promjena plana oporavka kod manjih kreditnih institucija

Korenika, Dražen

Postgraduate specialist thesis / Završni specijalistički

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:498984>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-29**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni specijalistički studij

Upravljanje financijskim institucijama

**UČINCI IMPLEMENTACIJE REGULATORNIH PROMJENA
PLANA OPORAVKA KOD MANJIH KREDITNIH
INSTITUCIJA**

Sveučilišni specijalistički rad

Dražen Korenika

Zagreb, lipanj 2024. godine

PODACI I INFORMACIJE O STUDENTU SVEUČILIŠNOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA

Ime i prezime: Dražen Korenika

Datum i mjesto rođenja: 22. rujna 1982.

Naziv završenog fakulteta i godina diplomiranja: Ekonomski fakultet - Zagreb, 2011. godine

PODACI O SVEUČILIŠNOM SPECIJALISTIČKOM RADU

Vrsta studija: Sveučilišni specijalistički studij

Naziv studija: Upravljanje financijskim institucijama

Naslov rada: Učinci implementacije regulatornih promjena plana oporavka kod manjih kreditnih institucija

Naslov rada (engleski jezik): The effects of the implementation of the regulatory changes of the recovery plan at smaller credit institutions

UDK (popunjavanje Knjižnica): _____

Fakultet na kojem je rad obranjen: Ekonomski fakultet - Zagreb

POVJERENSTVO, OCJENA I OBRANA RADA

Datum prihvatanja teme: 11. srpnja 2024.

Mentor: Prof.dr.sc. Anita Pavković

Povjerenstvo za ocjenu rada:

1. Prof.dr.sc. Ivan Lovrinović
2. Prof.dr.sc. Anita Pavković
3. Doc.dr.sc. Ivan Tot

Povjerenstvo za obranu rada:

1. Prof.dr.sc. Ivan Lovrinović
2. Prof.dr.sc. Anita Pavković
3. Doc.dr.sc. Ivan Tot

Datum obrane rada: 24. rujna 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni specijalistički studij

Upravljanje financijskim institucijama

**UČINCI IMPLEMENTACIJE REGULATORNIH PROMJENA
PLANA OPORAVKA KOD MANJIH KREDITNIH
INSTITUCIJA**

**THE EFFECTS OF THE IMPLEMENTATION OF THE
REGULATORY CHANGES OF THE RECOVERY PLAN AT
SMALLER CREDIT INSTITUTIONS**

Sveučilišni specijalistički rad

Student: Dražen Korenika

Matični broj studenta: PDS-60-2015

Mentor: Prof.dr.sc. Anita Pavković

Zagreb, lipanj 2024. godine

SAŽETAK I KLJUČNE RIJEČI

Predmet istraživanja rada su promjene regulatornog okvira plana oporavka kod malih kreditnih institucija i primjena standardiziranog izvješća u cilju procjenjivanja ukupne mogućnosti oporavka. Rad sadrži analizu novog regulatornog okvira vezan za propisane pokazatelje (minimalne stope, kalibracija, praćenje i ažuriranje) te njihov utjecaj na ukupnu mogućnost oporavka temeljem predviđenih odnosno odabranih mjera oporavka kod manjih kreditnih institucija. Dodatno, istaknuta je važnost utvrđivanja osjetljivosti funkcije pokazatelja ranog upozorenja i njihova uloga u omogućavanju pravodobnog i efikasnog poduzimanja mjera oporavka (prije supervizorske intervencije). Novi regulatorni okvir analiziran je i s aspekta ažuriranog područja planova oporavka kao procjenu ukupne mogućnosti oporavka kreditnih institucija, primjenu standardiziranog izvještaja u svrhu ukupne mogućnosti oporavka te rokova dostave plana oporavka. Sve su značajniji izazovi u praćenju i implementiranju regulatornih promjena postojećih i novih okvira kojim se uređuje nadziranje poslovanja manjih kreditnih institucija uz primjenu principa proporcionalnosti koje primjenjuje Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA). Stoga je u radu provedeno istraživanje na uzorku od deset manjih kreditnih institucija (hipotetski primjeri s pretpostavljenim parametrima) u svezi primjene standardiziranog izvještaja u cilju mjerenja ukupne mogućnosti oporavka. Istraživanje je ukazalo da implementacija novih regulatornih promjena plana oporavka predstavlja značajan izazov manjim kreditnim institucijama. Provedeno istraživanje sugerira da je potreban pojačan dijalog između manjih kreditnih institucija i neovisnog nadležnog nacionalnog tijela (Hrvatske narodne banke), kako bi manje kreditne institucije praktičnije i brže usvojile regulatorne promjene plana oporavka.

Ključne riječi: plan oporavka, manje kreditne institucije, mjere oporavka, ukupna mogućnost oporavka i standardizirano izvješće.

ABSTRACT

The subject of research work is the changes in the regulatory framework of the recovery plan for smaller credit institutions and the application of a standardized report in order to assess the overall recovery capacity. The paper contains an analysis of the new regulatory framework related to the prescribed indicators (minimum rates, calibration, monitoring and updating) and their impact on the overall recovery capacity based on selected recovery measures for smaller credit institutions. Additionally, the importance of determining the sensitivity of the function of early warning indicators and their role in enabling the timely and efficient undertaking of

recovery measures (before supervisory intervention) was highlighted. The new regulatory framework was also analysed from the aspect of the updated area of recovery plans as an assessment of the total overall recovery capacity of credit institutions, the application of a standardized report for the purpose of the overall recovery capacity and the deadlines for delivery of the recovery plan. There are increasingly significant challenges in monitoring and implementing regulatory changes in the existing and new frameworks governing the supervision of operations of smaller credit institutions, regardless of the principle of proportionality applied by the European Banking Authority (EBA). Therefore, in the paper, research was conducted on a sample of ten small credit institutions (hypothetical examples with assumed parameters) regarding the application of a standardized report in order to measure the overall recovery capacity. The research indicated that the implementation of the new regulatory changes of the recovery plan represents a significant challenge for smaller credit institutions. The conducted research is suggesting that an increased dialogue is needed between smaller credit institutions and the independent competent national body (Croatian National Bank), in order for smaller credit institutions to adopt the regulatory changes of the recovery plan more practically and faster.

Key words: recovery plan, less significant credit institution, recovery measures, overall recovery capacity and standardized report.

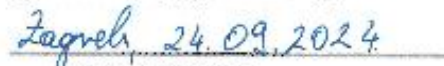
IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je sveučilišni specijalistički rad rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

(mjesto i datum)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

(personal signature of the student)

(place and date)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet rada i ciljevi istraživanja	1
1.2. Metode istraživanja i izvori podataka.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada	3
2. REGULATORNI OKVIR PLANA OPORAVKA KREDITNIH INSTITUCIJA	4
2.1. Opće odredbe plana oporavka kreditnih institucija	6
2.2. Razlozi donošenja izmjena regulatornog okvira plana oporavka kreditnih institucija..	14
2.3. Ključne izmjene i očekivani učinci u reguliranju planova oporavka kreditnih institucija	17
2.4. Utjecaj regulatornih izmjena na procjenu ukupne mogućnosti oporavka kreditnih institucija	26
3. REGULATORNE PROMJENE PLANA OPORAVKA KOD MANJIH KREDITNIH INSTITUCIJA	30
3.1. Izazovi u praćenju regulatornih promjena kod manjih kreditnih institucija.....	32
3.2. Primjena principa proporcionalnosti za utvrđivanja pojednostavljenih obveza	44
3.3. Plan oporavka u okviru supervizorske ocjene internog upravljanja	47
3.4. Rokovi dostave plana oporavka kod manjih kreditnih institucija	51
4. ISTRAŽIVANJE PRIMJENE STANDARDIZIRANOG IZVJEŠĆA U SVRHU UKUPNE MOGUĆNOSTI OPORAVKA MANJIH KREDITNIH INSTITUCIJA	54
4.1. Uloga i važnost standardiziranog izvješća planova oporavka	54
4.2. Značajnost snažnog stresnog scenarija za izračun ukupne mogućnosti oporavka	57
4.3. Mjere oporavka u izračunu ukupne mogućnosti oporavka.....	63
4.4. Primjena standardiziranog izvješća u svrhu ukupne mogućnosti oporavka na odabranom uzorku	68
4.5. Očekivanja od validacije standardiziranog izvještaja u kontinuiranom ažuriranju plana oporavka	86
5. ZAKLJUČAK	88

LITERATURA.....	91
POPIS SLIKA	98
POPIS TABLICA.....	99
POPIS GRAFIKONA	100
ŽIVOTOPIS	102
PRILOG	103

1. UVOD

1.1. Predmet rada i ciljevi istraživanja

Planovi oporavka predstavljaju unaprijed definirani pisani postupak postupanja, koje je odobreno od strane nadzornog tijela kreditne institucije, u situacijama nastupanja raznih vrsta stresova (makro ekonomskih ili pojedinačnih specifičnih stresova) za kreditnu instituciju. U uvjetima nastupanja takvih stresnih događaja, planovi oporavka sadrže detaljne pisane korake koje uprava kreditne institucije poduzima u cilju umanjena ili otklanjanja trenutnih ili budućih stresnih događaja. Stoga, planovi oporavka predstavljaju važan element europskog nadzornog regulatornog okvira u reguliranju nastupanja kriznih situacija. Uloga središnjih banaka jest implementacija regulatornih smjernica u zakonske i podzakonske akte nadziranja poslovanja kreditnih institucija. Osim zajedničkog najznačajnijeg rizika za sve vrste kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj, izloženosti kreditnom riziku, svaka pojedina kreditna institucija izložena je i drugim specifičnim vrstama rizika. Upravo planovi oporavka predstavljaju individualni plan postupanja svake pojedinačne kreditne institucije za pravodobni oporavak efikasnosti poslovanja u uvjetima finansijskog stresa. Stoga je i značajnost adekvatnog implementiranja regulatornog okvira planova oporavka važna s aspekta sprječavanja prelijevanja određenih vrsta rizika i na druge kreditne institucije u sustavu.

Predmet istraživanja ovog sveučilišnog specijalističkog rada upravo su promjene regulatornog okvira plana oporavka kod manjih kreditnih institucija i primjena standardiziranog izvješća u cilju procjenjivanja ukupne mogućnosti oporavka. Prethodni regulatorni okvir planova oporavka nije u dovoljnoj mjeri naglašavao značajnost odabira adekvatnih mjera oporavka i njihov utjecaj na ukupnu mogućnost oporavka nakon primjene stresnog scenarija. Novi regulatorni okvir daje naglasak na ukupnoj mogućnosti oporavka koji se odražava na pojačanoj regulaciji odabranih pokazatelja u planovima oporavka, zatim aktivaciji pokazatelja i primjeni adekvatnih mjera oporavka na ukupnu mogućnost oporavka mjerenu kroz razinu kapitala i likvidnost kreditne institucije. U radu će se analizirati novi regulatorni okvir vezan za propisane pokazatelje (minimalne stope, kalibracija, praćenje i ažuriranje) te njihov utjecaj na ukupnu mogućnost oporavka temeljem predviđenih odnosno odabranih mjera oporavka kod manjih kreditnih institucija. Dodatno, istaknut će se važnost utvrđivanja osjetljivosti funkcije pokazatelja ranog upozorenja i njihova uloga u omogućavanju pravodobnog i efikasnog poduzimanja mjera oporavka (prije supervizorske intervencije). Sve su značajniji izazovi u

praćenju i implementiranju regulatornih promjena postojećih i novih okvira kojim se uređuje nadziranje poslovanja kreditnih institucija. Navedeno se posebno odnosi na manje kreditne institucije koje imaju značajne izazove u kontroli troškova zaposlenika i ostalih administrativnih troškova te implementiranju novih regulatornih zahtjeva. Stoga Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) uvođenjem principa proporcionalnosti nastoji olakšati implementaciju regulatornih promjena kod manjih kreditnih institucija kojima isti predstavljaju značajan izazov na održavanje profitabilnosti poslovanja. Regulatorne promjene u svim segmentima imaju najveće troškove kod manjih kreditnih institucija s obzirom na manju organizacijsku strukturu i kapacitet istih. Upravo iz tog razloga u radu će se analizirati implementacija predmetnih regulatornih promjena plana oporavka u manjim kreditnim institucijama, odnosno primjena principa proporcionalnosti (pojednostavljenih obveza) koji proizlaze iz Odluke o planovima oporavka.

Ciljevima rada istaknut će se izazovi u praćenju regulatornih promjena kod manjih kreditnih institucija i prikazani sistematizirani razlozi za donošenje izmjene regulatornog okvira koji regulira plan oporavka i analizirati promjenu regulatornog okvira koji je implementiran u nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske. Nadalje, rad će identificirati razlike u promjeni regulatornih promjena kod velikih i malih kreditnih institucija. Također, provesti će se istraživanje na uzorku manjih kreditnih institucija u svezi primjene standardiziranog izvještaja u cilju mjerenja ukupne mogućnosti oporavka. Rad će također ukazati na najčešće pogreške prilikom odabira i kalibriranja određenih pokazatelja, mjera oporavka i jačine stresnog scenarija. Zaključci koji će biti doneseni u ovom radu, a koji se tiču validacije ukupne mogućnosti oporavka korištenjem odabranih mjera oporavka, mogu poslužiti kreditnim institucijama, a naročito manjim kreditnim institucijama, za adekvatnu izradu planova oporavka u praksi sukladno posljednjim usvojenim regulatornim okvirom.

1.2. Metode istraživanja i izvori podataka

U okviru istraživanja koristit će se metode komparacije, sinteze i dedukcije kojima će se istražiti postojeće spoznaje o problematici istraživanja, odnosno dosadašnji okvir utvrđivanja ukupne mogućnosti oporavka u sklopu planova oporavka. Za provođenje istraživanja prikupit će se primarni podaci provođenjem ankete među deset odabranih manjih kreditnih institucija na tržištu. Prikupljeni podaci bit će obrađeni jednostavnom deskriptivnom statistikom. Istraživanje

prikupljenih podataka iz standardiziranih izvješća prikazati će se na hipotetskim primjerima s pretpostavljenim parametrima. Sekundarni izvori podataka koji će se koristiti u istraživanju su domaća i strana znanstvena i stručna literatura (knjige, znanstveni i stručni članci i publikacije), kao i službeni i javno objavljeni podaci Europske središnje banke (ECB) i Europskog nadzornog tijela za bankarstvo te drugi relevantni izvori.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Ovaj sveučilišni specijalistički rad bit će podijeljen u pet dijelova. Prvo poglavlje, čitatelje će upoznati s predmetom i ciljevima istraživanja te strukturom rada. U drugom poglavlju pojasnit će se regulatorni okvir plana oporavka kreditnih institucija i prikazati razloge donošenja izmjena regulatornog okvira. U ovom poglavlju, detaljno će se istaknuti ključne izmjene i očekivani učinci u reguliranju planova oporavka kreditnih institucija te posljedično, utjecaj regulatornih izmjena na procjenu ukupne mogućnosti oporavka kreditnih institucija.

Treće poglavlje rada precizira regulatorne promjene plana oporavka izričito kod manjih kreditnih institucija. Poglavlje opisuje izazove u praćenju regulatornih promjena kod manjih kreditnih institucija i specifičnosti primjene principa proporcionalnosti za utvrđivanje pojednostavljenih obveza. Također, poglavlje opisuje na koji način se planovi oporavka kod manjih kreditnih institucija ocijenjenu u okviru supervizorske ocjene internog upravljanja i ukupnog poslovanja kreditne institucije. U konačnici, daje se poseban osvrt na rokove dostave plana oporavka kod manjih kreditnih institucija u odnosu na posljednje regulatorne izmjene. U četvrtom poglavlju, opisano je istraživanje primjene standardiziranog izvješća u svrhu ukupne mogućnosti oporavka manjih kreditnih institucija, s posebnim naglaskom na ulogu i važnost primjene standardiziranog izvješća. U posljednje poglavlju, zaključku, navesti će se ključni zaključci i razmatranja ovog rada.

2. REGULATORNI OKVIR PLANA OPORAVKA KREDITNIH INSTITUCIJA

Početni Baselski standardi (Basel I. i Basel II.) znatno su prošireni u svom opsegu regulatornih zahtjeva u odnosu na posljednji aktivan usvojen standard (Basel III.). Osim Baselskog standarda, kreditne institucije dužne su se pridržavati mnogobrojnih međunarodnih specifičnih pravila i standarda. Bonitetni zahtjevi Europske unije prema kreditnim institucijama dodatno su opterećeni specifičnim nacionalnim zahtjevima iz različitih područja tržišta što manjim kreditnim institucijama predstavlja dodatan izazov. Navedeno je naročito izraženo nakon financijske krize iz 2008. godine, kada su nastupili mnogobrojni regulatorni zahtjevi za poboljšanje otpornosti na nastupanje financijskih poteškoća. *"Cilj reforme regulacije i supervizije je uspostaviti što sigurniji, stabilniji, transparentniji i otporniji financijski sustav koji je u funkciji razvoja gospodarstva i društva, održavanje domaćeg i međunarodnog povjerenja, zaštite deponenata, zaštite poreznih obveznika, povećanja informiranosti investitora (zaštite potrošača), osiguranja stabilnosti financijskog sustava, povećanje kontrole provođenja monetarne politike nad ponudom novca (monetarna kontrola), struktura tržišta i konkurentnost, alokacija kredita i sl."* (Pavković, 2021, str. 28).

Navedena kriza istaknula je značajne nedostatke povezanih financijskih sustava kao i njihovu regulaciju od strane neovisnih nadzornih tijela. Kreditne institucije, koje su jedni od najznačajnijih sudionika financijskih sustava, posebno one složene, velike i globalno povezane kreditne institucije, odnosno sistemski značajne, predstavljaju jednu od najvećih prijetnji na stabilnost financijskog sustava u slučaju njihovih propasti. Ishod globalne financijske krize iz 2008. godine primorao je na odluke o spašavanju kreditnih institucija i to iz javnih sredstava. U takvih kriznim okolnostima, mnoga neovisna nacionalna nadležna tijela bila su primorana pružiti kreditnim institucijama financijsku pomoć u cilju suzbijanja prelijevanja njihovih financijskih poteškoća na cjelokupno tržište. Takve intervencije neovisnih nadležnih nacionalnih tijela bile su pod snažnom pozornošću javnosti zbog komparacije uvjeta spašavanja pojedinih kreditnih institucija u odnosu na iste i/ili slične kreditne institucije unutar iste ili drugih zemalja ili regije. Financijsko spašavanje kreditnih institucija podrazumijevalo je značajne fiskalne troškove. Stoga se kao rezultat istog, na razini Europske unije, pokazala potreba za donošenje novih zakonodavnih regulatornih okvira koje su imale za cilj kvalitetnije reguliranje poslovanja kreditnih institucija odnosno stabilnijeg bankarskog sustava u cjelini u situacijama nastupanju financijskih poteškoća.

Dotadašnji regulatorni okvir Europske unije imao je dva značajna nedostatka. Prvi nedostatak proizlazi iz činjenice što isti nije sadržavao ujedinjeni okvir koji vrijedi podjednako za sve kreditne institucije. Navedeno je od velike značajnosti kada kreditne institucije posluju u nekoliko različitih zemalja s različitim utjecajem na svako tržište. Nepostojanjem zajedničkog regulatornog okvira dovelo je do situacija da svaka zemlja odlučuje sama za svoje interese i veće mogućnosti prelijevanja financijskih poteškoća na druge zemlje. Drugi nedostatak bio je nepostojanje zaštitnog sloja od potencijalnog propadanja kreditne institucije i vremenskog razdoblja za reakciju neovisnih nacionalnih nadležnih tijela. Utvrđena je potreba za kvalitetnijim regulatorni okvir iz područja sprječavanja nastanka financijskih poteškoća, odnosno pravovremeno prepoznavanje i spoznavanje potencijalnih poteškoća u poslovanju kreditnih institucija.

Od posljednje financijske krize iz 2008. godine poboljšana je regulatorni okvir Europske unije koji znatno umanjuje mogućnost nastupanja sličnih kriza kod kreditnih institucija, odnosno koji uvelike unapređuju sposobnost kreditnih institucija za apsorpciju sličnih kriza. Regulatorni okvir kreditnih institucija razvio je mnoge alate koje poboljšavaju spremnost kreditnih institucija na otpornost nastupanja financijskih kriza. Jedan od značajnih takvih alata upravo jest plan oporavka. Plan oporavka predstavlja regulatorni preventivni alat koji će na vrijeme detektirati financijske poteškoće na poslovanje kreditne institucije i sistematizirano prikazati mjere postupanja kreditne institucije u takvim okolnostima.

Plan oporavka pokazao se kao vrlo koristan alat u praksi, ne samo za regulatorna tijela s ciljem provođenja supervizije, nego i kreditnim institucijama u pogledu procjenjivanja i preispitivanja njihovih postavljenih mjera za suzbijanje nastupanja raznih vrsta financijskih poteškoća. Stoga je regulatorni okvir plana oporavka, od njegovog implementiranja 2014. godine, bio pod kontinuiranim unaprjeđenjem, naročito dio regulatornog okvira koji se odnosi na male kreditne institucije. U ovom poglavlju, uvodno će biti prikazani opće odredbe plana oporavka gdje će biti istaknuti regulatorni akti i propisani obvezni dijelovi plana oporavka. Posljednja regulatorna promjena plana oporavka, koja je obrađena u ovom poglavlju, upravo se odnosi na razloge donošenja izmjena regulatornog okvira, ključne izmjene i očekivani učinci u reguliranju plana oporavka.

2.1. Opće odredbe plana oporavka kreditnih institucija

Na razini Europske unije od 2014. godine od strane donosioca regulatornog okvira definirani su mnogi regulatorni akti kojima su propisani obvezni dijelovi i sadržaj plana oporavka kreditnih institucija. Pregled regulatornog okvira plana oporavka prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Popis regulatornih akata Europske unije koji se odnose na plan oporavka

Naziv regulatornog okvira	Oznaka regulatornog okvira
Direktiva o oporavku i sanaciji banaka	2014/59/EU (BRRD)
Smjernice o nizu scenarija koji se trebaju primijeniti u planovima oporavka	EBA/GL/2014/06
Regulatorni tehnički standardi o sadržaju planova oporavka	EBA/RTS/2014/11
Smjernice o minimalnom popisu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja plana oporavka	EBA/GL/2015/02
Delegirana uredba Komisije o dopuni Direktive 2014/59/EU	(EU) 2016/1075
Direktivna o oporavku i sanaciji banaka	2019/879/EU II (BRRD II)
Smjernice o pokazateljima planova oporavka	EBA/GL/2021/11
Smjernice o ukupnoj mogućnosti oporavka u planiranju oporavka	EBA/GL/2023/06

Izvor: izrada autora

Na razini Europske unije 2014. godine propisan je tada novi regulatorni okvir¹, a koji je u primjeni od 2015. godine, koji propisuje prevladavanje propasti kreditnih institucija, zatim oporavak u uvjetima financijskih poteškoća i osiguravanja kompatibilnosti suradnje u slučaju sanacije banaka na razini Europske unije. Günter, Krahen, i Lüpke (2014, str. 5) ističu da predmetni regulatorni okvir, oblikuje zajednički pristup oporavku i rješavanju definiranjem opće obvezujućih načela i pružanjem skupa instrumenata koji su na raspolaganju sanacijskim tijelima u slučaju nastupanja krize. Isti regulatorni okvir, po prvi puta za sve kreditne institucije u Europskoj uniji propisuje obvezu izrade i pripreme plana oporavka. Također, regulatorni okvir definira i područje sanacije kreditne institucije i osnivanja nacionalnih sanacijskih fondova što danas predstavlja obvezu svake državne članice Europske unije. *"Nadležna i sanacijska tijela procjenjuju utjecaj propasti kreditne institucije na financijska tržišta, druge institucije i na uvjete financiranja na temelju ukupne kvantitativne ocjene i to redovito i najmanje svake dvije godine."* (EU 348/2019, 2019, str. 63/4).

Istovremeno, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo izdalo je smjernice² o nizu scenarija koji se trebaju primijeniti u planovima oporavka. Predmetna smjernica ima za cilj određivanje primjene značajnih scenarija, onih makroekonomskih i specifičnih financijskih poteškoća u postupak planiranja provođenja mjera i mogućnosti oporavka propisanim u planu. Odnosno,

¹ Direktiva o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava 2014/59/EU

² Smjernice broj GL/2014706

svrha značajnih scenarija jest simulacija makroekonomskih i specifičnih događaja u svrhu ispitivanja adekvatnosti odabranih opcija oporavka i adekvatnosti definiranih pokazatelja u planu oporavka.

Delegiranom uredbom³ detaljnije su se propisali određeni obvezni dijelovi planova oporavka. Ista propisuje zakonodavne tehničke kriterije sadržaja planova oporavka, plan sanacije pojedinačno i grupne strukture kreditne institucije, kriterije supervizije planova oporavka i ostalo. S obzirom na primjenu pristupa zajedničkog djelovanja, u smislu razmjena iskustva i primjene regulatornog okvira, svih nadzornih tijela država članica Europske unije, nakon nekoliko godina primjene regulatornih okvira, ukazala se potreba za poboljšanjem iz područja sanacije kreditnih institucija. Pojačana regulacija postala je ključni instrument u mnogim jurisdikcijama s ciljem minimalizacije troškova poreznih obveznika, odnosno sprječavanje spašavanja a sve kako bi se pomoglo u ograničavanju i suzbijanju vanjskih učinaka koji prate banke (Minto, 2018, str.794).

Stoga je isti regulatorni okvir dodatno unaprijeđen Direktivnom⁴ iz 2019. godine, sa ugrađenim metodama pojačanog europskog mehanizma sanacije i osiguravanje nadležnim tijelima proces sanacije kreditnih institucija u cilju zaštite cjelokupne financijske stabilnosti kao i javnih sredstava pojedine zemlje članice Europske unije. *U uvjetima krize širih razmjera, uvijek se može postaviti pitanje diskrecijskih odluka rukovodstva središnje banke prema pojedinim bankama (dvojba između stečaja i sanacije, modaliteti intervencije i sl.).*" (Prka, 2016, str.153). Stoga je navedeni regulatorni okvir imao za cilj transparentnije propisati uvjete sanacije za kreditne institucije koje djeluju u Europskoj uniji.

S integracijom navedenih regulatornih okvira uveden je standard usvajanja plana oporavka kao redoviti postupak poslovanja unutar kreditnih institucija kao i redoviti predmet supervizije od strane neovisnih nadležnih nacionalnih tijela. Kontinuirani postupak procjene i nadogradnje plana oporavka daje vrijedne parametre procjene poslovanja kreditnih institucija, kako upravljačkim tijelima kreditnih institucija tako i u postupku supervizije neovisnim nacionalnim nadležnim tijelima. Posljednje regulatorne promjene planova oporavka definirane su od strane Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA⁵) a propisane u smjernicama o pokazateljima

³ Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2016/1075 od 2016. o dopuni Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta

⁴ Direktiva o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava II. broj 2019/879/EU

⁵ Eng. European Banking Authority

planova oporavka⁶. Okružnica (HNB, 2022) naglašava obvezu implementiranja usklađenosti smjernica Europskog nadzornog tijela za bankarstvo u regulatorni okvir Republike Hrvatske što je propisanim posljednjom izmjenom Zakona o kreditnim institucijama. Slijedom navedenog, Hrvatska narodna banka implementirala je posljednje regulatorne promjene planova oporavka iz navedene smjernice u nacionalni zakonski akt Odluka o planovima oporavka kreditnih institucija⁷.

Regulatorni okvir Europske unije, točnije konačan nacrt regulatornih tehničkih standarda o sadržaju planova oporavka⁸ propisuje sadržaj ključnih dijelova planova oporavka. Ključni dijelovi planova oporavka podijeljeni su na opis upravljanja, strateška analiza, komunikacijski plan i pripreme mjere. Opis upravljanja trebao bi omogućavati ispravan razvitak, odabir i implementaciju procesa planiranja u svojem svakodnevnom poslovanju i pravovremeno donošenje odluke o mjerama oporavka i njihovu provedbu u slučaju nastajanja financijskih poteškoća. Dio strateške analize opisuje identifikaciju ključnih djelatnosti kreditne institucije i definirati ključne aktivnosti koje se moraju poduzeti u vezi s njima u trenutka nastajanja financijskih poteškoća. Navedeno uključuje odabir mjera oporavka za smanjenje rizika, postupanje na pojavljivanje likvidnih poteškoća ili rizika smanjenja kapitala. Uloga komunikacijskog plana jest osiguravanje učinkovite unutarnje i vanjske komunikacije o aspektima koje se odnose na provedbu plana oporavka. U konačnici, plan oporavka trebao bi sadržavati analitiku pripremnih mjera koje bi u razdoblju prije oporavka mogle povećati učinkovitost utvrđenih opcija oporavka. Poduzimanje pripremnih radnji može podrazumijevati promjene u organizaciji kreditne institucije u cilju lakšeg ažuriranja plana oporavka, kao npr. praćenje pokazatelja poslovanja ili eliminiranje prepreka koje onemogućavaju provedbu plana oporavka. Regulatorni okvir definira da ovakve naknadne radnje trebaju biti detaljno opisane u planu oporavka kako bi se adekvatno procijenila njihova realna provedba od strane nadzornih neovisnih nacionalnih tijela.

Plan oporavka izrađuje sama kreditna institucija, s ciljem osiguranja *ex-ante* mjera oporavka u slučaju nastupanja financijskih poteškoća (Chen Chen, 2015, str.10.). Odnosno, najvažniji zadatak plana oporavka jest da kreditne institucije percipiraju poduzimanje preventivnih aktivnosti u okolnostima financijskih poteškoća a sve sa ciljem oporavka svojeg poslovanja. Kako bi se osiguralo navedeno kao i ujednačenost nadziranja plana oporavka, regulatorni okvir

⁶ Smjernica broj GL/2021/11

⁷ Narodne novine broj 110/2022

⁸ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Regulatorni tehnički standarda broj 2014/11

definirao je opće standarde kojima se propisuju minimalni opći standardi plana oporavka. Minimalni opći standardi proizlaze iz kontinuiranog usavršavanja reguliranja plana oporavka prvenstveno kroz razmjenu iskustava neovisnih nadzornih nacionalnih tijela (centralnih banaka) svih zemalja članica Europske unije ali i kroz prikupljanje povratnih informacija od kreditnih institucija u različitim fazama primjene plana oporavka. Tijekom postupka supervizije, neovisna nacionalna nadležna tijela prikupljaju od kreditnih institucija povratne informacije o implementaciji ali i aktivaciji plana oporavka a koje su od značajne važnosti donosiocima regulatornog okvira.

Definirani pokazatelji poslovanja u planu oporavka predstavljaju jedan od najvažniji dijelova plana oporavka. Pokazatelji poslovanja definirani su od strane kreditne institucije. Uloga pokazatelja poslovanja jest identificirati uvjete odnosno granične vrijednost faze ranog upozorenja i faze aktivacije opcija oporavka. Dakle, glavna uloga pokazatelja poslovanja jest detektirati stresnu financijsku razinu poslovanja u njezinoj početnoj fazi omogućavajući pravovremenu reakciju za poduzimanje aktivnosti oporavka. Pokazatelji plana oporavka ne moraju nužno zahtijevati obvezu poduzimanja aktivacije opcija oporavka. Njihova definirana razina ranog upozorenja trebala bi privući pozornost uprave kreditne institucije za poduzimanjem radnje na određene potencijalne financijske poteškoće, odnosno potrebu za dodatnom analizom i raspravom s nadzornim odborom kreditne institucije.

Stoga je formiran kolektivni standard okvira pokazatelja od strane Europskog nadzornog tijela za bankarstvo izdavanjem Smjernice o minimalnom popisu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja plana oporavka koja je u primjeni od 2015. godine. Ista smjernica ukinuta je 2022. godine kada je stupila na snagu ažurirana verzija smjernice a koja je i posljednja promjena regulatornog okvira plana oporavka što je detaljnije opisano u ovom radu. Navedena smjernica iz 2015. godine propisuje minimalnu listu kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja poslovanja u planu oporavka unutar određenih obveznih i neobveznih kategorija poslovanja. Važno je naglasiti da smjernica ne ograničava listu pokazatelja, štoviše potiče se uključanje više pokazatelja plana oporavka po različitim kategorijama. Lista obveznih i ne obveznih kategorija pokazatelja plana oporavka prikazana je u tablici broj 2.

Tablica 2. Lista obaveznih i ne obaveznih kategorija pokazatelja plana oporavka.

Kategorije pokazatelja plana oporavka (prve su četiri kategorije obvezne, dok se posljednje dvije mogu isključiti ako institucija obrazloži da nisu relevantne za nju)
Obavezne kategorije
1. Pokazatelji kapitala

Kategorije pokazatelja plana oporavka (prve su četiri kategorije obvezne, dok se posljednje dvije mogu isključiti ako institucija obrazloži da nisu relevantne za nju)
2. Pokazatelji likvidnosti
3. Pokazatelji profitabilnosti
4. Pokazatelji kvalitete imovine
Kategorije koje podliježu oborivoj pretpostavci
5. Tržišni pokazatelji
6. Makroekonomski pokazatelji

Izvor: EBA (2015) Guideline on the minimum list aqualitative and quantitative recovery plan indicators EBA-GL-2015-02 str.11.

Smjernica također omogućava određenu razinu slobode u odabiru pokazatelja ovisno o posebnosti poslovanja pojedine kreditne institucije. Stoga isti pokazatelji moraju biti procijenjeni i raspravljeni u postupku supervizije s nadležnim tijelima prilikom ocjenjivanja plana oporavka. Minimalna lista pokazatelja prikazana je u tablici broj 3.

Tablica 3. Minimalna lista pokazatelja plana oporavka.

Minimalni popis pokazatelja plana oporavka (za svaki pokazatelj institucija može obrazložiti da on za nju nije relevantan, no u tom ga slučaju treba zamijeniti drugim pokazateljem koji je relevantniji za navednu instituciju)
1. Pokazatelji kapitala
a) Stopa redovnog osnovnog kapitala
b) Stopa ukupnog kapitala
c) Omjer financijske poluge
2. Pokazatelji likvidnosti
a) Koeficijent likvidne pokrivenosti
b) Omjer neto stabilnih izvora financiranja
c) Trošak financiranja
3. Pokazatelji profitabilnosti
a) (Povrat na imovinu) ili (Povrat na vlasnički kapital)
b) Značajni operativni gubici
4. Pokazatelji kvalitete imovine
a) Stopa rata bruto neprihodujućih kredita
b) Koeficijent pokrivenosti (rezervacije / (ukupni neprihodujući krediti))
5. Tržišni pokazatelji
a) Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga
b) Kreditni raspon za kreditne izvedenice na osnovi nastanka statusa neispunjena obveza (CDS premija)
c) Promjena cijene dionica
6. Makroekonomski pokazatelji
a) Promjena BDP-a
b) CDS koji izdaju države

Izvor: EBA (2015) Guideline on the minimum list a qualitative and quantitative recovery plan indicators EBA-GL-2015-02 str.12.

Drugu odredbu plana oporavka predstavljaju korišteni stresni scenariji. EU 2014/59 (2014) u članku 5. stavku 7. propisuje da Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, zajedno s Europskim odborom za sistemske rizike (ESBR⁹) objavljuje i specificira smjernice za detaljnije reguliranje

⁹ Eng. European Systemic Risk Board

različitih stresnih scenarija koji se upotrebljavaju u planu oporavka. Slijedom navedenog, Europskog nadzornog tijela za bankarstvo izdalo je smjernice o nizu scenarija koji se trebaju primijeniti u planovima oporavka¹⁰. Planovi oporavka imaju za cilj prepoznati dostupne aktivnosti kreditne instituciji u svrhu umanjivanja ili suzbijanja nastajanja financijskih poteškoća. Česta je pogrešna percepcija i tumačenje da je cilj planova oporavka predvidjeti sve moguće situacije koje bi mogli potaknuti financijske poteškoće. Regulatorni okvir zauzeo je pristup da se fokusira na razvoju individualne mogućnosti oporavka, odabirom adekvatnih mjera oporavka specifičnih za svaku pojedinu kreditnu instituciju. Odabir adekvatnih, konzistentnih, kompaktnih, raznolikih i realnih mjera oporavka pružiti će kreditnoj instituciji mogućnost oporavka za veći opseg različitih financijskih poteškoća. S ciljem prepoznavanja i procjenjivanja upravo takvih mjera oporavka, od velike je značajnosti pravilan odabir upotrjebljenih stresnih scenarija u planovima oporavka. Zadane su polazne točke koje kreditne institucije moraju primijeniti u kreiranju različitih stresnih scenarija a koje će testirati odabrane mjere oporavka (EBA 2014/06, 2014, str.8.). Od velike je važnosti da odabrani stresni scenariji imaju karakteristike snažnih makroekonomskih i financijskih poteškoća koji će kreditnu instituciju dovesti blizu vjerojatnosti propadanja. Pogrešno se percipira implementirani regulatorni okvir planova oporavka da isti kroz primjenu stresnih scenarija nalaže simulaciju propadanja kreditne institucije. U tom slučaju odabrane mjere oporavka ne mogu biti realizirane, odnosno njihov utjecaj oporavka ne bi bilo moguće procijeniti. Iz tih razloga uloga scenarija jest da simulira stres koji će kreditnu instituciju dovesti do ruba propadanja. Također, plan oporavka trebao bi dati kreditnoj instituciji odgovore da se upotrebom stresnih scenarija testira učinkovitost odabranih mjera oporavka i adekvatnost odabranih pokazatelja oporavka. Naglašava se upotreba najmanje tri scenarija (na razini sustava, scenarija specifičnog za instituciju i kombinacija oba scenarija), a koji su najizgledniji za kreditnu instituciju ili njenu grupu, koji će dovesti do vjerojatnosti propadanja u slučaju ne provođenja mjera oporavka i koji se zasnivaju na ne redovitim ali realnim događajima (EBA 2014/06, 2014, str.8.). Nadalje se ističe da bi scenariji trebali obuhvatiti ocjenu odabranih događaja na raspoloživ kapital, likvidnost, profil rizičnosti, profitabilnost, poslovanje i ugled kreditne institucije (EBA 2014/06, 2014, str.8 i 9.).

Važnu opću odrednicu planova oporavka, sadržanu u dijelu strateške analize, čine i odabrane opcije oporavka. " *Cilj plana oporavka nije predvidjeti čimbenike koji bi mogli potaknuti krizu, već procijeniti jesu li dostupne opcije za suzbijanje krize dovoljno snažne i je li njihova priroda*

¹⁰ Smjernica broj 2014/06

dovoljno raznolika da se suoče sa širokim rasponom šokova različite prirode". (EBA, 2013, REC/2013/02, str. 16.). Opcije oporavka predstavljaju provedive i realne aktivnosti koje kreditna institucija može poduzeti kako bi obnovila svoje poslovanje. Ovaj segment plana oporavka od velike je važnosti jer nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima u postupku supervizije omogućava postupak analize kako su opcije oporavka ispitane na specifične scenarije financijskih poteškoća kako bi se moglo procijeniti adekvatnost primjene i odabir opcija oporavka za različite scenarije. S obzirom da sve opcije oporavka neće biti provedive u određenim vrstama financijskih poteškoća, kreditne institucije trebaju upotrijebiti odgovarajući široki raspon opcija oporavka. Nadalje, opcije oporavka u planu moraju biti opisane na način da iste omogućavaju nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima procjenu učinka i aktivacije opcija oporavka. Isto je značajno jer nadležna neovisna nacionalna tijela moraju procijeniti, između ostalog, da li aktivacija i provođenje određenih opcija oporavka na bilo koji način negativno utječu na financijski sustav u cjelini. Iz tog razloga u dijelu opcija oporavka kreditna institucija mora detaljno opisati i informacije opisa vanjske povezanosti sa financijskim sustavom. Složene i velike kreditne institucije trebaju uzeti u obzir utjecaj poduzimanja aktivnosti opcija oporavka na svoju poslovnu grupu kreditnih institucija ali i na financijski sustav u lokalnoj zemlji poslovanja. Isto zahtjeva učinkovitu koordinaciju aktivnosti u cijeloj grupi, jer pogrešne aktivnosti poduzimanja opcija oporavka mogle bi imati posljedice na druge članice kreditne institucije. Iz navedenog razloga, regulatorni okvir plana oporavka podrazumijeva posebnu pozornost na procjenu grupnog plana oporavka kod složenih i velikih kreditnih institucija, što nije fokus ovog rada. S obzirom na značajnost opcija oporavka, one moraju biti kontinuirano (barem jednom godišnje) preispitivane od strane kreditne institucije, kako bi se osigurala ili poboljšala njihova provedivost u potrebnoj situaciji.

Analiza opcija oporavka daje odgovor kako su iste odabrane za pojedine financijske poteškoće, a ponajviše jesu li adekvatne za oporavak kapitala i likvidnosti i da li omogućavaju novi izvor financiranja u slučaju financijskih poteškoća. Odabir adekvatnih mjera oporavka dati će odgovor jesu li adekvatno odabrani i kalibrirani adekvatni pokazatelji. Jer pokazatelji ukazuju na označavanje financijske poteškoće kroz definiranu fazu ranog upozorenja, odnosno označavanja započinjanja procesa analize u cilju rješavanja problematične situacije poslovanja. Različite opcije oporavka trebale bi uključivati sve one mjere koje nisu redovne okolnosti ali i mjere koje se poduzimaju u tijeku redovitih okolnosti. Drugi važan segment analize opcije oporavka jest utvrđivanje redoslijeda aktivacije opcija oporavka. Redoslijed aktivacija opcija oporavka mora biti postavljen na način da osigurava najbrži i najizgledniji oporavak za kreditnu

instituciju nakon nastupanja financijskih poteškoća. Iz tog razloga, odabir opcije oporavka moraju biti kreirane i kontinuirano analizirane na principu od događaja do događaja specifičnih za kreditnu instituciju. Stoga se opcije oporavka tumače i kao refleksija individualnih poslovnih modela kreditnih institucija. Kreditna institucija u planu oporavka mora jasno definirati kriterije i metode za pravodobno aktiviranje opcija oporavka. Navedeno podrazumijeva opis interne procedure donošenja odluka koji se primjenjuje kada su pokazatelji plana oporavka zadovoljeni. Navedeno također podrazumijeva definiranje osoba i njihovih funkcija koji su uključeni u isti proces, zatim propisane pisane protokole koje se moraju poštivati i vremenski okvir o aktiviranju opcija oporavka.

Posljednje odrednice plana oporavka sadrže plan komunikacije i razotkrivanje i pripreme radnje. U slučaju nastupanja financijskih poteškoća, plan oporavka treba sadržavati poglavlje komunikacije i razotkrivanja prema svim unutarnjim i vanjskim sudionicima. Opis podrazumijeva detaljniju analizu opisa unutarnje komunikacije između svih zaposlenika na svim razinama kreditne institucije, a isto obuhvaća i predstavništva u lokalnoj i inozemnoj zemlji. Vanjska komunikacija podrazumijeva protokol komunikacije u slučaju nastupanja financijskih poteškoća a isto se definira prema dioničarima kreditne institucije, depozitarima, drugim klijentima, investitorima, druge ugovorene strane, sudionicima financijskog tržišta te rezolucijskim i nadzornim neovisnim tijelima i na kraju široj javnosti.

Posljednja odrednica plana oporavka jest analiza pripremnih radnji za provedbu opcija oporavka. Navedenu analizu kreditna institucija mora provesti kako bi za svaku opciju oporavka mogla utvrditi procjenu očekivanog vremenskog roka za provedbu istih. U praksi, kreditne institucije na izgled imaju adekvatan odabir opcija oporavka, međutim u konačnom postupku mogu uvidjeti kako isti nisu realni jer ne zadovoljavaju konačan korak a to su pripreme mjere za njihovu provedbu. Da bi se moglo utvrditi očekivani vremenski rok, kreditna institucija mora povezati opcije oporavka sa povezanim rizicima za svaku pojedinu opciju. Nakon šta se utvrde povezani rizici po područjima poslovanja kreditne institucije, potrebno je procijeniti provedivost kroz analizu značajnih prepreka. Kreditna institucija potom utvrđuje načine uklanjanja prepreka u kojima detaljno opisuje kvalitativne i/ili kvantitativne načine uklanjanja.

2.2. Razlozi donošenja izmjena regulatornog okvira plana oporavka kreditnih institucija

Prema Direktivi o oporavku i sanaciji banaka¹¹ sastavljena je smjernica definiranja minimalnog popisa kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja¹² koje je nužno uključiti u plan oporavka. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo od implementiranja navedene smjernice kontinuirano je prikupljalo praktična iskustva kreditnih institucija i iskustva procjena od nadležnih neovisnih nacionalnih tijela supervizije.

Posljednje financijske krize¹³, rezultirali su mnogim novim zahtjevima za sve sudionike financijskih tržišta. U istim okolnostima donosioci regulatornog okvira kao i neovisna nadzorna nacionalna tijela nastojala su poboljšavati uvjete poslovanja kreditnim institucijama i uspješno upravljanje u financijskim poteškoćama te njihovu spremanosti za isto. U takvim financijskim poteškoćama, od velike značajnosti su planovi oporavka koji imaju zadataka oporavka kreditnih institucija u stresnim okolnostima. *"Unatoč pozitivnoj ulozi banaka, pandemija je utjecala na te institucije i narušila njihovu financijsku učinkovitost. Pogoršanje gospodarstva u eurozoni, zajedno s angažmanom banaka u protucikličkog kreditiranja tijekom pandemije covid-19, izložilo je bankarske sustave mnogim izazovima"*. (Lasak, 2021, str.1236). Financijske krize primorale su Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo na validaciju postojećeg regulatornog okvira plana oporavka. Posljednja značajna spoznaja covid-19 pandemije utjecala je na veliko smanjenje ukupne mogućnosti oporavka (ORC¹⁴) kreditnih institucija. Prikupljeni podaci ukazali su na činjenicu da financijski poremećaji koji se odnose na cjelokupno tržište uvelike mogu smanjiti mogućnost oporavka kreditnih institucija na revitalizaciju kapitala i likvidnosti. Upravo financijski poremećaji koji se odnose na cjelokupno tržište, onemogućuju da kreditne institucije prikupe nove izvore povećanja kapitala kada su isti izvori limitirani na manji broj izvora. Tržišni idiosinkratični događaji pogađaju upravo sve sudionike tržišta i sprječavaju kreditne institucije da koriste i taj manji broj izvora povećanja kapitala. Stoga je pristup Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo bio da se detektiraju ranije aktivnosti predviđanja takvih idiosinkratičnih događaja kroz ojačavanje pokazatelja poslovanja i kvalitetniju i jasniju regulaciju kako opcije oporavka utječu na ukupnu mogućnost oporavka.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo validaciju istog provelo je anketom, prikupljajući podatke od neovisnih nadzornih nacionalnih tijela, odnosno centralnih banaka. Validacija se

¹¹ Direktiva o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava 2014/59/EU

¹² Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Smjernica broj 2015/02

¹³ Npr: kriza iz 2008. godine i covid-19 kriza iz 2020. godine.

¹⁴ Eng. Overall recovery capacity

odnosila na pokazatelje plana oporavka i to u smislu mogućnosti predviđanja idiosinkratičkih financijskih poteškoća. Zaključak validacije bio je da je postojeću smjernicu o pokazateljima potrebno ažurirati i to u segmentima definiranja okvira pokazatelja plana oporavka. Naime, određeni pokazatelji plana oporavka nisu u cijelosti bili učinkoviti u covid-19 pandemiji, točnije pokazatelj promjene u BDP-u (makroekonomski pokazatelj) i pokazatelj promjene rejtinga (tržišni pokazatelj) (ECB, 2021, *Covid-19 expose*). Adekvatno nadziranje pokazatelja plana oporavka od velike je važnosti za djelotvorno kontroliranje istih od strane kreditnih institucija u procesu usvajanja odluka za rješavanje stresnih situacije. Manji broj značajnih kreditnih institucija (28%) prijavilo je Europskoj središnjoj banci (ECB¹⁵) kršenje postavljenih makroekonomskih pokazatelja koja su bila aktivirana sa odmakom od nekoliko mjeseci od nastupanja covid-19 pandemije (ECB, 2021, *Covid-19 expose*). Makroekonomski pokazatelj kao pad bruto domaćeg proizvoda, nisu se pokazali kao dovoljno identifikacijski vremenski pokazatelji. Naime, postavljeni pokazatelj identificira i mjeri utjecaj pada bruto domaćeg proizvoda te nema sposobnost pogleda u prošlost (razloge utjecaja i vrijeme nastupanja). Pandemija covid-19 utjecala je na pad tržišnih pokazatelja mnogo ranije što se tek kasnije reflektiralo na pad bruto domaćeg proizvoda, odnosno posljedično na zakašnjelu aktivaciju definirane razine ranog upozorenja. U takvim situacijama, pokazatelji iz plana oporavka, za većinu kreditnih institucija, nisu na vrijeme ispunili svoj glavni cilj, detektirati kroz fazu ranog upozorenja pokretanje internog postupka pregleda poslovanja kreditne institucije zbog nastupanja financijskih poremećaja te poduzimanje daljnjih radnji potrebnih za uklanjanje istih.

Pravovremeno i ispravno analiziranje pokretanja pokazatelja u fazi ranog upozorenja, odnosno u fazi njihovog kršenja, predstavlja najznačajniji postupak za učinkovito praćenje i omogućavanje kreditnim institucijama da poslovnim odlukama uspješno rješavaju utjecaj financijskih poteškoća na njihovo poslovanje. Navedeno je od posebnog značenja za manje kreditne institucije koje nisu sistemske značajne kreditne institucije, odnosno koje nisu predviđene za sanaciju od neovisnih tijela u slučaju financijskih poteškoća. Stoga, upravo za manje kreditne institucije, još veća je uloga Europske središnje banke i Europskog nadzornog tijela za bankarstvo da koordiniraju regulatornim okvirom koji rezultiraju adekvatne planove oporavka kako bi poboljšali njihove izgleda u rješavanju financijskih poteškoća.

Velike i značajne kreditne institucije, koje djeluju na više različitih nacionalnih tržišta pod zajedničkom su koordinacijom i nadzorom neovisnih nacionalnih tijela lokalnih zemalja i

¹⁵ Eng. European Central Bank

vođeni od strane nadzornog neovisnog nacionalnog tijela koja je u zemlji matice kreditne institucije. Zajednički nadzorni tim¹⁶ predstavlja organizaciju formu koja se sastoji od svih članova supervizora neovisnih nacionalnih nadležnih tijela na kojima kreditna institucija posluje. Stoga je upravo Zajednički nadzorni tim mjesto gdje se između ostalog, razmjenjuju iskustva i znanja stečena kroz postupak supervizije sa ciljem poboljšanja nadziranja i poslovanja kreditnih institucija. Upravo nakon covid – 19 pandemije, supervizori velikih i značajnih kreditnih institucija koje predstavljaju sistemski važne kreditne institucije, počeli su primjenjivati međusobnu izmjenu informacija unutar Zajedničkog nadzornog tima o odabranim pokazateljima plana oporavka što omogućuje drugim nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima pregled ujednačenosti pokazatelja za povezanu grupu kreditnih institucija. Nakon covid-19 pandemije, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo primijetilo je također kroz sudjelovanje na sastancima Zajedničkih nadzornih timova značajan broj povećanja razmjene mišljenja svezi pokazatelja poslovanja unutar plana oporavka i nekonzistentnost u aktivaciji pokazatelja poslovanja. Navedeno je bio još jedno upozorenje da je regulatorni okvir plana oporavka potrebno detaljnije analizirati kako bi se u isti implementirala iskustva stečena iz novijih idiosinkratičkih financijskih poteškoća.

Iako je validacija pokazala da je potrebno ažuriranje regulatornog okvira provesti u ograničenom segmentu, navedene promjene uvelike su promijenile procjenu ukupne stabilnosti poslovanja koje proizlaze iz pokazatelja plana oporavka, odnosno procjene ukupne mogućnosti oporavka. Dodatno, validacija opcija oporavka, u scenariju ozbiljnog financijskih poteškoća, pokazala je nedovoljan broj opcija oporavka, što je Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo dodatno ukazalo da je tada puno manja sposobnost kreditnih institucija za oporavak kapitala i likvidnosti u situaciji nastupanja ozbiljnijih financijskih kriza. Drugim riječima, novi regulatorni okvir istaknuo je važnost informacija u fazi planiranja oporavka i njihovu vjerojatnost realizacije protekom vremena kao i vremensku dinamiku za brzo i efektivno izvješćivanje neovisnih nadzornih nacionalnih tijela.

Slijedom navedenog, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo donijelo je novu smjernicu o pokazateljima plana oporavka¹⁷ koja je u primjeni od 2022. godine a kojom je stavljena van snage smjernice o minimalnom popisu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja plana oporavka¹⁸. Sukladno Zakonu o kreditnim institucijama, neovisno nacionalno nadzorno tijelo

¹⁶ Eng. Joint supervisory team

¹⁷ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Smjernica broj 2021/11

¹⁸ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Smjernica broj 2015/02

Hrvatska narodna banka u obvezi je izvršiti aktivnosti usklađenja sa smjernicama Europskog nadzornog tijela za bankarstvo. Predmetna smjernica prenijeta je u zakonodavstvo Republike Hrvatske i to donošenjem Odluke o planovima oporavka kreditnih institucija¹⁹ koja je u primjeni od 2023. godine. Stoga se od implementiranja smjernica u zakonodavstvo Republike Hrvatske od kreditnih institucija traži njegova puna primjena smjernica. Dodatno, novom Odlukom o planovima oporavka implementirane su u potpunosti i Smjernice o nizu scenarija koji se trebaju primijeniti u planovima oporavka²⁰.

Iz navedenog se može zaključiti da se regulatorni okvir plana oporavka kontinuirano usavršava od strane Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europske centralne banke. Isto se očekuje i od neovisnih nadležnih nacionalnih tijela, da razvijaju i druge oblike alata za pomoć pri razvijanju kvalitetnijih plana oporavka. Stoga je Hrvatska narodna banka, za potrebe jasnijeg implementiranja regulatornih promjena plana oporavka, razvilo Standardizirano izvješće o planovima oporavka i pisane Upute za popunjavanje izvješća. Za navedenim se pokazala potreba kako bi kreditne institucije, a naročito manje kreditne institucije, mogle brže i jasnije implementirati regulatorno promjene u planove oporavka. Standardizirano izvješće od velike je značajnosti za kreditne institucije i Hrvatsku narodnu banku u postupku procjene plana oporavka. Kreditnim institucijama daje povratnu informaciju o kvaliteti odabranih pokazatelja, odabranim opcijama oporavka i njihov utjecaj na ukupnu mogućnost oporavka. Isto je od velike značajnosti u postupku supervizije neovisnih nadzornih nacionalnih tijela i to s aspekta horizontalne analize kvalitete pokazatelja i ukupne mogućnosti oporavka na sustav u cjelini i/ili na usporedivu grupu kreditnih institucija.

2.3. Ključne izmjene i očekivani učinci u reguliranju planova oporavka kreditnih institucija

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo ima značajnu regulatornu ulogu u sprječavanju i razrješavanju financijskih kriza i kriza koje se odnose na kreditne institucije (Santoro 2021., str.2.). Novi regulatorni okvir jasnije regulira aktivnosti koje kreditne institucije moraju poduzeti kroz prve radnje za uspostavljanje sigurnih uporišta za svoju preobrazbu u situacijama nastupanja financijskih poteškoća. Novi regulatorni okvir koncentrirao se na poboljšanje procesa planiranja oporavka kako bi se isto reflektiralo na stabilniji rad u zadovoljavanju potreba svih sudionika financijskih poteškoća. Ključne izmjene odnose se na proces planiranja

¹⁹ Narodne novine broj 110/2022

²⁰ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Smjernica broj 2014/06

odnosno poboljšanje svih aktivnosti vezano za pokazatelje plana oporavka, kao početnu i jednu od najvažnija faza planova oporavka. Druga izmjena regulatornog okvira, a koja je implementirana putem kvalitetnije regulacija pokazatelja planova oporavka jest poboljšanje identifikacije i planiranja mjera oporavka i njihove kvalitetnije kvantifikacije na ukupnu mogućnosti oporavka.

Novi regulatorni okvir koji je implementiran u Odluku o planovima oporavka kreditnih institucija podrazumijeva sljedeće glavne regulatorne promjene:

- redefiniranje minimalne liste pokazatelja plana oporavka,
- redefiniranje kalibracije pokazatelja plana oporavka,
- reguliranje praćenja i ažuriranja pokazatelja plana oporavka,
- reguliranje postupanja u slučaju prekoračenja referentnih vrijednosti pokazatelja i
- reguliranje primjene pojednostavljenih obveza za manje značajne kreditne institucije.

Uz navedeno, novi regulatorni okvir ima utjecaj i na druga područja planova oporavka a koji su u određenim poglavljima zasebno obrađeni u ovom radu, a to su:

- procjena ukupne mogućnosti oporavka kreditnih institucija,
- primjena standardiziranog izvještaja u svrhu ukupne mogućnosti oporavka i
- rokovi dostave planova oporavka.

Novi regulatorni okvir nije mijenjao kategorije pokazatelja plana oporavka kao što je prikazano u Tablici 2. Međutim promjene su evidentirane na minimalnoj listi popisa pokazatelja plana oporavka. Minimalna lista pokazatelja plana oporavka najviše je promijenjena u kategorijama kapitala i likvidnosti. Odnosno upravo u onim kategorijama pokazatelja koji bi u konačnici primjenom najrelevantnijih opcija oporavka trebali poboljšati najvažnija područja poslovanja kreditnih institucija, kapital i likvidnost. Izmijenjena minimalna lista pokazatelja prikazana je na sljedećoj tablici.

Tablica 4. Minimalna lista pokazatelja plana oporavka.

Minimalni popis pokazatelja plana oporavka (za svaki pokazatelj institucija može obrazložiti da on za nju nije relevantan, no u tom ga slučaju treba zamijeniti drugim pokazateljem koji je relevantniji za navedenu instituciju)
1. Pokazatelji kapitala
a) Stopa redovnog osnovnog kapitala
b) Stopa ukupnog kapitala
c) Omjer financijske poluge
d) MREL i TLAC (gdje je to relevantno)

Minimalni popis pokazatelja plana oporavka
(za svaki pokazatelj institucija može obrazložiti da on za nju nije relevantan, no u tom ga slučaju treba zamijeniti drugim pokazateljem koji je relevantniji za navedenu instituciju)
2. Pokazatelji likvidnosti
a) Koeficijent likvidne pokrivenosti
b) Omjer neto stabilnih izvora financiranja
c) Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku
d) Likvidnosna pozicija
3. Pokazatelji profitabilnosti
a) (Povrat na imovinu) ili (Povrat na vlasnički kapital)
b) Značajni operativni gubitci
4. Pokazatelji kvalitete imovine
a) Stopa rata bruto neprihodujućih kredita
b) Koeficijent pokrivenosti (rezervacije / (ukupni neprihodujući krediti))
5. Tržišni pokazatelji
a) Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga
b) Kreditni raspon za kreditne izvedenice na osnovi nastanka statusa neispunjena obveza (CDS premija)
c) Promjena cijene dionica
6. Makroekonomski pokazatelji
a) Promjena BDP-a
b) CDS koji izdaju države

Izvor: EBA (2021) Smjernice o pokazateljima plana oporavka, str.15.

Novim regulatornim okvirom iz kategorije kapitala dodan je jedan novi pokazatelj, Minimalni zahtjevi za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (MREL²¹) i Ukupna sposobnost pokrivanja gubitaka (TLAC²²) za kreditne institucije gdje je isto primjenjivo. Glavni zadatak minimalnih zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze jest osiguranje da kreditna institucija kontinuirano i u cijelosti održava dostatnu razinu odnosa vlastitog kapitala i obveza u slučaju provedbe potrebne sanacije kreditne institucije. Za značajne, velike i sistemski važne kreditne institucije, navedeno je od velikog značenja u cilju zaštite ostalih nacionalnih sudionika financijskog tržišta i sprječavanja pojavljivanja sistemskog rizika. Minimalni zahtjevi za regulatorni kapital i prihvatljive obveze postavljen je i reguliran od strane sanacijskih neovisnih nacionalnih tijela u suradnji s neovisnim nadzornim nacionalnim tijelima, koje bi se kreditne institucije trebale pridržavati pri kraju prijelaznog razdoblja. Ukupna sposobnost pokrivanja gubitaka predstavlja međunarodni standard prilagođen i posvećen osiguravanju multinacionalne sistemski važne kreditne institucije da posjeduju adekvatnu razinu kapitala u odnosu na obveze, a sve u cilju sprječavanja prenošenja rizika na ostale povezane financijske sudionike. Važno je istaknuti kako je pokazatelj ukupna sposobnost pokrivanja gubitaka primjenjiv za velike kreditne institucije dok je pokazatelj minimalni zahtjevi za regulatorni

²¹ Eng. Minimum requirement for own funds and eligible liabilities

²² Eng. Total loss absorbing capacity

kapital i prihvatljive obveze primjenjiv samo u određenim slučajima kod malih kreditnih institucija. EBA (2021) Smjernica o pokazateljima plana oporavka propisuje definirani prag pokazatelja minimalni zahtjevi za regulatorni kapital i prihvatljive obveze i ukupnu sposobnost pokrivanja gubitaka koji se u slučaju primjene treba implementirati u plan oporavka. Uz navedeno, propisani su uvjeti primjene pokazatelja u slučaju različitih bonitetnih zahtjeva u odnosu na sanacijske zahtjeve. Uključenjem navedenog pokazatelja u kategoriju pokazatelja kapitala, želi se osigurati prošireni spektar pokazatelja kapitala koji dodatno reguliraju odnos kapitala kreditnih institucija u odnosu na njihove obveze u određenim specifičnim situacijama. Uključenjem šireg spektra pokazatelja kapitala osigurava se dodatna kontrola ranog upozorenja potencijalnih financijskih poteškoća na područje kapitala.

Iz područja pokazatelja likvidnosti, novi regulatorni okvir sadrži dva nova pokazatelja: dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku i likvidnosna pozicija. Iskustva neovisnih nadzornih nacionalnih tijela u financijskim poteškoćama pokazala su veliku produktivnost sagledavanja opterećenosti ukupne imovine kreditne institucija s aspekta adekvatne likvidnosti. Iz navedenog razloga pokazatelj dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku je dobio na važnosti u procjenjivanju sposobnosti kreditne institucije da se suprotstavi financijskim poteškoćama aktivacijom raspoloživog kolaterala kod nacionalne središnje banke. Drugi dodani pokazatelj iz područja pokazatelja likvidnosti, likvidnosna pozicija, proizlazi iz činjenice da su mogući i drugi izvori kvalitetne i brze likvidnosti. Stoga je uključenjem ovog pokazatelja novi regulatorni okvir htio uvrstiti i ostale oblike imovine, a koji nisu po kriterijima nacionalnih središnjih banaka odmah prihvatljivi, ali mogu biti isto tako likvidnosna podrška kreditnim institucijama. Navedeno je bio dodatan razlog za uključenjem u minimalnu listu pokazatelja likvidnosti, kako bi se osigurao sveobuhvatan pregled svih mogućih pozicija likvidnosti kreditnih institucija.

Novi regulatorni okvir i nadalje sadrži dodatne pokazatelje plana oporavka a koji je izmijenjen u dijelu jednog pokazatelja, točnije trošak financiranja na međubankovnom tržištu. Pokazatelj je u prijašnjem regulatornom okviru pokazatelja likvidnosti bio propisan u minimalnoj listi pokazatelja plana oporavka. Revidiranjem istog pokazatelja, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo utvrdilo je određena ograničenja primjene ovog pokazatelja. Kreditne institucije koje su po kriteriju ukupne imovine i službene klasifikacije male i koja nemaju pristup financiranja na međubankovnom tržištu nisu bile u mogućnosti primijeniti pokazatelja u svojim planovima oporavka. Stoga je pokazatelj trošak financiranja na međubankovnom tržištu

uklonjen s liste minimalnih pokazatelja plana oporavka i uvršten u popisa dodatnih pokazatelja plana oporavka a koji je prikazan u Tablici 5.

Tablica 5. Dodatni pokazatelji plana oporavka.

Dodatni pokazatelji plana oporavka (popis nije sveobuhvatan i služi samo kao primjer)
1. Pokazatelji kapitala
a) (Zadržana dobit i rezerve) / ukupni vlasnički kapital
b) Nepovoljne informacije o financijskom položaju značajnih drugih ugovornih strana
2. Pokazatelji likvidnosti
a) Koncentracija likvidnosti i izvora financiranja
b) Trošak ukupnog financiranja (financiranje depozitima stanovništva i financiranje na međubankovnom tržištu)
c) Prosječni rok dospijeca financiranja na međubankovnom tržištu
d) Ročna neusklađenost ugovora
e) Trošak financiranja na međubankovnom tržištu
3. Pokazatelji profitabilnosti
a) Omjer troškova i prihoda (troškovi poslovanja / prihodi poslovanja)
b) Neto kamatna marža
4. Pokazatelji kvalitete imovine
a) Neto neprihodujući krediti / vlasnički kapital
b) (Bruto neprihodujući krediti) / ukupni krediti
c) Stopa rasta umanjenja vrijednosti financijske imovine
d) Neprihodujući krediti prema značajnoj geografskoj ili sektorskoj koncentraciji
e) Restrukturirane izloženosti ²³ /ukupne izloženosti
5. Tržišni pokazatelji
a) P/B omjer (Omjer cijena / knjigovodstvena vrijednost)
b) Prijetnja za ugled institucije ili značajna šteta za ugled
6. Makroekonomski pokazatelji
a) Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga država
b) Stopa nezaposlenosti

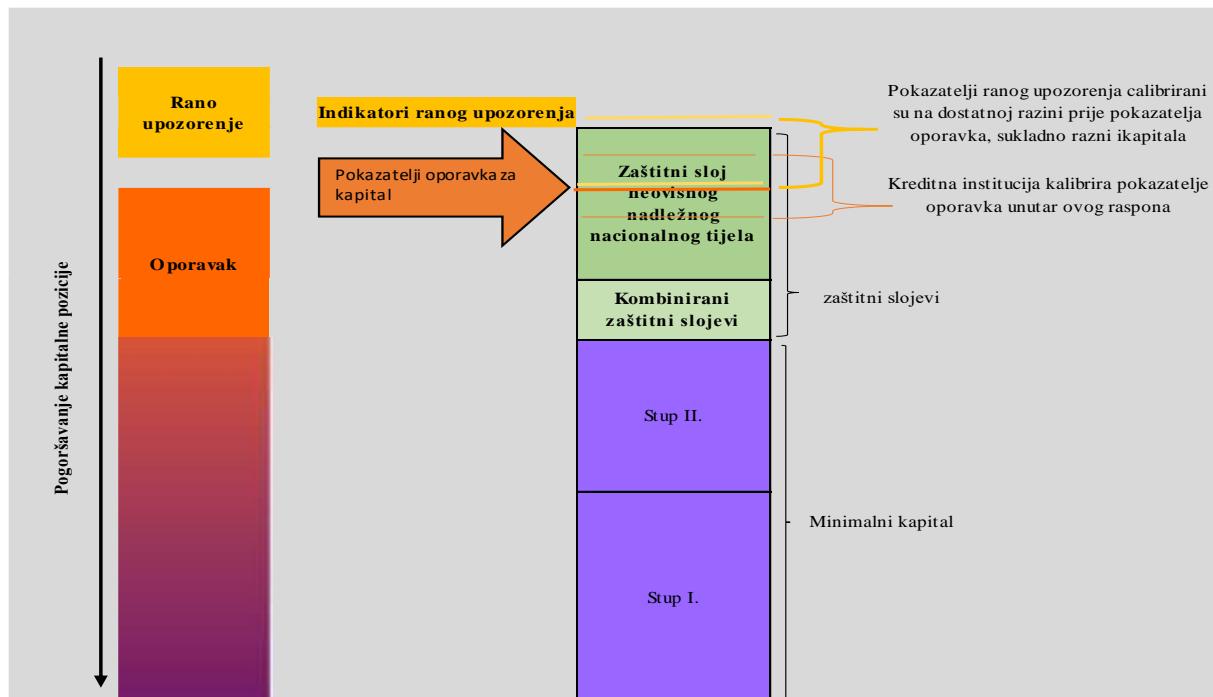
Izvor: EBA (2021) Smjernice o pokazateljima plana oporavka, str.16-17.

Drugi važan segment novog regulatornog okvira jest kalibracija pokazatelja plana oporavka. Glavni cilj kalibracije pokazatelja jest pravovremeno upozorenje nastupanja financijskih poteškoća na kapitalnu i poziciju likvidnosti kreditne institucije. Pravilno postavljanje razine ranog upozorenja pokazatelja plana oporavka od najveće je važnosti u slučaju nastupanja financijskih poteškoća. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo primijetilo je u praksi da je jedna od najčešćih pogrešaka kod kreiranja plana oporavka upravo pogrešna kalibracija pokazatelja plana oporavka. Krivo postavljene razine ranog upozorenja i aktivacija mjera oporavka mogu imati značajne posljedice na zakašnjenju reakciju donošenja odluka u

²³Prema EBA (2021) Smjernice o pokazateljima plana oporavka "Restrukturirane izloženosti kako su definirane od [Commission Implementing Regulation (EU)2021/451 of 17 December 2020, Annex V,Part 2., par.240-268].

financijskim poteškoćama. Najčešći primjer pogrešno postavljene kalibracije pokazatelja kapitala jest da je razina ranog upozorenja postavljena i ujednačena sa zahtijevanom stopom ukupnog kapitala uvećanom za zaštitne slojeve. Svrha ranog upozorenja trebala bi biti postavljena na višim razinama kako bi uprava kreditne institucije imala dovoljno vremena za analiziranje utjecaja financijskih poteškoća na kapital kreditne institucije. Sellar P. i Adeleye D. (2016) prikazuju adekvatan primjer kalibracije kapitalnih pokazatelja uvažavajući navedeno.

Slika 1. Primjer kalibracije pokazatelja kapitala.

Izvor: izrada autora prema Sellar, P. i Adeleye, D. (2016) Recovery planning: preparing for stress, str. 204.

Svrha ranog upozorenja ne podrazumijeva da se opcije oporavka moraju pokrenuti automatizmom. Njihova svrha jest da služe kao signal da kreditna institucija razmotri svoju financijsku poziciju i u skladu s njom poduzme preventivne radnje. Dakle, kalibracija pokazatelja plana oporavka minimalno bi trebala uzeti u obzir postavljene razine ranog upozorenja koje su iznad minimalnih regulatornih kriterija održavanja vrijednosti određenih pokazatelja plana oporavka. Stoga je novi regulatorni okvir jasno propisao da pokazatelji kapitala trebaju biti kalibrirani iznad razine kombiniranog zaštitnog sloja kapitala a kod pokazatelja likvidnosti, koeficijenta likvidnosne pokrivenosti (LCR²⁴) i omjera neto stabilnih

²⁴ Eng. Liquidity Coverage Ratio

izvora financiranja (NSFR²⁵) trebali bi biti kalibrirani na razinama koje su više od minimalnih zahtjeva od 100%.

U postupku validacije Europskog nadzornog tijela za bankarstvo utvrđena je činjenica da su planovi oporavka u postupku kalibracije pokazatelja imali značajne nedostatke koje su prvenstveno proizašle iz nekonzistentnosti. Novim regulatornim okvirom kreditne institucije usmjerene su na prilagođavanje i ujednačavanje kalibracije pokazatelja plana oporavka.

Novi regulatorni okvir dodatno propisuje određene kriterije koje kreditne institucije moraju poduzeti prilikom definiranja razine pokazatelja plana oporavka. Prema EBA (2021) Smjernice o pokazateljima plana oporavka za potrebe definiranja kalibracije pokazatelja plana oporavka, kreditne institucije trebaju uključiti:

- *"ukupnu mogućnost oporavka koja proizlazi iz dostupnih opcija,*
- *vremenski okvir i složenost provedbe različitih opcija oporavka,*
- *u kojoj se fazi krize opcije oporavka realno može učinkovito iskoristiti,*
- *brzinu pogoršanja u krizi i*
- *okvir upravljanja rizicima (uključujući postupak procjene adekvatnosti internog kapitala ICAAP²⁶) i okvir sklonosti preuzimanju rizika institucije."*

Dakle, novi regulatorni okvir postavio je nove i jasnije norme koje propisuju funkcije ranog upozorenja pokazatelja i njihov utjecaj na ukupnu mogućnosti oporavka temeljem predviđenih mjera oporavka. Uključenjem navedenih dodatnih obilježja, novi regulatorni okvir detaljnije propisuje povezanost specifičnosti poslovanja kreditnih institucija s njezinim odabranim pokazateljima plana oporavka.

Novi regulatorni okvir propisao je i druge obveze svezi odabira pokazatelja plana oporavka. Jedna od njih jest i praćenje pokazatelja. Upravo praćenjem pokazatelja poslovanja od kreditnih institucija se očekuje da one same provode samoprocjenu primjerenosti pokazatelja plana oporavka, ne samo odabirom, nego i kontinuiranim preispitivanjem njihove adekvatnosti. Od kreditnih institucija očekuje se da postupak nadziranja pokazatelja plana oporavka bude implementirano na dovoljnoj razini ponavljanja kako bi isti mogli biti usvojeni od strane nadzornih odbora kreditnih institucija. U situacijama financijskih poteškoća, nadzorna neovisna nacionalna tijela trebala bi od kreditnih institucija učestalije zahtijevati kvantitativne podloge

²⁵ Eng. Net stable funding ratio

²⁶ Eng. Internal capital adequacy assessment process

za sve odabrane pokazatelja plana oporavka. Upravo u financijskim poteškoćama od velike je važnosti da pokazatelji poslovanja od kreditnih institucija budu češće i redovito preispitivani, kada je prekršen jedan ili više pokazatelja plana oporavka.

Česta je praksa nadzornih neovisnih nacionalnih tijela kako kreditne institucije u samo procjeni ne primjenjuju dovoljno konzervativne metode planiranja poslovanja. Navedeno može potaknuti značajne posljedice kada se isto primjenjuje na mehanizme kojima je svrha sprječavanja prelijevanja stresnih događaja na poslovanje kreditne institucije, plana oporavka. Iz navedenih razloga, novi regulatorni okvir pokazatelja plana oporavka morao je uvesti dodatne radnje i obaveze za kreditne institucije. Navedeno je proizašlo iz prakse jer su utvrđeni različiti pristupi praćenja pokazatelja kod velikih i manjih kreditnih institucija. Velike kreditne institucije učestalije preispituju odabrane pokazatelja plana oporavka i posjeduju kvantitativne podloge. Manje kreditne institucije češće ne posjeduju takve podloge niti provode redovite postupke preispitivanja odabira pokazatelja plana oporavka. *"Kreditna institucija dužna je redovito pratiti i najmanje jednom godišnje ažurirati primjerenost referentnih vrijednosti pokazatelja"* (NN 110/2022, 2022.). Navedenom obvezom, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo uspostavilo je kontinuiranu obvezu implementiranja adekvatnih pokazatelja poslovanja koji su u svakom trenutku prilagodljivi promjenjivosti poslovanja i/ili promjenjivosti poslovnog modela kreditnih institucija. Obveza je implementirana u regulatorni okvir za sve vrste kreditnih institucija. Dakle, novi regulatorni okvir stvorio je automatizirane mehanizme koji kreditne institucije potiču svijenosti o samoprocjeni adekvatnih pokazatelja plana oporavka.

U svrhu analiziranja promjena na horizontalnoj razini, koje će provoditi neovisna nadzorna nacionalna tijela, regulatorni okvir uveo je nove rokova izvještavanja o promjenama pokazatelja plana oporavka. U podzakonski akt, uvedena je obveza da o bilo kojim izvršenim ažuriranjima razina pokazatelja plana oporavka, kreditne institucije dužne su u roku od pet radnih dana, od datuma odobravanja promjena od strane uprave kreditne institucije, obavijestiti neovisna nadležna nacionalna tijela supervizije.

Da bi se iskoristilo adekvatno postavljeni pokazatelji plana opravka potrebno je jasno i nedvosmisleno regulirati i daljnje korake postupanja u slučaju njihove aktivacije. Stoga je regulatorni okvir definirao također aktivnosti i postupanja u slučaju aktivacije graničnih vrijednosti pokazatelja plana oporavka. Sami plan oporavka mora sadržavati detaljan opis postupanja odlučivanja upravljačkog tijela kreditne institucije u slučaju aktivacije pokazatelja. Opis postupanja odlučivanja morao bi definirati na koji način upravljačko tijelo analizira

aktivaciju pokazatelja i na koji način odlučuje o primjeni ili ustezanja provedbe mjere oporavka. Regulatorni okvir postavio je vrlo kratke i jasne rokove koji se moraju izvršiti u slučaju aktivacije pokazatelja a koji se odnose na internu i eksternu eskalaciju:

- interna eskalacija podrazumijeva da upravljačko tijelo kreditne institucije mora biti obaviješteno unutar jednog radnog dana od trenutka aktivacije pokazatelja plana oporavka i
- eksterna eskalacija podrazumijeva da neovisno nadležno nacionalno tijelo supervizije mora biti obaviješteno najkasnije dan nakon obavijesti upravljačkom tijelu kreditne institucije.

Navedeno postavljeni rokovi postupanja u slučaju aktivacije pokazatelja plana oporavka omogućavaju upravljačkom tijelu kreditne institucije i neovisnom nadležnom nacionalnom tijelu supervizije pravovremenu reakciju za detaljnu analizu razloga nastupanja financijskih poteškoća.

Novi regulatorni okvir plana oporavka predvidio je određene promjene u svojoj primjeni. Sagledavajući izazove malih kreditnih institucija u primjeni regulatornih okvira, o čemu je detaljnije opisano u trećem poglavlju ovog rada, novi regulatorni okvir omogućio je u određenoj mjeri fleksibilnost primjene smjernica (EBA GL /2021/11, 2021.). Za one kreditne institucije koje se klasificiraju da podliježu pojednostavljenim obvezama²⁷ omogućeno je da neovisna nadležna nacionalna tijela mogu utvrditi primjenu iste smjernice u cijelosti ili djelomično. Utvrđivanje pojednostavljenih obveza neovisna nadležna nacionalna tijela provode sukladno članku 4. Direktive²⁸ koja propisuje opće odredbe planiranje oporavka i sanacije.

Hrvatska narodna banka, kao neovisno nadležno nacionalno tijelo kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u Republici Hrvatskoj, za potrebe regulatornog okvira plana oporavka, definiralo je u Odluci o planovima oporavka uvjete pojednostavljenih obveza. "*Za potrebe ove Odluke kreditnom institucijom koja je prihvatljiva za pojednostavljene obveze smatra se svaka kreditna institucija kojoj prosječni iznos imovine na kraju prethodne tri poslovne godine iskazane u revidiranim financijskim izvještajima ne prelazi iznos od kunske protuvrijednosti od jedne milijardne eura.*" (NN 110/2022, 2022.).

²⁷ Engl. simplified obligations

²⁸ Europska komisija, broj direktive 2014/59/EU

Posljednja regulatorna izmjena u postupku izrade plana oporavka za kreditne institucije koje primjenjuju pojednostavljene obveze odnose se na područje testiranja otpornosti na stres, njegovu frekvenciju i ostale uvjete. Male kreditne institucije, koje podliježu pojednostavljenim obvezama, mogu realizirati testiranje otpornosti na stres primjenjujući jedan scenarij a koji sadrži više sistemskih i posebnih događaja karakterističnih za malu kreditnu instituciju. Također, regulatorni okvir za male kreditne institucije, predviđa manju frekvenciju otpornosti na stres. Za razliku od velikih kreditnih institucija, male kreditne institucije mogu provesti testiranje najmanje jednom u dvije kalendarske godine. Sljedeća, olakotna okolnost primjene novog regulatornog okvira za male kreditne institucije jest da uzima u obzir činjenicu da male kreditne institucije imaju manji broj zaposlenika od velikih kreditnih institucija. Stoga, kod manjih kreditnih institucija ista osoba zadužena za izradu plana oporavka može biti i osoba sa ovlastima za provođenje testiranja otpornosti na stres. Nadalje, novi regulatorni okvir uzeo je u obzir rjeđu promjenu poslovnog modela i manji broj specifičnosti poslovanja manjih kreditnih institucija. Stoga se posljednja generalna olakotna okolnost primjene pojednostavljenih obveza za male kreditne institucije odnosi na frekvenciju ažuriranja plana oporavka koja je definirana za svake dvije godine.

2.4. Utjecaj regulatornih izmjena na procjenu ukupne mogućnosti oporavka kreditnih institucija

Ukupna mogućnost oporavka predstavlja najvažniji procijenjeni učinak postupka planiranja plana oporavka a koji indicira odraz ukupne sposobnosti kreditne institucije da ponovno revitalizira poslovanje nakon nastupanja financijskih poteškoća. Definiranje ukupne mogućnosti oporavka nije samo od važnosti za kreditnu instituciju nego i za neovisno nadležno nacionalno tijelo. Ukupna mogućnost oporavka omogućava neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima da izvrše procjenu u kojem opsegu kreditna institucija može premostiti nastupanje financijskih poteškoća aktivirajući odabrane mjere oporavka.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo utvrdilo je nedostatak regulatornog okvira ukupne mogućnosti oporavka koje definiraju njegovo formiranje. Navedeni zaključak proizlazi iz vrlo širokog spektra različitih praksi neovisnih nadležnih nacionalnih tijela. Utvrđene su značajne razlike kod područja ukupne mogućnosti oporavka:

- u kontekstu njihove homogenizirane funkcije u planu oporavka kao i same razine svrhovite uključenosti i

- u jednakosti procjenjivanja ukupne mogućnosti oporavka između različitih neovisnih nadležnih nacionalnih tijela.

Iz tog razloga Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo utvrdilo je potrebu za poboljšanje regulatornog okvira i u dijelu ukupne mogućnosti oporavka, odnosno njegovog usklađenog pristupa određivanja i procjena istih. Dakle, poboljšanje regulatornog okvira ukupne mogućnosti oporavka usmjerena su prema kreditnim institucijama i neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima.

Jedna od najvažnijih promjena regulatornog okvira plana oporavka jest da su kreditne institucije pri izboru standardiziranih vrijednosti odabranih pokazatelja obvezne upotrijebiti utjecaj na ukupnu mogućnost oporavka a koja se temelji na predviđenim mjerama oporavka. Drugim riječima, novi regulatorni okvir ukazuje kreditnim institucijama na među ovisnosti procjene ukupne mogućnosti oporavka i odabranih pokazatelja plana oporavka. Međuovisnost ukupne mogućnosti oporavka i odabranih pokazatelja proizlazi u samom postupku kalibracije pokazatelja. Ukoliko kreditna institucija procijeni da je njena ukupna mogućnost oporavka vrlo limitirana, npr. zbog limitiranog broja mjera oporavka, novi regulatorni okvir ukazuje da bi u tom slučaju odabrane vrijednosti pokazatelja plana oporavka trebali biti dodatno prilagođeni, odnosno postavljeni na konzervativnijim razinama.

Drugi utjecaj regulatornih promjena na procjenu ukupne mogućnosti oporavka, odnosi se na sami postupak određivanja istih. Novi regulatorni okvir ukazuje kreditnim institucijama da bi trebale prilikom odabira ukupne mogućnosti oporavka uzimati u obzir određene propisane postupke a koje se odnose na:

- postupak izbora opcija oporavka,
- standardizacija opcija oporavka,
- kalkulacija opsega oporavka za odabrani stresni scenarij i
- definiranje opsega ukupne mogućnosti oporavka .

U samom postupku odabira opcija oporavka, novi regulatorni okvir ukazuje da bi kreditne institucije trebale klasificirati mogućnosti oporavka koje posjeduju kroz veću vjerojatnost vjerodostojnosti i provedivosti u odabranim scenarijima plana oporavka. Kod primjene standardizacije opcija oporavka, od kreditnih institucija se očekuje da bi trebale dodatno poboljšati odabir opcija oporavka uvažavajući ograničenost implementacija kombinacija više opcija oporavka. Navedeno podrazumijeva sagledavanje segmenata zajedničke isključivosti, međuovisnosti i operativne provedivosti aktivacije više opcija oporavka u isto vrijeme.

Kalkulacija opsega oporavka za odabrani stresni scenarij podrazumijeva kumulativ kvantitativnih utjecaja opcija oporavka sukladno odabranim scenarijima a koji podrazumijeva da oporavak bude u očekivanom vremenskom razdoblju od 18 mjeseci za područje kapitala i 6 mjeseca za područje likvidnosti. Konačni propisani postupak koje bi trebale kreditne institucije uzeti u obzir kod odabira ukupne mogućnosti oporavka jest definiranje njegovog opsega. Kreditna institucija prilikom definiranja ukupne mogućnosti oporavka za područje kapitala i likvidnosti trebala bi uzeti u obzir najveći i najbrži opseg oporavka prema odabranim scenarijima i to po mogućnosti da isti odabir opsega utječe na oba područja, kapitala i likvidnosti.

Izuzev navedenog, općenito primjenjujući novi regulatorni okvir, od kreditnih institucija se očekuje da izračun ukupne mogućnosti oporavka dokazuje da su upotrijebljene opcije oporavka u potpunosti omogućile oporavak kreditne institucije nakon nastupanja financijskih poteškoća. Upravo očekivanje oporavka u potpunosti, dakle i iz područja kapitala i likvidnosti, predstavlja svakako najveći izazov kreditnim institucijama u primjeni novog regulatornog okvira za definiranje ukupne mogućnosti oporavka. Očekivanja novog regulatornog okvira su izazovnija, imajući na umu činjenicu da kvantitativno određivanje ukupne mogućnosti oporavka se mora temeljiti na načelu što veće vjerojatnosti savladavajući sve poteškoće pravovremene provedbe mjera oporavka. Navedeno je svakako od većeg izazova za male kreditne institucije, koje za razliku od velikih kreditnih instancija, imaju na raspolaganju manji broj opcija oporavka, a time i manji broj mogućnosti kako postići adekvatnu ukupnu mogućnost oporavka. Praksa neovisnih nadležnih nacionalnih tijela je pokazala da manje kreditne institucije se više moraju oslanjati na konkretnije mjere oporavka koje su manje sofisticirane mjere oporavka, kao npr. dokapitalizacija od strane vlasnika, a koja kao mjera osigurava poboljšanje područje kapitala i vjerojatno područje likvidnosti istovremeno.

Važna odrednica novog regulatornog okvira jest da se ukupna mogućnost oporavka detaljnije sagledava i analizira od strane neovisnih nadležnih nacionalnih tijela. Navedeno predstavlja sastavni element cjelokupne procjene plana oporavka što je mjerodavno za procjenjivanje neovisnih nadležnih nacionalnih tijela o kapacitetu kreditne institucije svezi obnove poslovanja u situacijama financijskih poteškoća. Sagledava se i analizira ukupnu mogućnost oporavka na dva najvažnija segmenta poslovanja kreditnih institucija, kapital i likvidnost. Novi regulatorni okvir upućuje neovisna nadležna nacionalna tijela na konzervativniji pristup ocjenjivanja ukupne mogućnosti oporavka koji bi trebao kulminirati istom ili nižom razinom ukupne mogućnosti oporavka u odnosu na ostvarene vrijednosti kreditnih institucija.

Predmetnom smjernicom, neovisna nadležna nacionalna tijela imaju autonomiju utvrđivanja materijalnog nedostatka u planu oporavka a koja može proizaći, između ostalog, iz procjene ukupne mogućnosti oporavka na kapital i likvidnost kreditne institucije. U utvrđivanju materijalnih nedostataka, neovisna nadležna nacionalna tijela trebaju uzeti u obzir sve specifičnosti i olakotne okolnosti za kreditnu instanciju, kao što su poboljšanje ukupne mogućnosti oporavka u odnosu na prethodni plan oporavka, specifičnost strukture kapitala i likvidnosti (financijske poluge) i sl.

Zaključuje se da za razliku od prijašnjeg regulatornog okvira, sadašnji ukazuje veći naglasak na kontinuirano poboljšanje ukupne mogućnosti oporavka bilo kroz njihovu kvalitetu ili vjerojatnost primjene. Jedan od načina osiguravanja navedenog jest da neovisna nadležna nacionalna tijela ukazuju kreditnim institucijama na svrhovitost primjene testiranja planova oporavka u okruženju testnih vježbi. Isto se u praksi više zahtijeva od velikih značajnih kreditnih institucija a u manjoj mjeri od manjih kreditnih institucija, međutim neovisna nadležna nacionalna tijela imaju ovlasti primjene istog i na manje kreditne institucije. Svjedoci smo od kraja 2022. godine previranja novih kamatnih stopa na tržištu koji u velikoj mjeri utječu na poslovanje kreditnih institucija. Isto je najsvježiji primjer tržišnih promjenjivih uvjeta a koji bi trebao biti razlog ažuriranja svih najvažnijih odrednica planova oporavka. Kreditne institucije trebale bi navedeno ispitati kako to utječe na planove likvidnosti poslovanja i njihovo financiranje kroz prikupljene depozite na kratki, srednji i dugi rok. Posljedično, u takvih situacijama od kreditnih institucija se očekuje kalibracija pokazatelja oporavka, stresnih scenarija, odabranih opcija oporavka i konačne procjene ukupne mogućnosti oporavka. Neovisna nadležna nacionalna tijela u takvim okolnosti morale bi u postupku supervizije veći naglasak staviti na procjenu sposobnosti kreditne institucije iz područja likvidnosti, odnosno na procjenu adekvatne opcije oporavka za poboljšanje likvidnosti, kao i svih ostalih odrednica plana oporavka.

Može se također zaključiti da je poboljššan proces konačne procjene ukupne mogućnosti oporavka koji služi neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima kao jedna od informacija u kontekstu ukupne procjene profila rizika kreditne institucije u okviru godišnjeg procesa Postupka nadzorne provjere i ocjene (SREP²⁹), što je detaljnije opisao u poglavlju 3.3. rada.

²⁹ Eng. Supervisory review and evaluation process

3. REGULATORNE PROMJENE PLANA OPORAVKA KOD MANJIH KREDITNIH INSTITUCIJA

Novi regulatorni zahtjevi postavili su višestruke zahtjeve za pojačanu otpornost kreditnih institucija, posebice usklađenost resursa povećanja pozadinskih aktivnosti a koji iziskuju povećanje regulatornih troškova (administrativnih troškova i troškova zaposlenika). Poboljšanje regulatornog okvira nadziranja kreditnih institucija bio je neophodan a sve u cilju poboljšanja bonitetne stabilnosti. Međutim, isti iziskuje i neophodan trošak implementacija, a koji je za velike kreditne institucije relativno manji, odnosno kod manjih kreditnih institucija može utjecati na pogoršanje poslovanja u pogledu ostvarivanja profitabilnosti, odnosno povećanju ukupnih troškova poslovanja. Bez obzira na namjenu poboljšanja regulatornog okvira, da implementacija iste bude strukturno neutralna za svako tržište djelovanja, neminovno je da ista u određenoj mjeri može utjecati na poslovanje manjih kreditnih institucija sa određenim karakteristikama.

Navedeno je predstavljalo dilemu regulatornih tijela, koji su regulatorni načini za postizanje cilja da se održi financijska stabilnost uz kontroliranje povećanja troškovne djelotvornosti sa istovremenim smanjenjem zahtjevnosti a bez istodobnog učinka na stabilnost i efikasnost poslovanja manjih kreditnih institucija. Upravo je navedeno predstavljalo poticaj za primjenu načela proporcionalnosti u regulatornim zahtjevima i praksama. Slijedom navedenog, za održavanje poštenih tržišnih uvjeta djelovanja, presudno je pronaći ravnotežu unutar zahtjeva načela proporcionalnosti uz istodobno osiguranje financijske stabilnosti.

Primjena principa proporcionalnost bankarske regulative općenito je definirano iz pravnog sustava Europske unije. Načelo proporcionalnosti definirano je člankom 5. Ugovora o europskoj uniji. Dodatno, u području nadziranja rada kreditnih institucija, načelo proporcionalnosti propisano je i primjenom Uredbe³⁰. *" Odredbama ove Uredbe poštuje se načelo proporcionalnosti, posebno uzimajući u obzir različitost veličine i obujma poslova, kao i opsega aktivnosti institucija. Države članice trebaju osigurati da se zahtjevi iz ove Uredbe primjenjuju na način koji je razmjern vrsti, opsegu i složenosti rizika povezanih s poslovnim modelom i aktivnostima institucije"* (EU 575/2013, 2013, str.8, točka 46.).

Stoga samo načelo proporcionalnosti predstavlja opće prihvaćeno načelo koje je u primjenjivosti djelovanja na krovne institucije u reguliranju rada kreditnih institucija, Europsku

³⁰ Europske komisije broj 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012(EU)

središnju banku i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo. Navedeno načelo, Europska središnja banka primjenjuje u djelovanju na područje nadzora kreditnih institucija i monetarne politike. Dok u definiranju smjernica Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo načelo proporcionalnosti treba interpretirati kao zaštitnički sustav za rizičnije i manje kreditne institucije od prezahtjevnih i za njih neadekvatnih regulatornih propisa. Pitanje primjenjivosti načela proporcionalnosti aktivno je pitanje među bankarskim nadzornim institucijama.

Isto je potaknuto činjenicom kako manje kreditne institucije ne bi trebale imati dodatne troškove regulativnih zahtjeva, naročito onih regulatornih zahtjeva koji nisu primjenjivi na njihovo poslovanje. U suprotnom, manje kreditne institucije imale bi veće troškove poslovanja, odnosno nepovoljne tržišne uvjete u odnosu na kreditne institucije s većim volumenom poslovanja. Sam princip slijednosti načela proporcionalnosti u radu kreditnih institucija proizlazi iz nadzorne proporcionalnosti i pravne proporcionalnosti. Nadzorna proporcionalnost primjenjuje implementaciju regulatornih zahtjeva u zakonski i podzakonski nacionalni okvir, a što se odnosi na opseg provođenja neposrednih nadzora rada kreditnih institucija svezi interne usuglašenosti sa regulatornim zahtjevima. Pravna proporcionalnost proizlazi iz načelnih postavljenih standarda koji uzimaju u obzir različite karakteristike kreditnih institucija, njihovu organizacijsku složenost, klasifikaciju, rizičnost poslovanja, područje djelovanja i sl.

Slijedom svega navedenog, pravila proporcionalnosti moraju biti jasno definirana, kako ne bi bila podređena određenoj skupinu kreditnih institucija i time dodatno povećale regulatorne zahtjeve. U cilju sprječavanja negativnih učinaka, od presude je važnosti postaviti jedinstvenu definiciju koje kreditne institucije ispunjavaju uvjete za proporcionalni tretman sa jasno postavljenim kriterijima definicije. Upravo poglavlje rada 3.2 opisuje na koji način su načela proporcionalnosti implementirana u novi regulatorni okvir plana oporavka manjih kreditnih institucija. Prije prikaza primjene načela proporcionalnosti, u kontekstu plana oporavka kreditnih institucija, sljedeće poglavlje približuje opću procjenu europskog bankarskog sektora kroz načelo proporcionalnosti i opterećenosti regulatornih zahtjeva prema kreditnim institucijama u Republici Hrvatskoj, neovisno o njihovoj klasifikaciji.

3.1. Izazovi u praćenju regulatornih promjena kod manjih kreditnih institucija

Središnje banke danas se suočavaju s zadatkom identificiranja izazova koji dolaze i adekvatnim odgovorom u odabiru regulatornih alata na isto (Kappes, Rochon i Vallet, 2023. str.1). Regulatori poslovanja kreditnih institucija u EU imaju izazovan zadatak da pažljivo konsolidiraju dobrobiti i troškove koje proizlaze iz donošenja i implementacije regulatornih standarda za velike i manje kreditne institucije. Praksa je pokazala da ukoliko regulatorni standardi posjeduju negativne karakteristike restriktivnosti i ne upotrebljavaju se na adekvatan način u provedbi, isto može utjecati na poslovanje kreditnih institucija, posebice na njihovu glavnu djelatnost, kreditnu aktivnost, a samim time i na cjelokupno gospodarstvo zemlje. Analizirajući posljednji međunarodni regulatorni okvir Baselski standardi III., isti je svakako poboljšao upravljanje svim rizicima kojima je kreditna institucija izložena kao i proces nadziranja njihovog poslovanja. Prema Mercieca, Schaeck i Wolf (2015, str. 21.). regulatorne smjernice i načela koja promiču diversifikaciju moraju se uzeti s rezervom jer diverzifikacija sama po sebi ne jamči veću profitabilnost, kao niti sigurnost i stabilnost manjih kreditnih institucija u Europi.

Izazovi manjih kreditnih institucija na području Europske unije mogu se kategorizirati u nisku profitabilnosti, pronalaženju adekvatnog poslovnog modela i izraženog kreditnog rizika. Manje kreditne institucije izloženije su kreditnom riziku u slučaju nastupanja financijskih poteškoća te osjetljiviji na brze promjene kamatnih stopa, naročito za manje kreditne institucije koje posjeduju veći udio imovine s fiksnom kamatnom stopom. Implementacija regulatornih standarda koji definiraju poslovanje kreditnih institucija kao i svih zakonskih i podzakonski standarda koji proizlaze iz istoga predstavljaju znatne izazove manjim kreditnim institucijama. Kontinuirano ažuriranje regulatornih okvira svih područja poslovanja postavlja dodatne izazove u pogledu osiguravanja provedbe usklađenosti, organizacijskih zahtjeva osiguravanja adekvatnog broja zaposlenika, troškova edukacije zaposlenika a sve sukladno opsegu poslovanja manjih kreditnih institucija.

Sagledavajući broj manjih kreditnih institucija bilježimo kontinuirani trend njihovog smanjivanja od početka djelovanja Europskog bankarskog nadzora iz 2014. godine. Glavni razlozi smanjenja broja manjih kreditnih institucija u Europskoj uniji bili su procesi velikih spajanja koji su proizašli iz nastupanja financijskih poteškoća i potreba za restrukturiranjem poslovanja i prirodni procesi spajanja u cilju održavanja adekvatnih profitabilnosti poslovanja.

Jedinstveni nadzorni mehanizam, uz Jedinstveni sanacijski mehanizam³¹, čini osnovu Bankovne unije EU, te osigurava osnovu boljeg nadzora kreditnih institucija u Europskoj uniji sa ciljem kvalitetnijeg financijskog sektora te je važan dio ekonomske i monetarne unije Europske unije. Bankovna unija uspostavljena je u lipnju 2012. godine, početni prijedlog Europske komisije o osnivanju Jedinstveni nadzorni mehanizam³² predložen je u rujnu 2012. godine, države članice Bankovne unije postigle su dogovor primjene u 2013. godini a Europska središnja banka preuzela je nadzorne dužnosti u studenom 2014. godine (Gordon i Ringe, 2015, str.12). Okvirnom uredbom³³ o Jedinstvenom nadzornom mehanizmu definiran je pravni ustroj suradnje unutar članica Jedinstvenog nadzornog mehanizma i obuhvaća operativne propise implementacije zadataka Europske središnje banke u sprovođenju nadzora nad nacionalnim neovisnim nadležnim tijelima. Predmetna uredba također propisuje metodologiju rada neovisnih nadležnih nacionalnih tijela koji su sastavni dio Jedinstvenog nadzornog mehanizma koji sadrži i kriterije razvrstavanja kao značajne i manje značajne kreditne institucije. Propisani su uvjeti kojima se klasificiraju značajne kreditne institucije i manje značajne kreditne institucije (ECB 468/2014, 2014, članak 39.). U nastavku su prikazani kriteriji značajnosti za utvrđivanje značajnih i velikih kreditnih institucija.

Tablica 6. Kriteriji značajnosti za utvrđivanje značajnih kreditnih institucija u EU

Kriteriji značajnosti	Kvalitativni i kvantitativni uvjeti
Veličina	ukupna vrijednost imovine premašuje 30 milijardi EUR
Gospodarska važnost	za pojedinačnu državu ili gospodarstvo EU-a u cjelini
Prekogranične aktivnosti	ukupna vrijednost imovine premašuje 5 milijardi EUR, a omjer njezine prekogranične imovine u odnosu na njezinu ukupnu imovinu veći je od 20 % ili je omjer njezinih prekograničnih obveza u odnosu na njezine ukupne obveze veći od 20 %
Izravna javna financijska pomoć	zatražena ili primljena financijska sredstva od Europskog stabilizacijskog mehanizma ili Europskog fonda za financijsku stabilnost
Ostalo	nadzirana banka može se smatrati značajnom i ako je jedna od tri najznačajnije banke sa sjedištem u određenoj državi.

Izvor: izrada autora prema članku 39. ECB (2014.) Regulation (EU) No. 468/2014.

Sukladno svojoj nadzornoj poziciji, Europska središnja banka ovlaštena je za provođenja nadzornih aktivnosti nad svim kreditnim institucijama u članicama država koje su sastavni dio Jedinstvenog nadzornog mehanizma. Navedena nadležnost podrazumijeva direktan nadzor nad

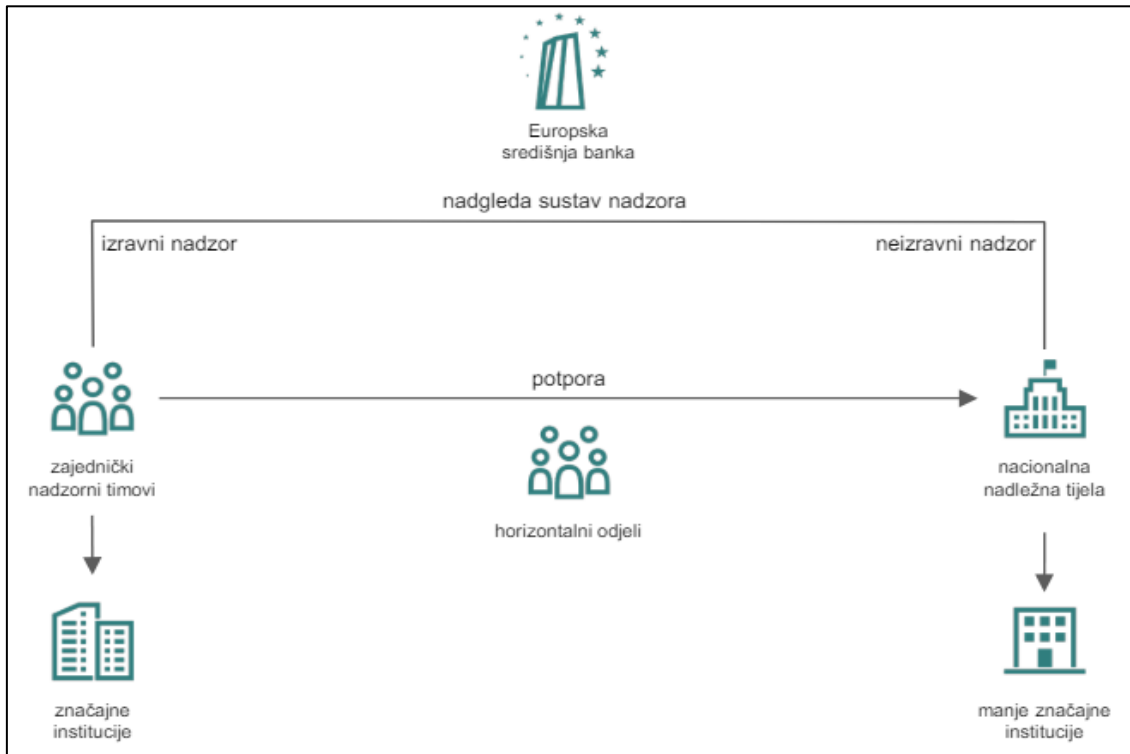
³¹ Single resolution mechanism (SRM)

³² Single supervisory mechanism (SSM)

³³ Uredba (Europske unije) br.468/2014 o uspostavljanju okvira za suradnju između Europske središnje banke i neovisnih nadležnih nacionalnih tijela

velikim značajnim kreditnim institucijama i ne direktan nadzor za manje kreditne institucije. Ne direktan nadzor poslovanja za manje kreditne institucije provode nacionalna neovisna nadležna tijela, kako je prikazano na donjoj slici.

Slika 2. Organizacijski prikaz nadziranja manjih kreditnih institucija unutar Jedininstvenog nadzornog mehanizma

Izvor: European central bank (2024) Nadzorni priručnik, str. 6.

Prema Okvirnoj uredbi Jedininstvenog nadzornog mehanizma, manje kreditne institucije klasificiraju se prema njihovom utjecaju na nacionalni financijski sustav kako bi se definirale primarni ciljevi nadzorne aktivnosti. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo izdalo je smjernicu kojom je naloženo neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima da izvrše kategorizaciju svih institucija koje u njihovoj nadležnoj ingerenciji, odnosno dodatnu kategorizaciju za sve vrste kreditnih institucija. Propisana je detaljnu klasifikaciju malih kreditnih institucija, točnije na male i jednostavne kreditne institucije a koja je prikazana u donjoj tablici (EU 876/2019, 2019, str.16).

Tablica 7. Propisani kriteriji za utvrđivanje male i jednostavne kreditne institucije.

Kriteriji	Redni broj kriterija	Kvalitativni i kvantitativni uvjeti
Veličina (tri kriterija)	1.	Nije velika i značajna kreditna institucija (i ne predstavlja ostalu sistemsku značajnu kreditnu instituciju ni jedna od tri najveće u zemlji poslovanja)
	2.	Prosječna ukupna imovina kreditne institucije uznosila je manje od 5 milijardi EUR u posljednje četiri godine.
	3.	Kreditna institucija nije dužna izrađivati puni plan oporavka ili sanacije
Složenost poslovanja (četiri kriterija)	4.	Kreditna institucija posjeduje malu knjigu trgovanja (< od 20 milijuna EUR i manju od 6% ukupne imovine)
	5.	Kreditna institucija ima izvedenice za trgovanje u iznosu manjem od 2% njezine bilančne i izvanbilančne imovine i ukupne izvedenice u iznosu manje od 5% njezine bilančne i izvanbilančne imovine.
	6.	Imovina i obveze kod drugih ugovorenih strana u Europskom gospodarskom području čine više od 75% ukupne imovine i obveza.
	7.	Kreditna institucija ne primjenjuje interne modele (osim modela grupe)
Ostalo (dva kriterija)	8.	Kreditna institucija prihvaća status male i jednostavne institucije
	9.	Neovisno nacionalno nadležno tijelo ne osporava status kreditne institucije

Izvor: izrada autora prema Uredba 876/2019. članak 2. točka 145.

Sukladno navedenoj regulativi iz kategorizacije kreditnih institucija, proizlazi da manje kreditne institucije odlučuju u koju kategorizaciju podjele pripadaju. Navedeno podrazumijeva da su manje kreditne institucije dužne obavijestiti neovisna nadležna nacionalna tijela o promjeni svoje kategorizacije. Uz navedeno, neovisna nadležna nacionalna tijela imaju ovlasti, odrediti kategorizaciju male kreditne institucije, odnosno provjere adekvatnosti kategorizacije.

Uz kategorizaciju na velike značajne kreditne institucije i na manje i jednostavne kreditne institucije, Europska središnja banka uvela je dodatnu kategorizaciju unutar manjih kreditnih institucija. U cilju sagledavanja dodatnog utjecaja poslovanja manjih kreditnih institucija na nacionalno gospodarstvo, te u pogledu više kriterija specifičnosti, Europska središnja banka za potrebe kvalitetnijeg nadgledavanja nadzora dodatno razlikuje manje značajne kreditne institucije s velikim utjecajem na gospodarstvo neke zemlje i visokorizične manje značajne kreditne institucije. Uzimajući u obzir navedeno, na sljedećoj slici prikazana je konačna podjela manjih kreditnih institucija unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma u Europskoj uniji.

Tablica 8. Kategorizacija manjih kreditnih institucija unutar Jedinственog nadzornog mehanizma

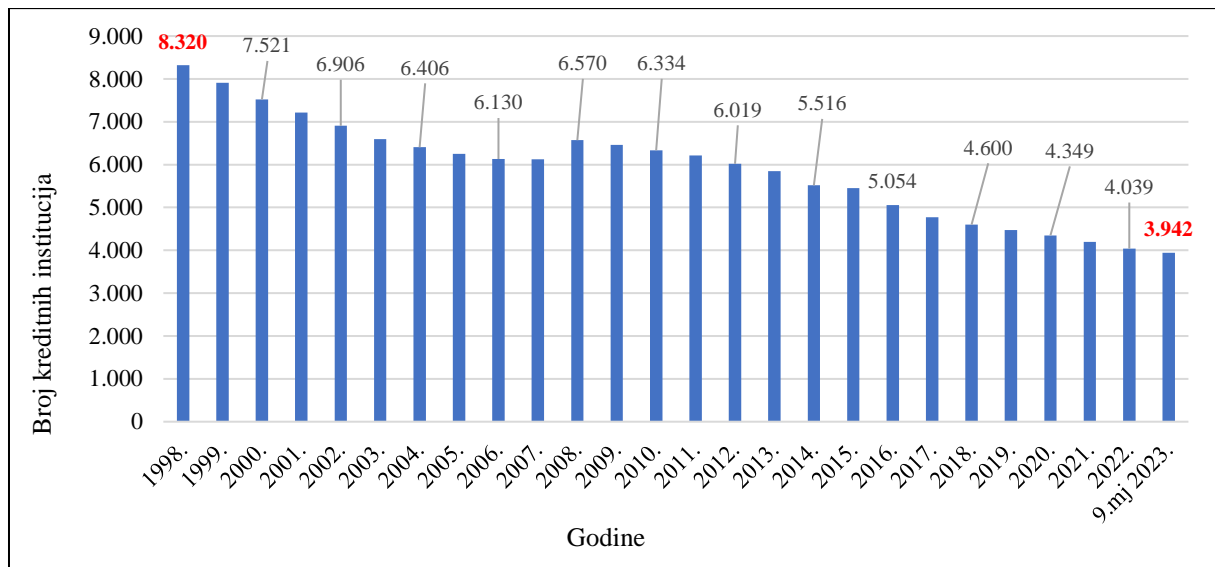
Kategorizacija manjih kreditnih institucija
Manje značajne kreditne institucije s velikim utjecajem (eng. high-impact less significant institutions, HI LSI)
Visokorizične manje značajne institucije (eng. high-risk less significant institutions, HR LSI)
Male i jednostavne kreditne institucije (eng. small and non-complex credit institutions, SNCI)

Izvor: izrada autora prema ECB (2023) Supervisory approach and methodologies i Okvirnom uredbom o SSM-u (Uredba (EU) br.468/2014).

Navedene kategorizacije kreditnih institucija Europska središnja banka primjenjuje prilikom utvrđivanja principa proporcionalnosti. Resursi neovisnih nadzornih nacionalnih tijela moraju biti adekvatno iskorišteni i princip proporcionalnosti je potrebno provesti kako bi se mogao definirati adekvatan i proporcionalan proces nadziranja specifičan za svaki nacionalni sustav kreditnih institucija. Kategorizacija kreditnih institucija koja se temelji na određenim karakteristikama (vrsta poslovnog modela, veličina kreditne institucije, rizičnost poslovanja i sl.) utvrđuje proporcionalnost primjenjivosti nadzornih aktivnosti neovisnih nadzornih nacionalnih tijela i obveze kreditnih institucija iz područja nadzornog izvještavanja. Proporcionalnost nadzornih aktivnosti neovisnih nadzornih nacionalnih tijela podrazumijeva umanjenu pojavnost nadzornih aktivnosti, bilo da je riječ o izravnom nadzoru ili pojedinačnom i ciljanom nadzornom provjerom određenih segmenata poslovanja manjih kreditnih institucija. Europska središnja banka za manje kreditne institucije primjenjuje umanjeni zahtjev financijskog izvještavanja koji posjeduje karakteristike parcijalnog kvantitativnog izvještavanja s obzirom na manji opseg poslovanja manjih kreditnih institucija u odnosu na velike i značajne kreditne institucije.

Ukupan broj kreditnih institucija u Europskoj uniji značajno je umanjen od kraja prošlog stoljeća. Krajem 1998. godine u Europskoj uniji poslovalo je ukupno 8.320 kreditnih institucija. S posljednjim dostupnim podacima iz četvrtog kvartala 2023. godine, ukupan broj kreditnih institucija umanjen je za 52,6% ili za 4.378 kreditnih institucija na ukupno 3.942 kreditnih institucija. Pregled godišnje dinamike promjene ukupnog broja kreditnih institucija (sve vrste kategorizacije) prikazan je na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1. Kretanje ukupnog broja kreditnih institucija u EU od 1998. godine do rujna 2023. godine

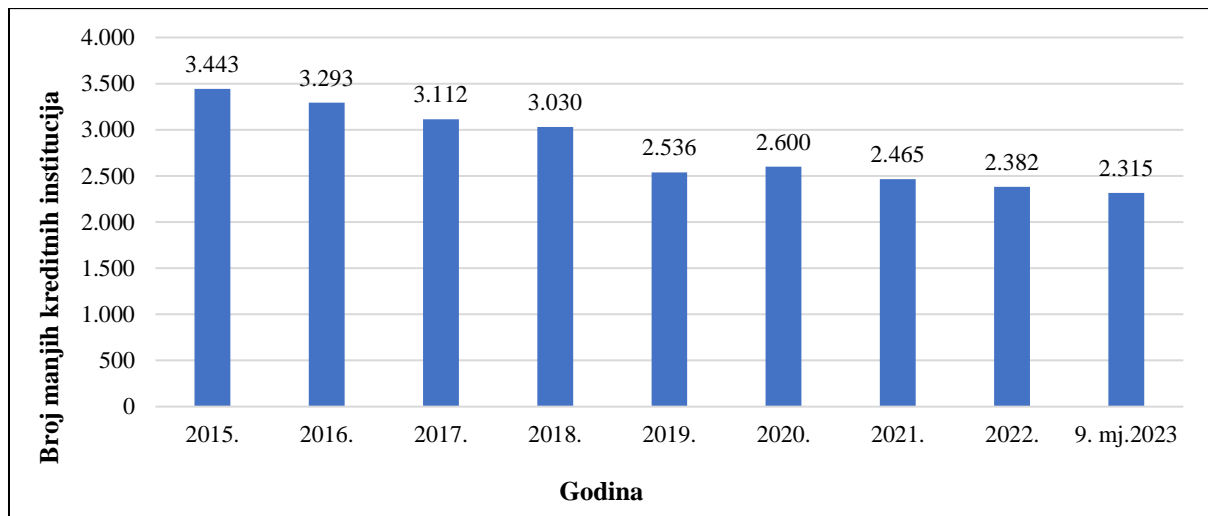
Izvor: izrada autora prema ECB (2023) Number of monetary financial institutions in the euro area, od 1998. godine do rujna 2023. godine.

2023. godine Europska središnja banka direktno nadzire 109 grupa velikih značajnih kreditnih institucija što sačinjava ukupno 869 velikih značajnih kreditnih institucija (ECB (2023) List of supervised entities 1. September 2023). Od početka djelovanja Jedinственог nadzornog mehanizma iz 2014. godine, smanjio se broj nadziranih grupa velikih značajnih kreditnih institucija kada je isti sačinjavao 130 grupa prema ECB (2015) ECB Annual report on supervisory activities 2014. str. 3.

Razlozi smanjivanja broja nadzornih grupa velikih značajnih kreditnih institucija od 2014. godine do danas su procesi spajanja i pripajanja u financijskom sustavu kao odgovoru na geopolitičke i makroekonomske izazove, odnosno izazove održavanja profitabilnosti uz kontinuirani rast troškova poslovanja.

Trend smanjivanja broja manjih kreditnih institucija unutar Europske unije prisutan je također od početka djelovanja Jedinственог nadzornog mehanizma iz kraja 2014. godine i to sagledavajući relativne i apsolutne podatke. Od uvođenja Jedinственог nadzornog mehanizma broj malih kreditnih institucija smanjio se za 1.128 ili 32,76% manjih kreditnih institucija kako je prikazano na sljedećem grafikonu (ECB LSI supervision report 2022, 2023.).

Grafikon 2. Ukupan broj manjih kreditnih institucija u EU u razdoblju od 2015. do 2023. godine

Izvor: izrada autora prema ECB (2023) List of supervised entities od 2015. do rujna 2023. godine.

Promatrajući značajnost manjih kreditnih institucija kroz udio u ukupnoj imovini, može se zaključiti da one i nadalje predstavljaju važnu ulogu u poslovanju i funkcioniranju bankarskog sustava Europske unije. Regionalna orijentiranost poslovanju doprinosi određene prednosti u poslovanju koje manje kreditne institucije moraju iskoristiti u cilju održivosti poslovanja (npr. prikupljanje depozita iz regionalne baze poslovanja), odnosno postizanja zadovoljavajuće razine profitabilnosti. Male kreditne institucije predstavljaju udio od 18% ukupne imovine kreditnih institucija u Europskoj uniji, te se isti udio blago povećao od početka primjene Jedinstvenog nadzornog mehanizma 2015. godine sa udjela 16,7% (ECB LSI supervision report 2022, 2023.). Blago povećanje udjela manjih kreditnih institucija u ukupnoj imovini, može se upravo pripisati regionalnoj orijentiranosti poslovanja.

Sagledavajući broj manjih kreditnih institucija sa stanjem na rujna 2023.godine, najveći broj dolazi iz Njemačke točnije 1.227 kreditne institucije, stoga je i njihov utjecaj najznačajniji na razini Europske unije. Prema International Monetary Fund and Capital Market Department (2022) krajem 2021. godine manje kreditne institucije u Njemačkoj predstavljale su približno 55% ukupne imovine manjih kreditnih institucija unutar Europske unije te 40% ukupne imovine bankarskog sektora Njemačke. U donjoj tablici prikazana je podjela manjih kreditnih institucija po članicama Jedinstvenog nadzornog mehanizma pojedinačno i po kvantifikaciji manje značajne kreditne institucije s velikim utjecajem na datum 1. rujna 2023.

Tablica 9. Ukupan broj manjih kreditnih institucija u EU na datum 1. rujna 2023. godine

Naziv države	Pojedinačan broj manjih kreditnih institucija	Broj manje značajnih kreditnih institucija s velikih utjecajem
Njemačka	1.227	30
Austrija	361	14
Italija	147	8
Portugal	100	76
Francuska	99	10
Španjolska	74	7
Finska	73	18
Luksemburg	59	4
Nizozemska	32	6
Belgija	22	6
Irska	16	5
Hrvatska	15	2
Litva	15	1
Malta	15	3
Bugarska	14	4
Grčka	11	3
Slovačka	10	3
Estonija	7	2
Latvija	7	3
Cipar	6	3
Slovenija	5	2

Izvor: izrada autora prema ECB (2023) List of supervised entities 1. september 2023.

Kod manjih kreditnih institucija također je prisutan kontinuirani trend konsolidacije u Europskoj uniji, koji su puno izražajni u zemljama s većim brojem manjih kreditnih institucija. Stojanović (2022, str. 297) ističe da velike kreditne institucije često pripajaju manje uspješne kreditne institucije u cilju proširenja svog poslovanja te da spajanje predstavlja strateški izbor manjih kreditnih institucija u cilju opstanka poslovanja.

Navedeni razlozi smanjivanja manjih kreditnih institucija nisu primjenjivi u Republici Hrvatskoj, odnosno analiziramo li razloge smanjenja broja manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj, nailazimo na drugačije razloge smanjivanja njihovog broja. U Republici Hrvatskoj 1995. godine odobrene za rad posjedovalo je ukupno 56 kreditnih institucija i 21 štedionica a krajem 2023 godine odobrenje za rad posjedovalo je 19 kreditnih institucija i jedna štedionica (HNB, 1995, str. 82-83. i HNB 2023, str.93.). Iz navedenog proizlazi da se broj kreditnih institucija koje posjeduju odobrenje za rad smanjio za 66,07% a štedionica za 95,24%. Naime, glavni razlozi smanjivanja bili su financijske krize koje su se odnosile posebno na poslovanje kreditnih institucija krajem devedesetih godina prošlog stoljeća.

Posljednjih dvadeset godina poslovanja kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj karakterizira manjak primjera postupka spajanja i pripajanja između sudionika manjih kreditnih institucija iz tržišnih (ekonomskih) razloga. Razlozi spajanja kreditnih institucija primarno se događaju zbog ušteda u troškovima, odnosno ekonomije obujma i učinkovitije alokacije resursa (ukidanje ili alokacija dvostrukih resursa u poboljšanje učinkovitosti poslovanja) (HUB, 2007, str.23). Kreditne institucije uzimajući u obzir strukturu svojih kadrovskih resursa i financijsku snagu imaju sve veće izazove u izvršavanju zahtijeva regulatornih tijela. Upravo spajanjem s drugom manjom kreditnom institucijom takvi bi se regulatorni izazovi jednostavnije zadovoljili (Šubić, 2009, str. 308). Prema Učkar i Petrović (2021., str. 372) dosadašnje spajanje kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj rezultirali su uspješno i brzo smanjivanje troškova poslovanja, kao i poboljšanje učinkovitosti povrata imovine u odnosu na konkurente na tržištu.

U bankarskom sustavu Republike Hrvatske nedostaje kontinuirane prakse spajanja i pripajanja između manjih kreditnih institucija koji je temeljen na ekonomiji obujma kako bi manje kreditne institucije spajanjem poboljšale cjelokupno poslovanje i iskoristile spajanje za povećanje tržišnog udjela. Većina spajanja bila su između manjih kreditnih institucija i velikih kreditnih institucija ili institucija čije su vlasnici bile velike kreditne institucije u inozemstvu. Najznačajnije i uspješno spajanje dogodilo je početkom ovog stoljeća. Posljednji primjeri spajanja manjih kreditnih institucija dogodili su se na početku 2002. godine spajanjem Dalmatinske banke d.d., Istarske banke d.d. i Sisačke banke d.d. u novu kreditnu instituciju Nova banka d.d. Drugim riječima, najznačajniji razlog smanjivanja broja manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj jest pokretanje postupka stečaja. Glavni razlozi izostanka procesa spajanja manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj su precjenjivanje vrijednosti kreditnih institucija od strane njihovih vlasnika što predstavlja temeljni ograničavajući faktor u realizaciji spajanja. Drugi razlog izostanka spajanja manjih kreditnih institucija proizlazi iz činjenice da je dobar broj manjih kreditnih institucija u inozemnom vlasništvu matice koji osiguravaju financijsko uporište i potrebu osiguravanja dodatnog kapitala i/ili likvidnosti i time nemaju potrebe za procesom spajanja. Poslovanje matice u velikoj mjeri daje potporu u radu kreditnim institucijama kćerima u racionalizaciji i optimizaciji troškova poslovanja i time osiguravaju dodatno njihovu konkurentnost poslovanja. Ostale manje kreditne institucije u Republici Hrvatskoj koje nisu u inozemnom vlasništvu imaju specifičnu vlasništvu strukturu. Njihovi vlasnici osiguravaju kapitalnu i likvidnosnu potporu iz svoje druge glavne djelatnosti poslovanja i vlasništvo kreditne institucije im ne predstavlja primarnu poslovnu djelatnost, pa time nemaju motiva za proces spajanja pa možemo zaključiti da isto predstavlja treći razlog

izostanka spajanja manjih kreditnih institucija. Četvrti razlog izostanka spajanja manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj proizlazi iz neadekvatne diversificirane vlasničke strukture. Usitnjeni broj dioničara ne može osigurati adekvatnu kapitalnu i likvidnosnu potporu i predstavlja ograničavajući faktor u procesu spajanja s obzirom na manjak zajedničkog i ujedinjenog stajališta u svim procesima spajanja ili pripajanja kreditnih institucija. Posljednji razlog izostanka spajanja manjih kreditnih institucija proizlazi iz činjenice da je manji broj kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj u državnom vlasništvu, što utječe sa usporeni postupka spajanja zbog političkog utjecaja na donošenje strateških odluka o spajanju i/ili pripajanju sa drugim kreditnim institucijama.

U tržišnom okruženju koji je nepogodno za poslovanje manjih kreditnih institucija, iste su pod dodatnim pritiskom adekvatne usklađenosti sa kontinuiranim promjenama regulatornog okvira. Manje kreditne institucije imaju sve veće troškove poslovanja, odnosno rast administrativnih troškova koji predstavljaju izazove osiguravanja zadržavanja profitabilnosti. Regulatorni izazovi koji su u samo određenoj mjeri prilagodljivi poslovanju manjih kreditnih institucija mogu predstavljati ozbiljne izazove u poslovanju istih. Regulatorne promjene iziskuju povećanje troškova zaposlenika a time i administrativnih troškova. Nakon nastupanja posljednjih finansijskih kriza, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo imalo je cilj poboljšanje druge i treće linije obrane poslovanja kreditnih institucija. Isto podrazumijeva poboljšanje ekipiranosti u pogledu broja zaposlenika, obavljanja dodatnih poslovnih procesa i ostalih aktivnosti u najznačajnijim kontrolnim funkcijama poslovanja kreditnih institucija. Kreditne institucije morale su poboljšati poslovanje internih kontrolnih funkcija (kontrolna funkcija interne revizije, kontrolna funkciju usklađenosti i funkciju kontrolne rizika) i regulirati dodatno njihove minimalne aktivnosti. Navedeno predstavlja izazov manjim kreditnim institucija jer zahtijeva kontinuirano odricanje određenih broja zaposlenika za postizanje minimalnih uvjeta ispunjenja regulatornih zahtjeva. Uzimajući u obzir da je na datum 30. lipnja 2023. godine u Republici Hrvatskoj prosječan broj zaposlenika manjih kreditnih institucija koje se karakteriziraju kao male i jednostavne kreditne institucije ukupno 153 zaposlenika, manje kreditne institucije imaju izazove osiguravanja adekvatnog broja zaposlenika za potrebe određivanja namjene zaposlenika sukladno regulatornim zahtjevima.

Regulatorni okviri ne predstavljaju izazov manjim kreditnim institucijama samo u pogledu troškova poslovanja. Nova primjena regulacije kreditnih institucija utjecala je u određenoj mjeri na usporeniju obnovu europskog gospodarstva nakon gospodarske krize iz 2008. godine (Stojanović, Šimović, 2016, str. 12.). Budući regulatorni okviri mogu imati značajne izazove

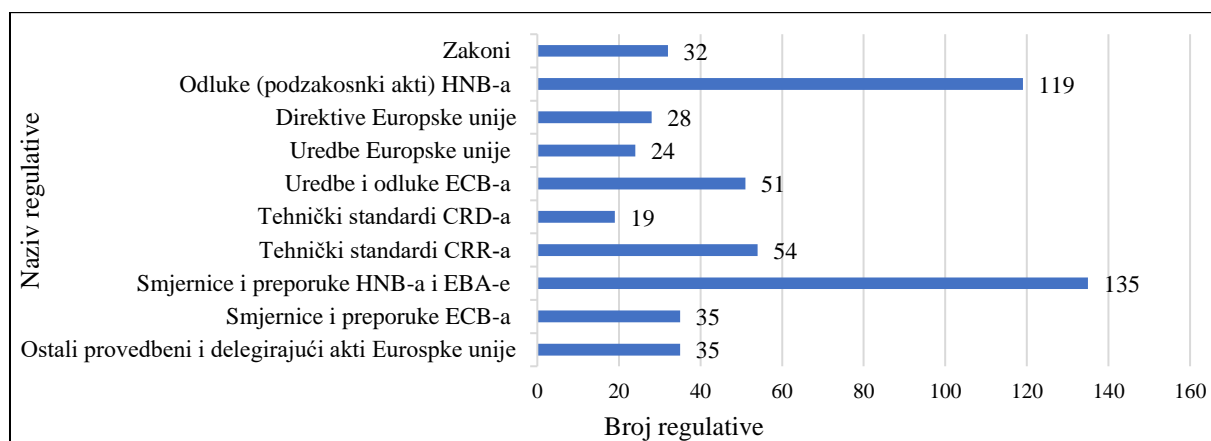
za poslovne modele manjih kreditnih institucija, naročito onima kojima je kreditna aktivnost najznačajnija aktivnost poslovanja, što je slučaj svih manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj. Dobar primjer za navedeno jesu izazovi koji proizlaze iz klimatskom neutralnom gospodarstvu prilagođenu strukturi financiranja. Kreditne institucije imat će značajnu ulogu u smanjivanju financiranja društava koje proizvode visoki ugljični otisak (HNB, 2023, Broj 24. str.53). Prema Europsko vijeće (2023) regulativa Europski zeleni plan podrazumijeva da bi do 2050. godine Europa trebala postati klimatski neutralna što je obveza provođenja svih članica Europske unije. Očekuje se od kreditnih institucija da navedeno bude među glavnim prioritetima poslovanja u budućem razdoblju. Nadzorna tijela proces integracije klimatskih rizika u standardizirano praćenje već su pokrenuta. Regularna tijela, moraju razviti odgovarajuće supervizorske alate (kvantitativne i kvalitativne kriterije) za procjenu utjecaja ESG rizika (eng. Environmental, Social and Governance risk) na poslovanje kreditnih institucija (Dombret i Kenadijan, 2022, str.173.). Kreditne institucije započele su proces uključivanja financijskih rizika povezanih s klimatskim promjenama u svoje poslovne modele upravljanja rizikom i dugoročne poslovne strategije (Alexander i Lastra, 2022, str.14).

Ovakvi budući regulatorni okviri predstavljat će ozbiljne izazove manjim kreditnim institucijama. Jer manje kreditne institucije u cilju održavanja profitabilnosti nastoje pronalaziti nove klijente na tržištu razvojem novih proizvoda, fleksibilnošću poslovanja prema klijentima, brzinom pružanja usluga i sl. Struktura njihovih klijenata u određenoj mjeri mogu biti rizičnija u nastupanju pojedinih financijskih poteškoća iz razloga jer financijska snaga njihovih klijenata je manja od velikih klijenata koje kreditiraju značajne kreditne institucije. Proces prilagodbe pronalaska klijenata s adekvatnim ugljičnim otiskom za manje kreditne institucije imati će veći utjecaj na poslovanje, odnosno održavanju profitabilnosti i samoodrživosti poslovanja.

Hrvatska narodna banka u ime Republika Hrvatska u svibnju 2019. godine podnijela je zahtjev Europskoj središnjoj banci za uspostavljanje bliske suradnje. Navedeno između ostalog, podrazumijevalo je proces prilagodbe regulatornog okvira. Taj proces obuhvaća cjelokupnu prilagodnu nacionalnih regulatornih propisa u svrhu omogućavanja provođenja procesa supervizije od strane Europske središnje banke kako je definirano procesom bliske suradnje. Cjelokupna prilagodna nacionalnog regulatornog propisa regulatornom okviru Europske središnje banke imala je značajne promjene i za poslovanje manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj bez obzira na primjenu postupka proporcionalnosti. Ulaskom Republike Hrvatske u bankovnu uniju Europske unije, Jedinostveni nadzorni mehanizam, Jedinostveni

sanacijski mehanizam, Europski sustav osiguranja depozita³⁴ i ulazak u Europski tečajni mehanizam³⁵ svakako su i manjim kreditnim institucijama doprinijeli umanjenju učinka prelijevanja financijskih poteškoća. Međutim, manje kreditne institucije zbog svojih organizacijske ustrojenosti imaju znatne poteškoće u ispunjenju brojnih regulatornih obveza. Na donjoj slici prikazan je numerički broj regulatornog okvira koji se odnosi na poslovanje manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj a koji obuhvaća veliku većinu zakona, odluka, direktiva, uredbi, smjernica, tehničkih standarda i ostalih nacionalnih zakonskih odredbi.

Grafikon 3. Numerički prikaz regulatornog okvira primjenjivih na kreditne institucije u Republici Hrvatskoj na datum 15. siječnja 2023.

Izvor: izrada autora

Iz navedenog proizlazi 532 različitih regulativnih odredbi koje, između ostalog, manje kreditne institucije moraju implementirati u svojem poslovanju. Iako je određen manji dio toga, umanjen ili pojednostavljen u primjeni na manje kreditne institucije sukladno principu proporcionalnosti, isti je i nadalje za njih obvezan i predstavlja značajan izazov u praćenju regulatornih promjena. Slijedom navedenog, može se zaključiti da Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europska centralna banka moraju nastaviti pronalaziti načine prilagođavanja implementiranja regulatornih promjena na poslovanje manjih kreditnih institucija, kako isto ne bi bio razlog njihovog smanjivanja na razini Europske unije. Prema Gržeta, Živković i Živković (2023., str.25) bez pristupa stvaranja manje restriktivnog regulatornog okvira za male kreditne institucije, njihova budućnost u Europskoj uniji nije pozitivna jer će imati problema s profitabilnošću zbog administrativnih i regulatornih opterećenja. U sljedećem poglavlju,

³⁴ Eng. European deposit insurance scheme (EDIS)

³⁵ Eng. European exchange rate mechanism (ERM II)

detaljnije je opisan princip proporcionalnosti, kao olakotne okolnosti za manje kreditne institucije u primjeni regulatornih promjena plana oporavka.

3.2. Primjena principa proporcionalnosti za utvrđivanja pojednostavljenih obveza

Princip proporcionalnosti Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo propisalo je prilikom aktivnosti nadziranja neovisnih nadležnih tijela. Svrha definiranja nadzornih aktivnosti bila je da se adekvatno i proporcionalno iskoriste resursi kojima raspolažu neovisna nadležna nacionalna tijela i formalni regulatorni zahtjevi prema kreditnim institucijama. Za potrebe reguliranja poslovanja kreditnih institucija, primjena principa proporcionalnosti podrazumijeva određivanje i implementaciju regulatornih zahtjeva koji uračunavaju određene parametre kreditnih institucija kao što su veličina, obujam poslovanja, specifičnost kreditne institucije i rizični profil. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo nastoji primijeniti i ispraviti sve veće kritike manjih kreditnih institucija da su regulatorni zahtjevi u velikoj mjeri usklađeni za lakšu implementaciju kontrolnim funkcijama usklađenosti velikim i značajnim kreditnim institucijama, odnosno grupama kreditnih institucija koje djeluju međunarodno. Postavlja se pitanje da li je princip proporcionalnosti u dovoljnoj mjeri i vremenskom razdoblju implementiran.

Regulatorna tijela u sve većoj mjeri tumače princip proporcionalnosti kao sigurnosni sistem u cilju zaštite manjih kreditnih institucija od prezahtjevnih i preopširnih regulatornih očekivanja. *"Međutim, nova regulacija nosi sa sobom i dodatne troškove s kojima se mnoge banke, posebice manje, jako teško nose. Naravno, izravan i neizravan utjecaj najvećeg broja regulatornih zahtjeva na razinu pojedinačnih ili ukupnih troškova banaka nije jednostavno konkretno iskazati. Ipak, sve ukazuje na zaključak da je usklađivanje poslovanja banaka s brojnim novim normama i propisima vrlo skupo i izvorište velikih troškova za banke."* (Stojanović, 2022, str.333).

Volumen poslovanja različitih kreditnih institucija može biti vrlo značajan u svim pogledima poslovanja: ukupne imovine, broja klijenata, područje djelovanja i sl. Stoga, regulatorni zahtjevi i troškovi koji proizlaze iz istih zahtjeva, ne bi smjeli dodatno utjecati na rezultate poslovanja na određenih tržištima. Regulatorni okvir morao bi uzimati u obzir implementaciju zahtjeva za različite vrste kreditnih institucija. Zadaća je regulatornih tijela da adekvatno propišu i kontinuirano poboljšavaju pravednost pristupa i isto osiguraju za kreditne institucije i za neovisna nadležna nacionalna tijela. Stoga se primjena proporcionalnosti za kreditne institucije oslanja na formalne regulatorne zahtjeve implementacije sukladno vrsti, rizičnosti i

složenosti poslovanja i poslovnog modela kreditnih institucija. Kod primjene proporcionalnosti za nadležna neovisna nacionalna tijela isto se odnosi na samu provedbu regulatornih zahtjev, odnosno na definiranje učestalosti i opseg primjene nadzornih aktivnosti prema određenim kreditnim institucijama.

"Regulatorni i supervizorski okvir sve je opsežniji i složeniji. Odgovor o koristima takvog kompleksnog regulatornog okruženja je kontradiktoran: pomaže u širem smislu, no u užem smislu značajno ga komplicira i posložnjava, do te mjere da su posao banaka i glavna tema novi propisi i pravila, a ne razvoj proizvoda i briga za klijente." (Pavković, 2021, str.32.).
Određeni dijelovi regulatornog okvira poslovanja kreditnih institucija zahtijevaju minimalne zahtjeve neovisno o veličini kreditne institucije i njihova primjena vrijedi za sve kreditne institucije. Isto ponekad u velikoj mjeri čini nerazmjernu raspodjelu troškova implementacije kod velikih i značajnih kreditnih institucija i manjih kreditnih institucija. Takvi zahtjevi kod manjih kreditnih institucija mogu zahtijevati dodatne, često i ne planirane, administrativne troškove koje proizlaze iz informatičkih troškova implementacije ili povećanje troškova zapošljavanja sa specijaliziranim znanjima i/ili iskustvima. Stoga je kontrolna funkcija usklađenosti kod manjih kreditnih institucija, kao funkcija koja osigurava da je aktivnost kreditne institucije, njezinih tijela i zaposlenika u skladu za svim zakonskim okvirima, često pod izazovom djelovanja.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo u svojim regulatornim smjernicama prihvaća i aktivno potiče primjenu principa proporcionalnosti. Jedno od najvažnijih postupaka primjene istog načela proizlazi iz definirane primjene Postupka nadzorne provjere i ocjene. Neovisna nadležna nacionalna tijela princip proporcionalnosti trebale bi primjenjivati u svojem nadzornom poslovanju prema kreditnim institucijama. Neovisna nadležna nacionalna tijela trebala bi poštivati model minimalne razine zalaganja kod definiranja raširenosti i opseg primjene principa proporcionalnosti u procesu nadziranja kreditnih institucija (EBA, Final report, 2022, str.32). U tu svrhu, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo propisalo je kategorizaciju kreditnih institucija za primjenu principa proporcionalnosti kako je prikazano na sljedećoj slici.

Tablica 10. Primjena Postupka nadzorne provjere i ocjene na različite kategorije kreditnih institucija

Kategorije	Kontrola ključnih pokazatelja	Procjena SREP elemenata (minimalna)	Sažetak ukupne procjene SREP-a	Minimalna razina angažmana/dijaloga
1.	Kvartalno	Godišnje	Godišnje	Stalni angažman s upravnim tijelom kreditne institucije i višim menadžmentom; angažman s institucijom za procjenu svakog elementa.
2.	Kvartalno	Svake 2 godine	Godišnje	Stalni angažman s upravnim tijelom kreditne institucije i višim menadžmentom; angažman s institucijom za procjenu svakog elementa.
3.	Kvartalno	Svake 3 godine	Godišnje	Angažman temeljen na riziku s upravnim tijelom institucije i viši menadžment; angažman s institucijom za procjenu materijalnih elemenata rizika.
4.	Kvartalno	Svake 3 godine s opsegom i dubinom pregleda prilagođenim specifičnom profilu rizika kreditne institucije	Godišnje	Suradnja s upravnim tijelom kreditne institucije i višim menadžmentom najmanje svake 3 godine.

Izvor: izrada autora prema EBA, Final report – Guidelines on common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process (SREP) and supervisory stress testing under Directive 2013/36/EU 2022, str.34-35.

Princip proporcionalnosti dugoročno je prisutan u reguliranju poslovanja kreditnih institucija. Njegova prva primjena započela je primjenom Basel II. regulatornog okvira koji je pod određenim uvjetima dozvoljavao kreditnim institucijama primjenu pojednostavljenih obveza za određivanje razine kapitalnih zahtjeva iz područja određenih vrsta rizika. Princip proporcionalnosti primjenjiv je i propisan kod reguliranja plana oporavka. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo propisalo je primjenu principa proporcionalnosti i kod reguliranja plana oporavka u svrhu omogućavanja neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima ovlasti za određivanje razine pojednostavljenih obveza sukladno specifičnosti manjih kreditnih institucija koje nadzire. Neovisna nadležna nacionalna tijela imaju ovlasti određivati primjenu u cijelosti ili dio smjernica na manje kreditne institucije koje zadovoljavaju uvjete za pojednostavljene obveze u smislu njihovih planova oporavka sukladno Direktivi EU/59/2014 (EBA, 2021, GL/2021/11, str 3.).

Implementacijom navedenog u zakonodavni okvir Republike Hrvatske, Hrvatska narodna banka implementirala je u poglavlju VI. Opseg primjene u članku 20. Odluke o planovima oporavka kreditnih institucija. Novim promjenama u Odluci o planovima oporavka, Hrvatska

narodna banka u velikoj je mjeri racionalizirala regulatorne zahtjeve prema kreditnim institucijama koje zadovoljavaju uvjete pojednostavljenih obveza. Implementirajući iznos imovine u tri poslovne godine koji ne prelazi jednu milijardu eura, kao razina određivanja praga zadovoljavanja pojednostavljenih obveza, postavljen je od strane Hrvatske narodne banke nakon provedene analize specifičnosti manjih kreditnih institucija i njihov utjecaj poslovanja na financijski sustav Republike Hrvatske. Racionalizacija regulatornog okvira proizlazi iz analize poslovnih modela manjih kreditnih institucija, razine kapitaliziranosti i najznačajnijih rizika na njihovo poslovanje. Hrvatska narodna banka uzela je u obzir najčešće i najrealnije mjere oporavka manjih kreditnih institucija koje su upotrebljavane i odabrane u planovima oporavka a za definiranje roka frekvencije ažuriranja plana oporavka. Također, racionalizacija se odnosi na područje ublažavanja zahtjeva provođenja stres testiranja, održavanje frekvencije stres testiranja i ažuriranje plana oporavka, kao što je već istaknuto u poglavlju 2.3. ovog rada. Bez obzira na racionalizaciju regulatornih zahtjeva, Hrvatska narodna banka vodila je računa o utjecaju i volumenu poslovanja pojedinih specifičnih kreditnih institucija i njihov utjecaj na financijski sustav u cjelini. Iz navedenog razloga, razina pojednostavljenih obveza (ukupna imovina od jedne milijarde eura u posljednje tri godine) postavljena je kako ne bi obuhvatila i manje značajne kreditne institucije (s velikim utjecajem) u Republici Hrvatskoj³⁶ koji imaju značajan utjecaj na financijski sustav Republike Hrvatske, bez obzira što nisu klasificirane kao velike značajne kreditne institucije.

3.3. Plan oporavka u okviru supervizorske ocjene internog upravljanja

Postupak nadzorne provjere i ocjene za manje kreditne institucije temelji se na određenoj razini kvantitativnih i kvalitativnih analiza. U cilju da se osigura adekvatna ocjena poslovanja temeljena na Postupku nadzorne provjere i ocjene a koja najbolje odgovara specifičnosti poslovanja svake manje kreditne institucije, analiza poslovanja sadrži kombinaciju podataka i stručne prosudbe neovisnih nadležnih nacionalnih tijela prema načelu ograničene prosudbe. Postupak nadzorne provjere i ocjene za manje kreditne institucije primjenjuje načelo proporcionalnosti³⁷ koje rezultira primjenu učestalosti, opsega i granularnosti procjene poslovanja te minimalna nadzorna očekivanja neovisnih nadležnih nacionalnih tijela. Postupka nadzorne provjere i ocjene za manje kreditne institucije definira određen stupanj fleksibilnosti

³⁶ Prema posljednjoj klasifikaciji Europske središnje banke, manje značajnih institucija u Republici Hrvatskoj kao manje značajne kreditne institucije (s velikim utjecajem) određene su : Hrvatska poštanska banka d.d. i OTP banka d.d.

³⁷ Što je detaljnije propisano u Direktivi o kapitalnim zahtjevima broj V. u članku 97. stavak 4. i Smjernici broj 2014/13, odjeljak 2.4. stavak 43.

u njegovoj provedbi. Isto proizlazi iz same specifičnosti pojedinih manjih kreditnih institucija i njihove heterogenosti na nacionalne zakonske zahtjeve za nadzorno izvješćivanje ili doradenosti pojedinih nadzornih pristupa. Postupak nadzorne provjere i ocjene u okviru Jedinstvenog nadzornog mehanizma, za manje kreditne institucije ima tri krajnja rezultata. Prvi rezultat jest ishođenje procjene ukupne održivosti manje kreditne institucije. Drugi rezultat jest ishođenje odluke o kapitalnim i likvidnosnim zahtjevima za samu kreditnu institucije kao i druge nadzorne mjere. Treći i posljednji rezultat jest ishođenje podatka za utvrđivanje minimalne razine nadzornog djelovanja u odnosu na svaku manju kreditnu instituciju unutar nadzornih planiranih aktivnosti. U postupku sustava procjene rizika provodi se kontinuirano analiza svih pojedinačnih rizika i to za procjenjivanje razine rizika i kontrole rizika. Cjelokupni Postupak nadzorne provjere i ocjene za manje kreditne institucije smatra se adekvatan, dok se određeni nadzorni mehanizmi uvijek mogu poboljšati (IMF, 2022, str.21.).

Implementacijom regulatornog okvira planova oporavka, neovisna nadležna nacionalna tijela imaju veću odgovornost u procjenjivanju planova oporavka i davanju konačne ocjene sukladno specifičnosti svake pojedine manje kreditne institucije, koje često nemaju društvo maticu koje bi osigurale financijsku pomoć u nastupanju financijskih poteškoća. Stoga, procjenjivanje planova oporavka za nepredviđene situacije predstavlja jedan od najvažnijih postupaka za provođenje pripremnih aktivnosti kreditne institucije i neovisnih nadležnih nacionalnih tijela u nastupanju financijskih poteškoća. Njihova procjena mora se povezano sagledavati preko određenih elemenata Postupka nadzorne provjere i ocjene, kako bi neovisna nadležna nacionalna tijela mogla u cijelosti procijeniti vjerodostojnost, realističnosti i efikasnost cjelovitosti plana oporavka sukladno specifičnosti svake pojedine manje kreditne institucije.

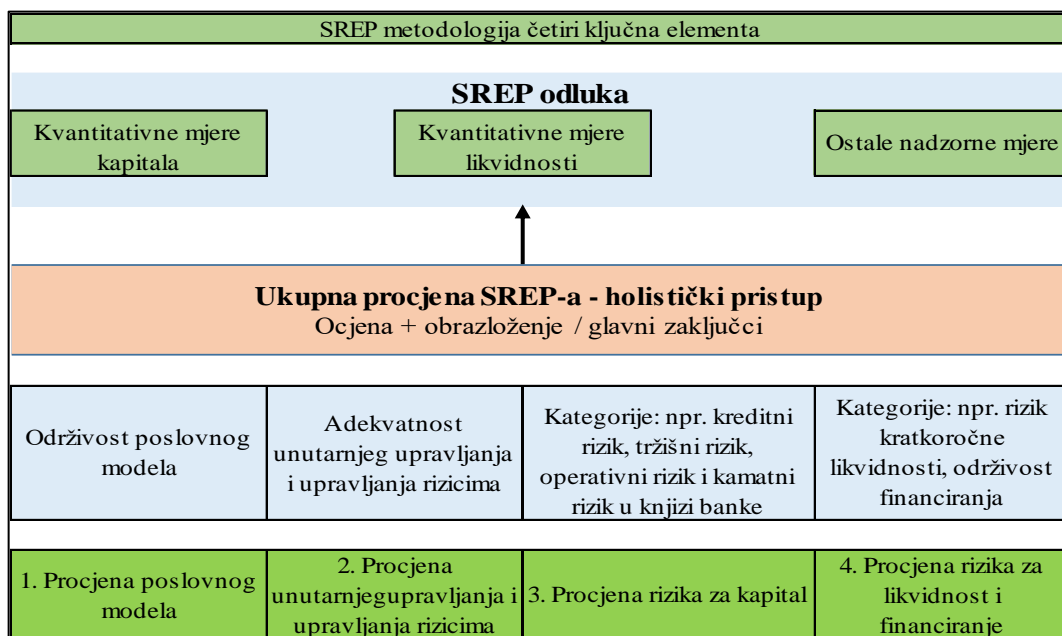
U samom Postupku nadzorne provjere i ocjene za manje značajne institucije utvrđena su četiri glavna elementa iz čijih ocjene se generira konačna procjenu poslovanja:

- procjena poslovnog modela³⁸,
- procjena unutarnjeg upravljanja i upravljanja rizicima,
- procjena utjecaja pojedinačnog rizika na kapital (kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik i kamatni rizik u knjizi banke) i
- procjena utjecaja pojedinačnih rizika na likvidnost i izvora likvidnosti (rizik kratkoročne likvidnosti i rizik održivosti dugoročnih izvora financiranja).

³⁸ Eng. business model assessment (BMA).

Svakodnevni rad neovisnih nadzornih nacionalnih tijela podržan je na operativnoj razini s sustavom procjene rizika³⁹, koji se sastoji od tri komponente. Prva komponenta podrazumijeva prikupljanje podataka, druga komponenta odnosi se na postupak automatskog ocjenjivanja koji služi kao osnova za procjenjivanje poslovanja i treća komponenta podrazumijeva nadzorne procjene koja se temelji na supervizorskoj prosudbi nadzornih neovisnih nacionalnih tijela. Cjelokupni sustav procjene rizika podupiran je redovnim izvještajnim podacima koje dostavljaju kreditne institucije kroz Zajednički okvir izvješćivanja⁴⁰ i Financijski standardi izvješćivanja⁴¹ i ostalim kvalitativnim i kvantitativnim podacima. Na donjoj slici prikazan je postupak nadzorne provjere i ocjene u okviru Jedinstvenog nadzornog mehanizma.

Slika 3. Prikaz postupka nadzorne provjere i ocjene u okviru Jedinstvenog nadzornog mehanizma

Izvor: izrada autora prema ECB (2023) Business model assessment SREP methodology, str.2.

Metodologija predstavlja posljednje unaprjeđenje procjene poslovanja kreditnih institucija na razini Europske unije. Isti postupak smatra se adekvatnim jer uzima široki opseg kvantitativnih i kvalitativnih podataka za sve vrste rizika a koji su detaljnije navedeni u nastavku, a koje obuhvaća i procjenu plana oporavka.

Funkcioniranje kreditne institucije primarno se procjenjuje procjenom poslovnog modela koje pružaju uvid u najvažnije manjkavosti u strategiji poslovanja. Procjenjivanje poslovnog modela

³⁹ Eng. Risk assessment system (RAS)

⁴⁰ Eng. The common reporting framework (COREP)

⁴¹ Eng. Financial reporting standards (FINREP)

utvrđuje se važnost specifičnih rizika za poslovanje (solventnosti i likvidnost). Sama procjena poslovnog modela kreditne institucije podijeljena je na dva segmenta:

- sposobnost kreditne institucije da postigne ulagačima prihvatljivi povrat u roku od 12 mjeseci (provedivost poslovnog modela) i
- sposobnost kreditne institucije da postigne ulagačima prihvatljivi povrat u roku od 36 mjeseci (održivost poslovnog modela).

Drugi elemenat Postupka nadzorne provjere i ocjene, procjena unutarnjeg upravljanja i upravljanja rizicima, daje uvid u općenitu organizacijsku i operativnu strukturu kreditne institucije. Iz istog elementa neovisna nadležna nacionalna tijela procjenjuju i drugu liniju obrane, funkcioniranje okvira kontrolne rizika i upravljanje rizicima. Procjenom je obuhvaćen okvir unutarnjeg upravljanja u kreditnoj instituciji, okvir upravljanja rizicima i kultura rizika i infrastruktura rizika (interni podaci i izvješćivanje) a sve u cilju spoznavanja perspektive u cilju procjene ukupne organizacijske sposobnosti i kapaciteta kreditne institucije.

Procjena kapitala kreditne institucije (treći element Postupka nadzorne provjere i ocjene) i likvidnosnih potreba (četvrti elemenat Postupka nadzorne provjere i ocjene) sadržava sve one rizike koji nisu obuhvaćeni prvim i drugim elementima Postupka nadzorne provjere i ocjene (kreditni rizik, tržišni rizik, kamatni rizik u bankovnoj knjizi, operativni rizik i rizici povezani s likvidnošću). U konačnici, ukupnu procjenu poslovanja kreditnih institucija neovisna nadležna nacionalna tijela provode na temelju ukupne procjene održivosti poslovanja, odnosno na temelju Postupka nadzorne provjere i ocjene a koji je kategoriziran od ocjene 1 do ocjene 4⁴².

Plan oporavka predstavlja interni postupak koji je ukomponiran u cjelovit mehanizam rukovođenja kreditne institucije (Amorello, Huber, 2014. str.18). Stoga se plan oporavka procjenjuje putem drugog elementa Postupka nadzorne provjere i ocjene, procjena unutarnjeg upravljanja i upravljanja rizicima. Neovisna nadležna nacionalna tijela za manje kreditne institucije procjenjuju ukupnu uvjerljivost plana oporavka kao i adekvatnost mehanizama planiranja oporavka. Isto podrazumijeva procjenu ima li plan oporavka potencijalnih značajnih nedostataka i/ili egzistiraju značajnije nedostaci za njegovu provedbu te da li postoje sumnje u primjerenost mehanizama planiranja oporavka. S obzirom da planovi oporavka sadrže i rezultate stresnog testiranja, neovisna nadležna nacionalna tijela dužna su procijeniti je li

⁴² Sukladno Postupku nadzorne provjere i ocjene (SREP) definirane su ocjene kategorizacije rizika: 1-nizak rizik, 2- nizak do umjeren rizik, 3-umjeren do visok rizik i 4- visok rizik.

upravljački okvir kreditne institucije za testiranje likvidnosti propisno adekvatan specifičnosti kreditne institucije. Procjenom se također mora obuhvatiti primjerenost integracije stresnog testiranja u sveukupnu strategiju upravljanja rizicima. Prema Maarand (2019) neovisna nadležna nacionalna tijela ne posjeduju mogućnosti izmjene plana oporavka kreditnih institucija, nego se izmjena plana oporavka, ako se odredi da posjeduje materijalne ili važne nedostatke obavlja putem propisanim zakonskih odredbi koje omogućavaju da neovisna nadležna tijela zahtijevaju od kreditnih institucija dostavu revidiranog plana oporavka.

Također, procjena plana oporavka povezana je i s elementom kapitalom. Naime, Postupak nadzorne provjere i ocjene podrazumijeva procjenu da li je postupak planiranja kapitala kreditne institucije dovoljno granularan. Granularnost postupka planiranja kapitala analizira se u odnosu na promjene potreba za kapitalom, ciljevima kapitala i planove postupanja u kriznim situacijama. U situacijama procjenjivanja nastupanja financijskih poteškoća, Postupak nadzorne provjere i ocjene zahtjeva usporedbu plana kapitala i plana oporavka svezi usklađenosti pokazatelja poslovanja i upravljačkih mjera a koje se upravo odnose na operativne postupke i utvrđivanja okvira za limite svih značajnih rizika. Osim navedenog, procjenjivanje planova oporavka ima značajnost i iz drugih aspekata. Jedan od važnijih aspekata jest da uvelike pomažu nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima da se identificiraju aktivnosti koje mogu povratiti efikasnost poslovanja kreditne institucije u početnoj fazi nastupanja financijskih poteškoća a koje se odnose na gore navedene SREP elemente. Odobrene aktivnosti (mjere oporavka) od strane neovisnih nadležnih nacionalnih tijela uvelike povećavaju spremnost manjih kreditnih institucija za oporavak u nastupanju financijskih poteškoća, a primarno na elemente kapital i likvidnost.

3.4. Rokovi dostave plana oporavka kod manjih kreditnih institucija

Posljednju važnu regulatornu promjenu predstavljaju plana oporavka predstavljaju kriteriji praćenja i ažuriranja plana oporavka. Donosioci regulatornog okvira omogućili su nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima primjenu principa proporcionalnosti i kod definiranja kriterija rokova dostava plana oporavka. Primjena principa proporcionalnosti u definiranju kriterija dostave rokova omogućena je u cijelosti što podrazumijeva da nadležna neovisna nacionalna tijela mogu isto propisivati podzakonskim aktima za cjeloviti plan oporavka kao i za njegove pojedine dijelove. Hrvatska narodna banka kao predlagatelj i donositelj podzakonskog akta, uvažavajući specifičnosti manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj, u novoj Odluci o planu oporavka kreditnih institucija propisala je primjenu pojednostavljenih obveza u više

područja. Prvo područje odnosi se na provedbu otpornosti na stres test što podrazumijeva primjenu jednog scenarija koji sadržava obuhvat više sistemskih i određenih događaja specifičnih za manju kreditnu instituciju. Drugo područje primjene pojednostavljenih obveza odnosi se na testiranje otpornosti na stres koji je po novoj Odluci o planu oporavka kreditnih institucija utvrđen na frekvenciji jednom u dvije godine. Treće i najznačajnije područje, odnosi se na cjelovitost ažuriranja plana oporavka manjih kreditnih institucija gdje je propisana obveza ažuriranja plana oporavka svake dvije godine⁴³.

Uvažavajući datum primjene nove Odluke o planu oporavka kreditnih institucija propisano je da manje kreditne institucije su dužne dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci prvi plan oporavka po novom regulatornom okviru do 31. prosinca 2023. godine. Manje značajne kreditne institucije s velikim utjecajem⁴⁴ dužne su na godišnjoj frekvenciji sastavljati i dostavljati plan oporavka, odnosno dužne su dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci prvi plan oporavka po novom regulatornom okviru do 31. prosinca 2022. godine. Također, sukladno Odluci o planovima oporavka kreditnih institucija, za manje značajne kreditne institucije s velikim utjecajem, na koje nije primjenjiv princip proporcionalnosti, propisano je neobvezno supervizorsko očekivanje od strane Hrvatske narodne banke dostava prvog cjelokupnog Standardiziranog izvješća najkasnije do 31. prosinca 2022. godine. Kod utvrđivanja navedenih rokova, Hrvatska narodna banka kao predlagatelj i donositelj podzakonskog akta vodila se rezultatima analize specifičnosti i supervizorskih procjena svake pojedine manje kreditne institucije u Republici Hrvatskoj. Primarno, uzeti su u obzir rezultati horizontalne analize specifičnosti mjera oporavka i njihova ujednačenost i primjenjivost kod većeg broja manjih kreditnih institucija. Rezultati analize utvrdili su da postoji mogućnost veće primjene principa proporcionalnosti i kod rokova dostave cjelovitog dokumenta plana oporavka od strane manjih kreditnih institucija, a da se pri tome ni u kojem trenutku ne gubi na dosljednosti i kredibilitnosti plana oporavka. U svrhu kontinuiranog obavljanja supervizorskih aktivnosti iz područja plana oporavka, bez obzira na dvogodišnju frekvenciju dostave cjelovitog plana oporavka za manje kreditne institucije, Hrvatska narodna banka propisala je određene dijelove na češćoj godišnjoj frekvenciji. Za manje kreditne institucije, koje primjenjuju princip proporcionalnosti, na godišnjoj frekvenciji propisana je dostavljane sljedećih dijelova plana oporavka:

⁴³ U slučaju da manja kreditna institucije izvrši izvanredno ažuriranje plana oporavka koje podrazumijeva njegove bitne promjene, u obvezi je dostaviti plan oporavka Hrvatskoj narodnoj banci.

⁴⁴ Primjer banke u Republici Hrvatskoj sa utvrđenom predmetnom klasifikacijskom: Hrvatska poštanska banka d.d.

- ažuriranja razine pokazatelja⁴⁵ poslovanja iz plana oporavka i
- određenih dijelova Standardiziranog izvješća⁴⁶ (radni listovi 1A pokazatelji i 1B pokazatelj).

Implementacijom navedenih rokova dostave cjelovitog plana oporavka, kao i njegovih pojedinih dijelova u podzakonski akt, Hrvatska narodna banka omogućila je adekvatniju primjenu principa proporcionalnosti za manje kreditne institucije iz područja plana oporavka. Procijenjeno je da propisane frekvencije dostave neće utjecati na važnost implementacije plana oporavka u sve segmente poslovanja manjih kreditnih institucije. Upravo u cilju kontinuiranog nadziranja područja plana oporavka, Hrvatska narodna banka propisala je obvezu dostavljanja godišnjih frekvencija određenih dijelova plana oporavka kako bi se adekvatno mogli procijeniti utjecaj mjera oporavka na ukupnu mogućnost oporavka, što je najznačajnija promjena novog regulatornog okvira plana oporavka a o čemu je detaljnije opisano u sljedećem poglavlju ovog rada.

⁴⁵Sukladno članku 13. Odluke o planovima oporavka kreditnim institucija

⁴⁶ Za godine u kojima nije manja kreditna institucije u obvezi dostavljati plan oporavka

4. ISTRAŽIVANJE PRIMJENE STANDARDIZIRANOG IZVJEŠĆA U SVRHU UKUPNE MOGUĆNOSTI OPORAVKA MANJIH KREDITNIH INSTITUCIJA

Novi regulatorni okvir plana oporavka uveo je novinu i u procesu supervizorskog procjene sukladno novoj Odluci o planovima oporavka kreditnih institucija. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo primjenu standardiziranog izvještaja uvelo je 2015. godine za velike i značajne kreditne institucije, kao rezultat analize pojedinačnih izvješća svih nacionalnih neovisnih nadležnih tijela. Cilj uvođenja ovog izvještaja bilo je poboljšanje rada izrade plana oporavka kreditnim institucijama i uvođenja primjene standardizacije i pospješivanje procesa supervizorskog ocjenjivanja od strane nadležnih neovisnih nacionalnih tijela. Primjena ovog izvješća pokazala se izrazito korisnim pa je njegova primjena uvedena na sve vrste kreditnih institucija a čija cjelokupna primjena je ostavljena nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima na odlučivanje. U nastavku će se detaljnije pojasniti koja je primjena standardiziranog izvještaja nakon izmjene regulatornog okvira plana oporavka koja nalaže neobveznu izradu (supervizorsko očekivanje) ovog izvještaja za sve manje kreditne institucije u Republici Hrvatskoj. Također, prikazati će se i hipotetski primjer primjene standardiziranog izvješća u okviru ukupne mogućnosti oporavka kao jedne od najvažnijih novine izmijenjenog regulatornog okvira i to na uzorku od deset manjih kreditnih institucija.

4.1. Uloga i važnost standardiziranog izvješća planova oporavka

Standardizirano izvješće sadrži najznačajnije kvantitativne dijelove plana oporavka čije popunjavanje omogućava supervizorska očekivanja s aspekta dosljednije pokrivenosti ujednačavanja prikupljenih kvantitativnih podataka. Sadržaj samog izvještaja definiran je i ograničen na kvantitativne podatke, odnosno njegov način prikazivanja kvantitativnih podataka strukturiran jest da odražava podatke koje svaka manja kreditna institucija mora prikazati u planu oporavka. Prema HNB (2022) *Standardizirano izvješće* sadrži sljedeće dijelove:

- naslovnica,
- pokazatelji 1A,
- pokazatelji 1B,
- ključne funkcije,
- temeljne poslovne linije,
- mjere oporavka,
- scenariji i

- ukupna mogućnost oporavka.

Standardizirano izvješće koristi se primarno i jedino u svrhu supervizorske procjene adekvatnosti plana oporavka od strane nadležnih neovisnih nacionalnih tijela. Manja kreditna institucija, kao kreator izvješća može, a isto se i očekuje, upotrijebiti isto izvješće kao dodatni interni kvantitativni alata za praćenje povezanosti svih obveznih kvantitativnih dijelova plana oporavka na svoje redovno poslovanje. Dakle, njegovo korištenje nije previđeno niti odobreno za bilo koje druge svrhe od strane manje kreditne institucije ili nadležnih neovisnih nacionalnih tijela. U tu svrhu, a u cilju izbjegavanja mogućih pogrešaka, način popunjavanja standardiziranog izvješća definiran je i strukturiran na način da odražava minimalnu mogućnost pojavljivanja pogrešaka.

Najznačajnija uloga standardiziranog izvještaja jest pružiti neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima dodatan sistematizirani izvještaj koji će objediniti najznačajnije kvantitativne dijelove plana oporavka na ukupnu mogućnost oporavka. Implementacijom novog regulatornog okvira, supervizorska su očekivanja da se najznačajnije dijelove plana oporavka moraju kvantitativno procijeniti u svrhu plana opravka a to je kako će mjere oporavka utjecati na ukupnu mogućnost oporavka manje kreditne institucije nakon nastupanja financijskih poteškoća. Standardizirano izvješće upravo povezuje i na jednom mjestu prikazuje sve kvantitativne odabrane mjere oporavka (ali i adekvatnost odabranih stresnih scenarija) na ukupnu mogućnost oporavka. Ovakav sistematizirani izvještaj omogućuje adekvatniju analizu odabranih mjera oporavka i stresnih scenarija za svaku pojedinačnu manju kreditnu instituciju. Hrvatska narodna banka primjenom ovog izvještaja, biti će u mogućnosti adekvatnije izvršiti pojedinačnu komparaciju pojedinog plana oporavka sa drugim kreditnim institucijama iz područja cjelovitosti, specifičnosti i vjerojatnosti adekvatnih odabira mjera oporavka i stresnih scenarija. Isto tako, sistematizirano standardno izvješće omogućava da neovisna nadležna nacionalna tijela provode i horizontalne⁴⁷ analize kvantitativnih podataka iz plana oporavka. Horizontalne analize omogućavaju sistematizirani pregled nacionalnih specifičnosti manjih kreditnih institucija iz područja plana oporavka i vrlo važnu informaciju za Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo u cilju daljnjeg poboljšanja regulatornog okvira. Nakon prve procjene cjelovitosti dostavljenih plana oporavka i cjelovitih standardiziranih izvještaja dostavljene na datum 31. prosinca 2023. godine, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europska središnja banka od Hrvatske

⁴⁷ Npr. analiza utjecaja iste mjere oporavka kod više manjih kreditnih institucija na ukupnu mogućnost oporavka ili analiza utjecaja istog stresnog scenarija na kapital i/ili likvidnost.

narodne banke očekuju povratnu informaciju o horizontalnoj analizi plana oporavka kao i određenih pojedinačnih odstupanja pojedinih manjih kreditnih institucija.

Određeni dijelovi standardiziranog izvješća imaju značajnu vrijednost kod supervizorske procjene plana oporavka. Prvi takav dio jest radni list mjere oporavka, u kojem manje kreditne institucije ispunjavaju kvantitativne podatke o mjerama oporavka i njihovom pojedinačnom utjecaju na određenu skupinu obveznih pokazatelja poslovanja iz područja kapitala, ukupne izloženosti riziku, izvora financiranja i likvidnosti. U predmetnom radnom listu prikazuju se mjere oporavka samostalno (engl. *stand-alone*) izuzimajući utjecaj međuovisnosti, zatim međusobne isključivosti i bez učinka limitirajućih faktora. Stoga manje kreditne institucije u istom radnom listu izvještavaju o odabranim mjerama oporavka na način pojedinačnog utjecaja i njihove izvodljivosti i vremenskih horizonta potrebnog za provedbu istih. Pojedinačni utjecaj mjera oporavka na obvezne pokazatelje poslovanja iskazuju se u odnosu na poslovanje manje kreditne institucije na određeni mjerni datum koji podrazumijeva financijsku poziciju poslovanja u uvjetima redovnog poslovanja, prije nastupanja financijskih poteškoća, odnosno prije odabranih stresnih scenarija. Slijedom navedenog, analizirajući mjere oporavka prema standardiziranom izvještaju neovisna nadležna nacionalna tijela biti će u mogućnosti provesti statičnu analizu odabranih mjera oporavka u vremenskom horizontu i u okviru zakonski propisanih pokazatelja poslovanja. Drugi važan dio za supervizorsku procjenu jest radni list scenariji. Najznačajnije informacije za supervizorsku procjenu plana oporavka iz ovog dijela standardiziranog izvješća predstavlja procjena da li je manja kreditna institucija odabrala adekvatne stresne scenarije⁴⁸ koje trebaju dovesti do propasti manju kreditnu instituciju ukoliko odabrane mjere oporavka ne bi bile na odgovarajući način korištene. Ovi podaci neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima omogućavaju analizu i komparaciju za pojedinačnu manju kreditnu instituciju u smislu odabranih mjera oporavka kao i adekvatnost odabranih stresnih scenarija. Adekvatan odabir mjera oporavka i stresnih scenarija predstavljaju preduvjet za procjenu izračuna ukupne mogućnosti oporavka manje kreditne institucije, što predstavlja jednu od najznačajniju novinu i zadatak supervizorske procjene po novom regulatornom okviru plana oporavka.

⁴⁸ Manje kreditne institucije koje su prihvatljive za pojednostavljene obveze može provesti testiranje otpornosti na stres primjenom jednog scenarija a koji će sadržavati obuhvat nekoliko sistemskih događaja (iz članka 18.) i nekoliko događaja koju su specifični za kreditnu instituciju (iz članka 19.) (Narodne novine broj 110/2022, 2022.).

4.2. Značajnost snažnog stresnog scenarija za izračun ukupne mogućnosti oporavka

Osim iz područja planova oporavka, testiranje otpornosti na poslovanje kreditne institucije propisano je za više područja poslovanja. Kreditna institucija dužna je upravljati rizicima kojima je izložena i provoditi redovito testiranje otpornosti na stres za sve značajne rizike kojima je izložena (NN 96/18, 67/19, 145/20 i 145/21, 2021.). Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo propisalo je u svojoj smjernici⁴⁹ iz 2014. godine obuhvat scenarija koji mora biti primjenjiv u planovima oporavka kreditnih institucija. Svrha smjernice bila je organizacija okvira obveznog obuhvata proizvoljnih događaja (scenarija) na kojima se provodi postupak testiranja odabranih mjera oporavka i adekvatnost odabira pokazatelja poslovanja u planovima oporavka. Jedno od najvažnijih načela jest da bi odabrani scenariji trebali obuhvatiti pokrivenost događaja na razini cijelog sustava, događaja specifičnog za kreditnu instituciju i kombinacije događaja na razini cijelog sustava i događaja specifičnog za kreditnu instituciju (EBA, 2014, str.8). Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo u sklopu svoje nadležnosti, kontinuirano je provodilo tematske komparativne analize o planovima oporavka kako bi pomogli nadležnim neovisnim nacionalnim tijelima u provođenju supervizorskih aktivnosti, ali i kreditnim institucijama u implementaciji regulatornog okvira planova oporavka. Posljednje regulatorne promjene plana oporavka propisuju značajnost povezanosti adekvatnosti odabranih scenarija na izračun ukupne mogućnosti oporavka i primjenu principa proporcionalnosti (pojednostavljenih obveza) za manje kreditne institucije. *"U stres testu se pretpostavljaju negativni ekonomski scenariji – iznenadni i snažni padovi BDP-a i vrijednosti imovina, uključujući i valute, te snažna povećanja nezaposlenosti. Potom se pomoću simulacija računaju gubici u bankama u trogodišnjem razdoblju i provjerava imaju li banke dovoljno sredstava (vlastitog kapitala) da izdrže udar dugotrajne krize."* (Šonje, 2017.).

Osnovni cilj regulatornog okvira stres testiranja jest da kreditne institucije same izaberu događaje koje bi morale dovesti do značajnih financijskih poteškoća kreditne institucije (propasti) ukoliko odabrane mjere oporavke ne bi bile pravodobno primijenjene. Ukoliko se stresnim scenarijima obuhvati samo prekoračenje razine pokazatelja poslovanja, isto nije dostatno da bi se prikazala razina propasti kreditne institucije. Obuhvat stresnih scenarija trebaju biti takvi da obuhvaćaju kršenje regulatornih minimuma pokazatelja poslovanja koje bi dovele do propasti. U takvim slučajevima, kada kreditna institucija ne ispunjava razinu scenarija do vrijednosti propasti, neovisna nadležna nacionalna tijela mogu zatražiti izvršenje

⁴⁹ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Smjernica broj 2014/06

prilagodbe plana oporavka. U zakonodavnom okviru plana oporavka Republike Hrvatske, Hrvatska narodna banka može kreditnoj instituciji naložiti ažuriranje plana oporavka (NN 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19, 47/20, 146/20 i 151/22, 2022., članak 154. stavak 7.)

Razmotren je raspon scenarija makroekonomskog i financijskog stresa pri procjeni adekvatnosti stresnih scenarija (EBA, 2022, CP/2022/15, str.4). U istome relevantni scenarij predviđa određivanje ukupne mogućnosti oporavka koje će dovesti do kršenja regulatornih zahtjeva za kapital i likvidnost iz sljedećih pokazatelja:

- ukupni SREP kapitalni zahtjevi,
- ukupni SREP omjer financijske poluge i
- koeficijent likvidnosne pokrivenosti i/ili koeficijent pokrića neto stabilnih izvora financiranja.

Načelno, kreditna institucija treba odabrati stresne scenarije koji će sadržavati za svaki pojedini scenarij opis stresnih događaja i opis na koje točno pokazatelje iz plana oporavka pojedini scenarij ima utjecaj. Nadalje, potrebno je da kreditna institucija za svaki pojedini scenarij kvantificira utjecaj na pojedine pokazatelje te na detaljan način opiše koje odabrane mjere oporavka bi se trebale aktivirati u pojedinom scenariju sa prikazom konačne kvantifikacije razine pojedinih pokazatelja poslovanja nakon aktivacije mjera oporavka. Stoga je snažno stresno testiranje od velike značajnosti na cjelokupni plan oporavka kreditne institucije. U slučaju da odabrani stresni scenariji ne bi bili dovoljnog intenziteta i kao takvi ne bi aktivirani prekoračenje regulatornih minimalnih pokazatelja poslovanja iz područja kapitala i likvidnosti, tada se povećava vjerojatnost od ne pokretanja automatskih odabranih mjera oporavka. U takvim okolnostima, kreditne institucije aktivaciju odabranih mjera oporavka ne oslanjaju na automatiziranom sustavu kvantitativnih podataka, nego se više oslanjaju na aktivaciju odabranih mjera oporavka temeljenu na odluci rukovođenog tijela kreditne institucije što povećava mogućnost ne pravovremenog reagiranja što u situaciji financijskih poteškoća može biti od presudne važnosti. Slijedom navedenog, provedba odabranih mjera oporavka može biti adekvatno osigurana jedino u uvjetima kada su putem stresnih scenarija osigurane ozbiljne financijske poteškoće.

Adekvatan i značajan stresni scenarij (iz područja kapitala i područja likvidnosti) najvažniji je preduvjet za provedivosti mjera oporavka a time i za izračun ukupne mogućnosti oporavka kreditne institucije, čiji izračun predstavlja jednu od najznačajniji regulatornih promjena plana oporavka. Iz navedenih razloga, područje supervizorske procjene odabranih stresnih scenarija

predstavlja važnu procjenu za cjelokupnost ocjenjivanja plana oporavka. " *Jasan opis utjecaja scenarija predstavlja ključni dio u formiranju vjerodostojnog dijela scenarija. Dobro definiran opis vrste utjecaja koji scenarij ima i veličine utjecaja, omogućit će procjenu dostatnosti ozbiljnosti scenarija, primjerenosti odabranih pokazatelja oporavka te prikladnosti i primjenjivosti opcija oporavka.*" (EBA, 2015, str.14).

Nedovoljno značajan stresni scenarij može se od strane nadležnih neovisnih nacionalnih tijela proglasiti kao materijalni nedostatak plana oporavka (EU, 2014, *Direktiva 2014/59/EU*). Zaštitni slojevi kapitala, odnosno visoka razina kapitaliziranosti, imaju jednu od ključnih uloga u povećavanju otpornosti kreditnih institucija u slučaju nastupanja financijskih poteškoća (HNB, 2023, str.62.). U takvim sustavima, što je karakteristika i kod kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj, adekvatna razina odabira stresnog scenarija koji će rezultirati značajnim padom pokazatelja kapitala poprima još veću važnost.

Sukladno NN 110/2022, 2022, članak 15. stavak 2. :

" *Kreditna je institucija dužna izraditi najmanje jedan scenarij koji će uključivati svaku od sljedećih vrsta događaja:*

1) systemske događaje na razini cijeloga sustava koji bi mogli imati ozbiljne negativne posljedice za financijski sustav ili realno gospodarstvo

2) događaje specifične za kreditnu instituciju ili grupu, koji bi mogli imati ozbiljne negativne posljedice za jednu kreditnu instituciju, jednu grupu ili kreditnu instituciju unutar grupe i

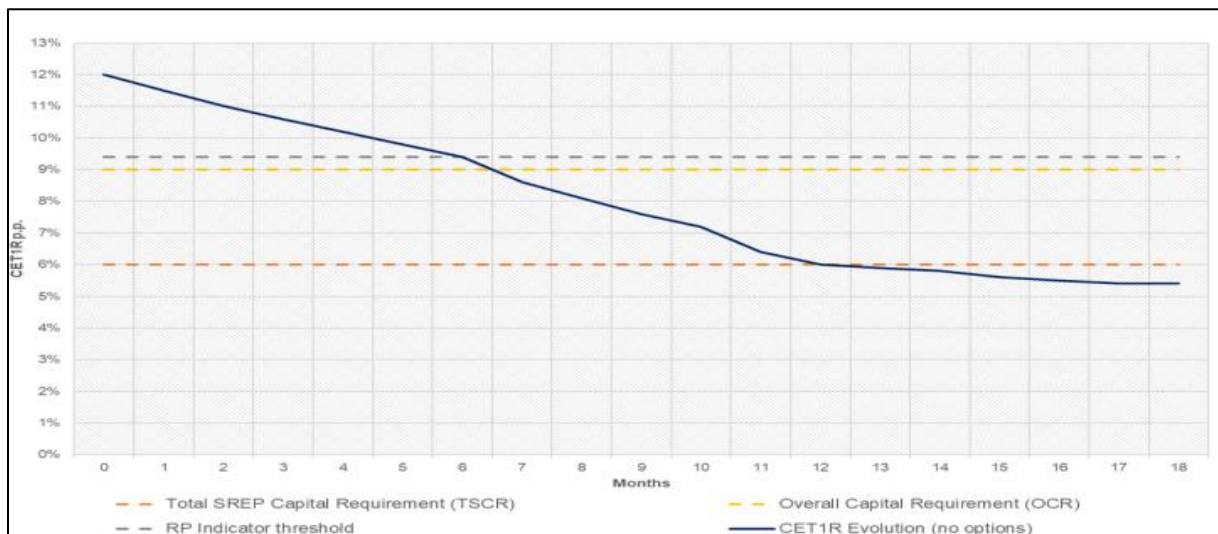
3) usporednu i interaktivnu kombinaciju događaja iz točaka 1. i 2. ovoga stavka."

Za manje kreditne institucije, na koje se primjenjuju pojednostavljene obveze, propisana je pojednostavljeni princip primjene stresnog scenarija i to na način da može provesti testiranje otpornosti na stres upotrebljavajući jedan scenarij koji sadrži više sistemskih događaja na razini cijelog sustava i više specifičnih događaja za manju kreditnu instituciju (NN 110/2022, 2022, članak 15. stavak 3.). Ovim pod uvjetom Hrvatska narodna banka nastojala je ublažiti regulatornu obvezu iz područja plana oporavka manjim kreditnim institucijama, čije je poslovanje općenito pod kontinuiranim regulatornim pritiscima.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo ističe primjer snažnog scenarija u kojem je prezentiran utjecaj adekvatnog odabranog intenziteta scenarija na cijeli sustav na primjeru kapitalnih zahtjeva unutar vremenskog razdoblja od 12 mjeseci, kako je prikazano na sljedećoj slici.

Donja slika ukazuje na posljedice ne aktivacije mjera oporavka u vremenskog horizontu od 18 mjeseci od nastupanja stresnog scenarija. U istom primjeru scenarija, prikazan je slučaj adekvatno postavljenog praga pokazatelja poslovanja (na vrijednost 9,5 postotna poena) a koji se nalazi iznad razine stope ukupnog kapitala⁵⁰ (na vrijednost od 9 postotna poena). Druga važna činjenica ovog adekvatnog primjera scenarija proizlazi iz vremenskog razdoblja intenziteta scenarija unutar 12 mjeseci a koji je vrijednost promatranog pokazatelja dovelo do razine ispod regulatornih minimuma (propasti kreditne institucije). Konkretno, od nastupanja scenarija (odnosno kada je vrijednost stres testiranja iznosila 12 postotna poena pokazatelja) primjer ukazuje na posljedicu ne aktiviranja mjera oporavka. Stresni scenariju utjecao je na vrijednost pokazatelja do razine probijanja Stope ukupnog kapitalnog zahtjeva⁵¹ u okviru postupka nadzorne provjere i ocjene, odnosno kada je stres testiranja rezultiralo vrijednost predmetnog pokazatelja na 6 i manje postotna poena i time ne udovoljavanje minimalnih kapitalnih zahtjeva kada odabrane mjere oporavka ne bi bile aktivirane iz plana oporavka.

Slika 4. Predviđeni stresni scenarij na područje kapitala - omjer stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala

Izvor: EBA, CP/2022/15, 2022, str. 12.

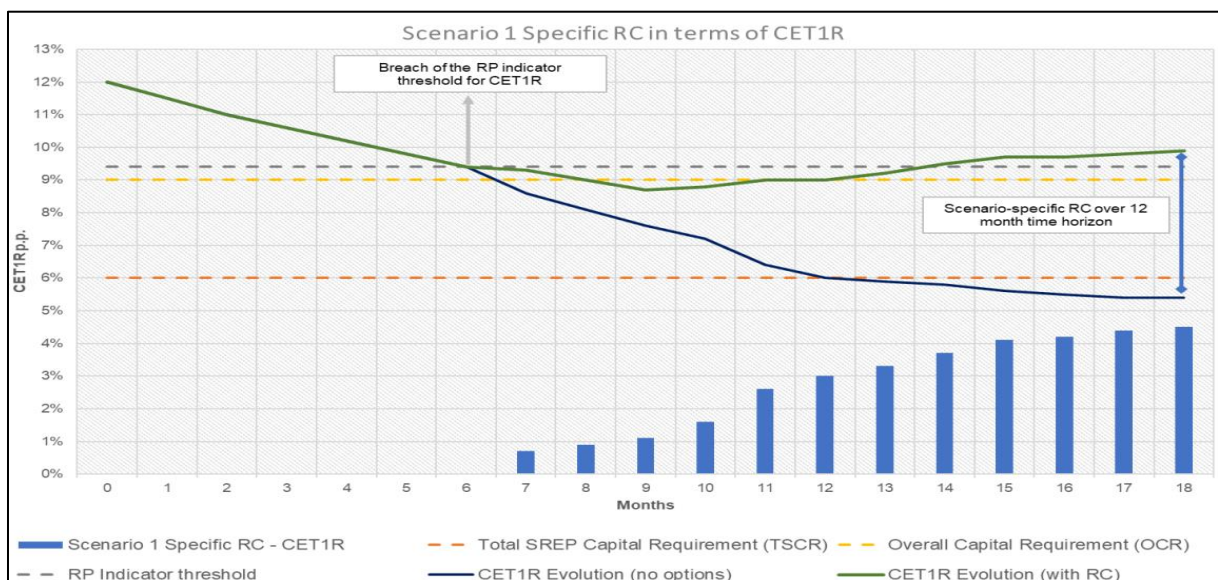
U nastavku je prikazano kako u uvjetima stresnog scenarija aktivacija mjere oporavka utječe na poslovanje kreditne institucije iz područja kapitala. U sljedećoj slici, nakon nastupanja stresnog scenarija, kreditna institucija odabire primjerenu mjeru oporavka koja će rezultirati poboljšanjem pokazatelja poslovanja iz područja kapitala. Odabrana mjera oporavka aktivirana

⁵⁰ Eng. overall capital requirement (OCR).

⁵¹ Eng. total SREP capital requirement (TSCR)

je nakon probijanja razine upozorenja pokazatelja poslovanja. Navedeno je usporilo utjecaj stresnog scenarija s obzirom da u opciji aktivacije mjere oporavka vrijednost stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala nakon 9 mjeseci se nalazi na vrijednosti od 8,5 postotna poena (što je manja vrijednost pada pokazatelja u odnosu na vrijednost bez aktivacije opcije oporavka 7,5 postotna poena). U istom primjeru, mjera oporavka rezultirala je kršenjem samo ukupne stope kapital⁵² te je doprinijela sprječavanju probijanja ukupni kapitalnih zahtjeva u sklopu Postupka nadzorne provjere i ocjene. Nakon vremenskog razdoblja od 12 mjeseci, mjera oporavka rezultirala je povećanjem vrijednosti omjer stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala na razinu iznad upozorenja pokazatelja poslovanja (10 postotna poena). Navedeni primjer ukazuje da odabrana mjera oporavka ima zadatak da povрати promatrani pokazatelja poslovanja (omjer stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala) na razinu iznad razine upozorenja. Također donji primjer ukazuje da bi kreditna institucija trebala odabrati mjeru oporavka koja je u mogućnosti povratiti vrijednost promatranog pokazatelja iz razine kršenja pokazatelja do razine iznad regulatornog minimuma ili po mogućnosti do razine upozorenja ali svakako u vremenskom razdoblju od 12 mjeseci.

Slika 5. Prikaz ukupne mogućnosti oporavka na područje kapitala - omjer stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala

Izvor: EBA, CP/2022/15, 2022, str. 17.

⁵² Sukladno Postupku nadzorne provjere i ocjene, SREP stopa kapitala koja je uvećana za zaštitne slojeve za očuvanje kapitala (2,5%) i za strukturni sistemski rizik 1,5% ili 3%) te za protucikličke slojeve koji se primjenjuju od 31. ožujka 2023 godine.

Manje kreditne institucije imaju mogućnost korištenja dodatnog instrumenta koji omogućava pomoć kod kreiranja adekvatnog scenarija. Riječ je o primjeni povratnog testiranja⁵³ na stres u planu oporavka. Ovaj koncept testiranja može poslužiti kreditnim institucijama za utvrđivanje točne vrijednosti pokazatelja iz područja kapitala i likvidnosti u kojima će kreditna institucija propasti. Drugim riječima, kreditna institucija će povratnim testiranjem prvo srušiti vrijednost pokazatelja na razinu propasti poslovanja a potom odabrati primjerenu mjeru oporavka koja će rezultirati povratku vrijednosti pokazatelja na razinu iznad upozorenja pokazatelja. U odabiru adekvatnog oblika povratnog testiranja, Montasi, G., Papiro, G., Fazzini, M. i Ronga A. (2020) sugeriraju povratno testiranje na sustavu optimizacije stohastičke simulacije koja izvodi kritičnu kombinaciju faktora rizika i pokretanje praga pokazatelja kapitala (propasti) a koji će razotkriti uvjete adekvatnog propisanog scenarija u povratnom testiranju.

Rezultati otpornosti na stres testiranje nisu samo od koristi kreditnim institucijama i neovisnim nadležnim nacionalnim tijelima u postupku supervizije, nego i za sve druge sudionike financijskom sustava, u slučaju kada su rezultati istih dostupni za javnu objavu. Petrella, G. i Resti, A. (2013) ističu da objavljivanje rezultata stres testiranja predstavlja nove i dragocjene informacije za sve sudionike financijskog tržišta, uzimajući u obzir činjenicu da stres testiranje sadrži vrlo složene testove koja uključuju postupke kreiranja adekvatnih scenarija, suradnju kreditnih institucija i neovisnih nacionalnih nadležnih tijela, prikupljanje opsežnih kvantitativnih podataka i preispitivanje i ocjenjivanje internih modela kreditnih institucija. Rezultati testiranja mogu biti važni za potencijalne ulagače u kreditne institucije. Učinci testiranja mogu skrenuti pažnju drugih sudionika financijskog sustava, pa i drugih regulatornih tijela, na potencijalnu opasnost u uvjetima aktivacije specifičnih ali istovremenih događaja financijskih poteškoća.

Zaključuje se da je Hrvatska narodna banka, kao neovisno nadležno nacionalnih tijelo za provedbu supervizorskih aktivnosti i nositelj provedbe regulatornog okvira plana oporavka za kreditne institucije u Republici Hrvatskoj, implementirala princip proporcionalnosti i kod frekvencije provođenja stresnog testiranja plana oporavka čime je dodatno doprinijela rasterećivanju regulatornih pritiska na poslovanje manjih kreditnih institucija. Velika i značajna kreditne institucije dužne su provoditi testiranje otpornosti na stres plana oporavka u najmanje jednogodišnjoj frekvenciji, a manje kreditne institucije (na koje se primjenjuju pojednostavljene

⁵³ Eng. reverse stress testing. Propisano u Odluci o planovi oporavka kreditnih institucija u članku 3. stavku 2. točke 5. i članku 16. stavku 4.

obveze) istu obvezu dužne su provesti najmanje jednom u dvije godine (NN 110/2022, 2022, članak 15. stavak 4. i 5.).

4.3. Mjere oporavka u izračunu ukupne mogućnosti oporavka

Kreditne institucije morale bi imati veliki opseg vjerodostojnih mjera oporavka za otpornost na financijske poteškoće, gdje planovi oporavka imaju važnu ulogu zbog proces pripreme provedbe mjera oporavka (Banka d'Italia, 2021, str. 24). Adekvatna analiza ukupne mogućnosti oporavka kreditne institucije iznimne je važnosti za neovisna nadležna nacionalna tijela u postupku procjenjivanja kapaciteta kreditne institucije za prevladavanje financijskih poteškoća aktiviranjem odabranih mjera oporavka. Prema Goodhart, C. i Segoviano, M. (2015) pokretanje mjera oporavka trebala bi biti realizirana prije nego kreditna institucija uđe u fazu propasti, kako bi se korektivnim mjerama oporavka dala prilika za uspješnu realizaciju i oporavak poslovanja. Stoga, upravo ukupna mogućnost oporavka pruža prikaz mogućnosti obnove obujma financijskog poslovanja kreditne institucije poslije nastupanja financijskih poteškoća.

"Mjere oporavka jesu aktivnosti, sporazumi, i mjere kreditne institucije ili grupe kreditnih institucija sadržane u planu oporavka i predviđene za ponovnu uspostavu financijske stabilnosti u situacijama ozbiljnog financijskog poremećaja." (NN 110/2022, 2022). Mjere oporavka koje su odabrane od strane kreditne institucije moraju imati karakteristike vjerodostojnosti⁵⁴ izvedbe. S obzirom da plan oporavka sadrži više mjera oporavka, njihova implementacija mora biti autonomna i samostalna u odnosu na druge mjere oporavka. Mjere oporavka moraju biti odabrane na način da njihova aktivacija bude predviđena za specifično odabrane scenarije financijski poteškoća. Mjere oporavka s navedenim karakteristikama trebale bi predstavljati početku poziciju za utvrđivanje njihovog utjecaja na ukupnu mogućnost poslovanja.

Pri odabiru mjera oporavka kreditna institucija mora voditi brigu o specifičnosti poslovanja i trenutnom makroekonomskom tržišnom okruženju. *"Sveobuhvatna procjena potencijalnih mjera mogla bi uzeti u obzir posljedice za poslovni model i profitabilnost banke, odnosno razmotriti bi li banka i dalje imala održivo poslovanje nakon provedbe mjera oporavka. Iako neke ili sve mjere možda neće imati negativan utjecaj na poslovni model, može postojati negativan utjecaj kada se nekoliko mjera implementira u isto vrijeme"*. (ECB, 2018, str. 18).

⁵⁴ U sklad sa Direktivom broj 2014/59/EU od članka 15. do članka 26.

Stoga bi mjere oporavka trebale sadržavati analizirane faktore:

- učinak izvršenja mjere oporavka,
- razina spremnosti kreditne institucije za provedbu odabranih mjera oporavka,
- vremenski faktor za implementaciju mjere oporavka,
- utjecaj aktivacije mjera oporavka na kapital, likvidnost, profitabilnost i svih rizika izloženosti kreditne,
- procjena kontinuiteta poslovanja nakon provedbe mjere oporavka i
- utvrđivanje svih vrsta prepreka implementacije mjere opravka.

Kreditna institucija propisuje opseg ukupne mogućnosti oporavka nakon kvantitativnog izračuna volumena mjera oporavka za odabrani scenarij. Bilo da je riječ o ukupnoj mogućnosti oporavka za područje kapitala ili likvidnosti, opseg će sadržavati najveću i najnižu vrijednost mogućnosti oporavka sukladno odabranim stresnim scenarijima iz odabranog područja.

Standardizirano izvješće sadrži dio naziva list "4 mjere oporavka" u kojem se od kreditnih institucija očekuje popunjavanje kvantitativnih i kvalitativnih podataka o odabranim mjerama oporavka u cilju izračuna ukupne mogućnosti oporavka. Kvalitativni dio podataka mjera oporavka odnosi se na sljedeći obujam informacija: oznaka mjere oporavka, naziv mjere oporavka, kategorija mjere oporavka, pod kategorija mjere oporavka, primjenjuje li se u fazi rane intervencije, stupanj provedivosti mjere oporavka i utjecaj na poslovni model. Standardizirano izvješće propisano je na način da je standardiziralo odabir mjera kategorije i pod kategorije mjera oporavka kao što je prikazano na sljedećoj slici. U odabiru mjera oporavka, standardizirano izvješće dozvoljava kreditnim institucijama odabir mjera oporavka koje nisu obuhvaćenim standardiziranim izvješćem odabirom ostale mjere kod svake kategorije mjere oporavka kao ostalih kategorija mjera oporavka.

U ovoj fazi procjenjivanja plana oporavka neovisna nacionalna nadležna tijela određuju kvantitativnu i kvalitativnu procjenu ukupne mogućnosti oporavka. Procjena nadležnih tijela o ukupnoj mogućnosti oporavka rezultirat će davanja kvantitativne ocjene (primjeren, primjeren sa mogućnosti poboljšanja i neprimjeren) o adekvatnosti istih. Navedena ocjena trebala bi podržati procjenu ukupne mogućnosti oporavka kao jednu od značajnih dijelova konačne ocjene ukupnog plana oporavka.

Tablica 11. Prikaz kategorija i pod kategorija mjera oporavka u standardiziranom izvješću

Kategorije mjera oporavka	Pod kategorije mjera oporavka
Prikupljanje kapitala	Povećanje stope red. osnovnog kapitala iz vanjskih izvora
	Povećanje stope red. osnovnog kapitala od strane matične KI / vlasnika
	Povećanje dodatnog osnovnog kapitala
	Povećanje Dopunskog kapitala
	Konverzija Dopunskog kapitala u red. osnovno kapital
	Produživanje ročnosti Dopunskog kapitala
	Ostale mjere prikupljanja kapitala
Prodaja imovine	Prodaja financijske imovine
	Prodaja nekretnina
	Prodaja ostale materijalne imovine
	Ostale mjere prodaje imovine
Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja
	Kupnja kreditne zaštite
	Sekuritizacija
	Poboljšana naplata kolaterala
	Optimizacija kreditnih linija
	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila
Prodaja društva kćeri	Prodaja društva kćeri koje je kreditna institucija
	Prodaja društva kćeri koja nije kreditna institucija
	Prodaja manjinskih udjela
	Prodaja poslovne linije
	Ostale mjere prodaje društva kćeri
Upravljanje obvezama	Likvidnost od strane matične kreditne institucije
	Likvidnost od strane povezanog društva koje nije matična kreditna institucija
	Ostale mjere upravljanja obvezama
Likvidnost od središnje banke	Operacije na otvorenom tržištu – REPO
	Operacije na otvorenom tržištu – konačne transakcije
	Stalno raspoložive mogućnosti – prekonoćni kredit
	Ostale mjere pribavljanja likvidnosti od središnje banke
Poboljšanje likvidnosti -tržište	Izdavanje vrijednosnih papira
	REPO (prihvatljivi kolateral za HNB)
	REPO (nije prihvatljiv kolateral za HNB)
	Zaduživanje na međubankarskom tržištu
	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu
Smanjenje troškova	Smanjenje administrativnih troškova
	Smanjenje broja djelatnika
	Smanjenje varijabilnih primitaka
	Smanjenje ostalih troškova vezano uz ljudske resurse
	Smanjenje ulaganja
	Ostale mjere smanjenja troškova
Zadržavanje zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima kreditne institucije
	Neisplata kupona Osnovnog kapitala / Dopunskog kapitala
	Ostale mjere zadržavanja zarade
Poslovne mjere	Povećanje depozita – trgovačka društva
	Povećanje depozita – više portfelja
	Mjere za povećanje prihoda
	Ostale poslovne mjere
Ostale kategorije mjera oporavka	Ostale mjere oporavka

Izvor: izrada autora prema HNB (2022), excel *Standardizirano izvješće o planovima oporavka kreditnih institucija*, list 4. Mjere oporavka, stupac D i E.

Kvantitativni dio podataka mjera oporavka odnosi se na opći dio i na dio utjecaj primjene mjera oporavka na odabrane pokazatelja (HNB, 2022, list 4, mjere oporavka). Opći dio sadrži kvantitativne podatke o vremenu u danima do punog učinka i vrijednost mjere oporavka u iznosu euro. Kvantitativni dio podataka koji se odnosi na utjecaj provjere mjere opravka na odabrane pokazatelje sadrži sljedeće podatke⁵⁵: stopa redovnog osnovnog kapitala (%), iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR), stopa osnovnog kapitala (%), iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR), stopa ukupnog kapitala (%), iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR), ukupan iznos izloženosti riziku⁵⁶ (u tis. EUR), omjer financijske poluge (%), LCR (%), likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR), dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR), iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis EUR), omjera neto stabilnih izvora financiranja (%) i Minimalni zahtjevi za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (%).

Iz standardiziranog izvješća kreditna institucija i neovisno nadležno nacionalno tijelo može u postupku supervizije analizirati utjecaj svake pojedine mjere oporavka na gore spomenuti set pokazatelja poslovanja. Na taj način moguće je kategorizirati najvjerojatnije mjere oporavka koje će biti upotrijebljeni nastupanjem financijskih poteškoća. Nakon odabira mjera oporavka, standardizirano izvješće u listu "5. Scenariji" na isti set gore spomenutih pokazatelja propisuje kvantifikaciju odabranih stresnih scenarija. Standardizirano izvješće za odabrane scenarije predviđa podjelu pokazatelja poslovanja na dvije kategorije: vrijednosti pokazatelja na početku scenarija, vrijednosti pokazatelja u trenutku aktivacije plana oporavka i vrijednost pokazatelja u točki skore propasti kreditne institucije. Vrijednosti pokazatelja u drugoj kategoriji predstavljaju početku točku za postupka izračuna ukupne mogućnosti oporavka. U ovom dijelu standardiziranog izvješća, kreditna institucija i neovisno nadležno nacionalno tijelo mogu izvršiti kvantitativnu procjenu je li odabrani stresan scenarija u dovoljnoj mjeri snažan na područje kapitala i likvidnosti. U posljednjem listu standardiziranog izvješća (6. ukupna mogućnost opravka) propisana je kvantitativna procjena ukupne mogućnosti oporavka na poslovanje kreditne institucije. Nakon primjene adekvatnih stresnih scenarija, u ovom listu propisano je uključivanje mjera oporavka u izračun ukupne mogućnosti oporavka. Važno je naglasiti, da se isto ne odnosi na sve mjere oporavka. Naime, kreditna institucija može odabrati više mjera oporavka koje neće imati utjecaj na područje kapitala i likvidnosti ali, očekivanja su

⁵⁵ Standardiziranim izvješćem propisana je obveza popunjavanja minimalnih kvantitativnih podataka koji se odnose na pokazatelje: stopa redovnog osnovnog kapitala (%), iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR), stopa osnovnog kapitala (%), iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR), stopa ukupnog kapitala (%), iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR), RWA (u tis. ERU), omjer financijske poluge (%), LCR (%), likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR).

⁵⁶ Eng. Risk – weighted assets (RWA).

neovisnih nadležnih nacionalnih tijela da broj takvih mjera bude u manjem broju u odnosu na ukupan broj odabranih mjera oporavka. Za izračun ukupne mogućnosti oporavka, potrebno je uključiti samo one opcije koje se upotrebljavaju za izračun ukupne mogućnosti oporavka, odnosno one mjere oporavka čija aktivacija rezultira poboljšanjem poslovanja iz područja kapitala i područja likvidnosti.

Kod odabira mjera oporavka kreditna institucija mora odabrati mjere oporavka koje su sukladno Odluci o planovima oporavka kreditnih institucija provedive i mjerljive (kvantitativno i kvalitativno). To podrazumijeva da kreditna institucija sukladno svojim specifičnostima poslovanja kreira adekvatne mjere oporavka koje će zadovoljavati regulatorni okvir odabira mjera oporavka. Često, neovisna nadležna nacionalna tijela ne mogu provesti postupak supervizorske procjene mjera oporavka a time i procjenu kompletnog plana oporavka jer početne odabrane mjere oporavka nisu prilagođene specifičnosti poslovanja kreditne institucije ili nisu svrsishodne za njihovo provođenje. U donjoj tablici prikazano je pet primjera neadekvatnog odabira mjera oporavka u kojima kreditne institucije nisu zadovoljile osnovne kriterije mjera oporavka, da su iste provedive i mjerljive.

Tablica 12. Primjeri neadekvatnih odabira mjera oporavka

Područje oporavka	Mjera oporavka	Specifičnost odabrane mjere oporavka	Razlozi neadekvatnosti odabrane mjere oporavka
Kapital	kapitalna ulaganja od strane novog vlasnika/ulagatelja	Vremensko razdoblje od 9 do 12 mjeseci	Procesna nemogućnost realizacije prodaje (pronalazak adekvatnog investitora) i protek vremena od početka procesa potencijalne prodaje udjela u kreditnoj instituciji do ishoda dozvole regulatora.
Kapital i likvidnost	Prodaja dijela naplativih i nenaplativih potraživanja u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	Mjera nije detaljizirana po vrsti clijenata	Kod prodaje naplativih potraživanja sektora stanovništva i pravnih osoba, kreditna institucija trebala bi specificirati prvorazredna naplativa potraživanja koja namjerava prodati u uvjetima smanjenje likvidnosti na tržištu izazvane ozbiljnijim financijskim poremećajima te ih svake godine ažurirati u skladu s promjenama u bilanci.
Kapital i likvidnost	Naplata neprihodujućih plasmana	U roku 12 mjeseci naplata određenog iznosa neprihodujućih plasmana	Naplata neprihodujućih plasmana uobičajena aktivnost koju kreditna institucija poduzima u svakodnevnom poslovanju te ukoliko ih kreditna institucija u redovnim uvjetima ne može naplatiti ili ih naplaćuje u manjim planiranim iznosima, za očekivati je da iste neće moći naplatiti u uvjetima stresa, posebice one plasmane koji tijekom dužeg razdoblja predstavljaju opterećenje u poslovanju kreditne institucije.

Područje oporavka	Mjera oporavka	Specifičnost odabrane mjere oporavka	Razlozi neadekvatnosti odabrane mjere oporavka
Kapital	Povećanje profitabilnost promjenom strukture aktive - povećanje kreditiranja kvalitetnih klijenata	Povećanje kreditiranja za određen iznos plasmana na određen broj klijenata.	Privlačenje bonitetnih klijenata trebalo biti u opisu redovnog poslovanje i strategije kreditne institucije, a ne razmatrati takvu mogućnost tek u uvjetima narušenog financijskog položaja. Stoga mjera oporavka nije provediva u realnom poslovanju, a naročito bi njezina izvedivost bila izuzetno teško ostvariva u slučaju stresnih uvjeta poslovanja.
Kapital i likvidnost	Prodaja materijalne imovine	Kreditna institucija prekoračuje zakonski dopušteno ulaganje u materijalnu imovinu u visini od 40% priznatog kapitala.	Obzirom da kreditna institucija prekoračuje zakonski dopušteno ulaganje u materijalnu imovinu u visini od 40% priznatog kapitala, aktivnostima vezanima uz prodaju materijalne imovine Banka bi prvenstveno trebala svesti ulaganje u materijalnu imovinu unutar regulatornog okvira te se ista stoga ne može smatrati adekvatnom mjerom oporavka.

Izvor: izrada autora.

Plan oporavka nije zamišljen kao alat koji će predvidjeti sve moguće stresne scenarije koje mogu utjecati na poslovanje kreditne institucije. Njegov glavni zadatak jest da dokumentiranim radnjama organizirano pripremi sve radnje koje će biti aktivirane u slučaju nastupanja financijskih poteškoća, sve s ciljem prevladavanja nastupanja financijskih poteškoća na poslovanje kreditne institucije. Odabrane mjere oporavka predstavljaju najvažniji alat kreditne institucije za navedeno. Bez adekvatno odabranih mjera oporavka, koje će kreditnoj instituciji biti stalno na raspolaganju, kreditna institucija neće moći zaštititi svoje od vanjskih financijskih poteškoća. Iz tog razloga, kreiranje, testiranje i implementacija mjera oporavka predstavljaju najvažniju komponentu plana oporavka. U dosadašnjoj praksi, vidljivo je da se regulatorni okvir plana oporavka kontinuirano unaprjeđuje u zahtijevanju specifičnih i konzervativnijih mjera oporavka, s većom vjerojatnošću korištenja istih a na temelju prijašnjih iskustava iz povijesnih financijskih kriza.

4.4. Primjena standardiziranog izvješća u svrhu ukupne mogućnosti oporavka na odabranom uzorku

Male kreditne institucije imaju za obvezu dostavljanje planova oporavka u skladu s Odlukom o planovima oporavka. Dostava standardiziranog izvješća ne predstavlja obvezu prema pod zakonskim aktima, nego očekivanje od strane Hrvatske narodne banke, te se isti koristi jedino za potrebe supervizorske procjene plana oporavka (HNB, 2022, Uputa, str.3).

Ključan doprinos standardiziranog izvješća jest na oblikovan i vjerodostojan način sistematizirati najznačajnije kvantitativne dijelove plana oporavka. Iz tog razloga,

standardizirano izvješće predstavlja vrlo važnu kvantitativnu pomoć manjim kreditnim institucijama u svrhu kreiranja adekvatnih, podzakonskim aktom definiranih, dijelova plana oporavka koji će u konačnici biti kvantificirani kroz procjenjivanje ukupne mogućnosti oporavka. Hrvatska narodna banka uvela je standardizirano izvješće kako bi se, u dijalogu s kreditnim institucijama, kreiralo kvantitativni alat koji će isto tako poslužiti u svrhu supervizorske procjene adekvatnosti odabranih kvantitativnih podataka plana oporavka. *"Ukupna mogućnost oporavka (ORC) definirana je kao metoda u kojoj bi kreditna institucija mogla obnoviti svoj kapital i likvidnost u iznimnim, ali vjerojatnim kriznim situacijama provedbom mjera oporavka."* (ECB, 2019, str.1). Da bi Hrvatska narodna banka mogla procijeniti ukupnu mogućnost oporavka, potrebno je prvenstveno procijeniti preduvjete, da li je kreditna institucija adekvatno odabrala i definirala kvantitativne podatke za izračun ukupne mogućnosti oporavka. Standardizirano izvješće u svojoj formi, kao kvantitativno izvješće čiji je sadržaj kreiran iz posljednje promjene Odluke o planovima oporavka, omogućava kvalitetniju i učinkovitiju supervizorsku procjenu svih ključnih elemenata plana oporavka. Isto izvješće omogućava Hrvatskoj narodnoj banci horizontalnu analizu svih definiranih dijelova standardiziranog izvješća. S obzirom na uvedenu dvogodišnju frekvenciju dostave cjelovitog standardnog izvješća u obliku supervizorskog očekivanja, značajno je da Hrvatska narodna banka u suradnji s manjim kreditnim institucijama zajednički surađuje na poboljšanju primjenjivosti izvješća. Obostrani dijalog svih korisnika izvješća, Hrvatske narodne banke i manjih kreditnih institucija, omogućava pojašnjenje očekivanja Hrvatske narodne banke u ispunjavanju istog izvještaja kao i manjim kreditnih institucijama za isticanje svog mišljenja u kvaliteti primjene izvješća i isticanju eventualnih nedostataka i potreba za poboljšanje pojedinih njegovih dijelova. S obzirom da se isto izvješće u svojoj cjelovitosti očekivalo dostaviti do 31. prosinca 2023. godine, Hrvatska narodna banka će u dijalogu s manjim kreditnim institucijama u Republici Hrvatskoj ažurirati isto izvješće u svrhu njegovog poboljšanja za upotrebu svih korisnika.

U ovom poglavlju prikazati će se analiza procjenjivanja primjene standardiziranog izvješća na ukupnu mogućnost oporavka na odabranom uzorku od deset manjih kreditnih institucija. Istraživanje prikupljenih podataka iz standardiziranih izvješća, prikazano je na hipotetskim primjerima s pretpostavljenim parametrima. Za potrebe prikaza primjene standardiziranog izvješća na ukupnu mogućnost oporavka analiza će se osvrnuti na kvantitativne podatke koje se odnose na četiri dijela plana oporavka, odnosno standardiziranog izvješća:

- pokazatelje plana oporavka,

- odabrane mjere oporavka,
- stresni scenarij i
- ukupna mogućnost oporavka.

Supervizorski pristup analiziranja ukupne mogućnosti oporavka podrazumijeva prvotnu procjenu adekvatnosti pokazatelja plana oporavka, zatim mjera oporavka i stresnog scenarija. Pravilno odabrana navedena tri područja predstavljaju najznačajniji preduvjet za ispunjenje uvjeta za izračun ukupne mogućnosti oporavka. Iz navedenih razloga u daljnjem tekstu na hipotetskim primjerima deset manjih kreditnih institucija prikazati će se analiza kvantitativnih podataka iz svih navedenih područja. Analiza će prikazati koja su očekivanja u pravilnom odabiru kvantitativnim podataka, pružiti osvrt na pravilno popunjavanje određenih dijelova standardiziranog izvješća i istaknuti najznačajnije nedostatke za sva četiri područja plana oporavka. U ovoj fazi procjenjivanja plana oporavka neovisna nacionalna nadležna tijela određuju kvantitativnu i kvalitativnu procjenu ukupne mogućnosti oporavka. Procjena nadležnih tijela o ukupnoj mogućnosti oporavka rezultat će davanja kvantitativne ocjene (primjeren, primjeren sa mogućnosti poboljšanja i neprimjeren) o adekvatnosti istih. Navedena ocjena trebala bi podržati procjenu ukupne mogućnosti oporavka kao jednu od značajnih dijelova konačne ocjene ukupnog plana oporavka.

Pokazatelji plana oporavka

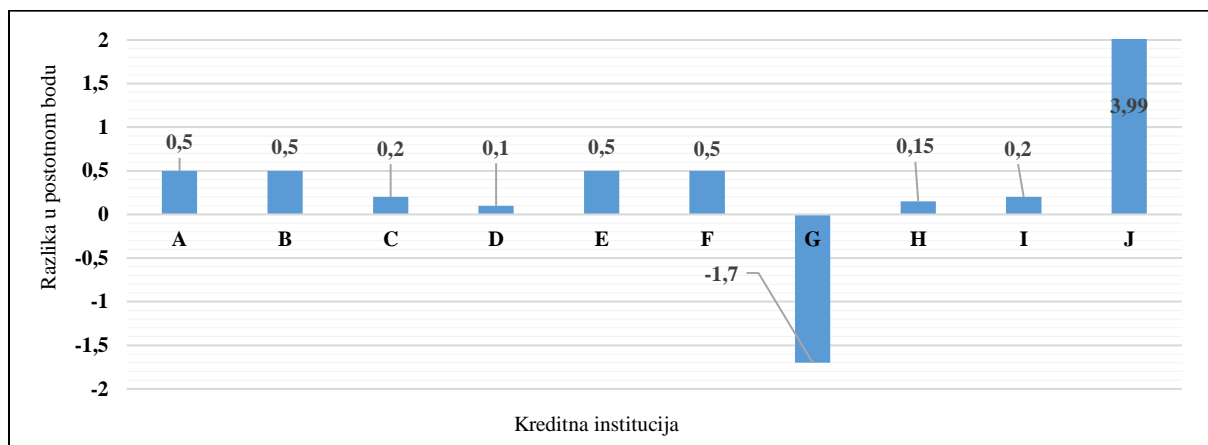
Obvezni pokazatelji plana oporavka, prema područjima poslovanja, propisani su poglavljem IV., od članka 7. do članka 14. Odlukom o planovima oporavka. S obzirom da neadekvatno propisivanje pokazatelja plana oporavka predstavlja materijalni nedostatak plana oporavka, koji kreditna institucija mora ispraviti dostavom novog plana oporavka, u sklopu ovog istraživanja isto neće biti analizirano. Iz segmenta pokazatelja plana oporavka, za područje kapitala i likvidnosti poslovanja, istraživanje će na odabranom uzorku analizira sljedeće:

- adekvatnog postavljanja razine ranog upozorenja pokazatelja i
- adekvatnog postavljanja razine pokretanja mjera plana oporavka.

Grafikon broj 4. prikazuje usporedbu razina ranog upozorenja i pokretanja mjera plana oporavka za pokazatelj stope ukupnog kapitala. Iz analize proizlazi da su četiri kreditne institucije (A, B, E i F) postavila vrijednost 0,5 postotna boda kao razliku između razine upozorenja i pokretanje mjera oporavka. Isto se smatra adekvatno i minimalna vrijednost koja bi kreditne institucije trebale primjenjivati u definiranju razlike ranog upozorenja i pokretanja mjera oporavka. Iz istog proizlazi da četiri kreditne institucije (C, D, H i I) nisu postavila istu

vrijednost na adekvatnu razinu. Razlog neadekvatnosti proizlazi iz logičnog pristupa da npr. 0,2 postotna boda razlike predstavlja premalu vrijednost da bi razina ranog upozorenje ispunila svoju svrhu postavljanja. Nastupanje financijski poteškoća može izazivati brzo smanjenje pokazatelja kapitala stoga bi kreditna institucija morala definirati razliku iste vrijednosti na većoj razini. Kreditna institucija G pogrešno je definirala iste razine, jer je vrijednost razine upozorenja manja od vrijednosti pokretanja mjera oporavka. Kreditna institucija J postavila je najveću vrijednost (3,99 postotna boda) razlike razine upozorenja i pokretanja mjera oporavka, čiji se vrlo konzervativni pristup ne smatra pogrešnim. Međutim i previsoka postavljena razlika ne smatra se adekvatnog jer aktivacije ranog upozorenja mora biti postavljena svrsishodno da prepozna značajno nastupanje financijskih poteškoća.

Grafikon 4. Razlika ranog upozorenja i razine pokretanja mjera oporavka u vrijednosti postotna boda kod pokazatelja stope ukupnog kapitala na uzorku manjih kreditnih institucija

Izvor: Izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

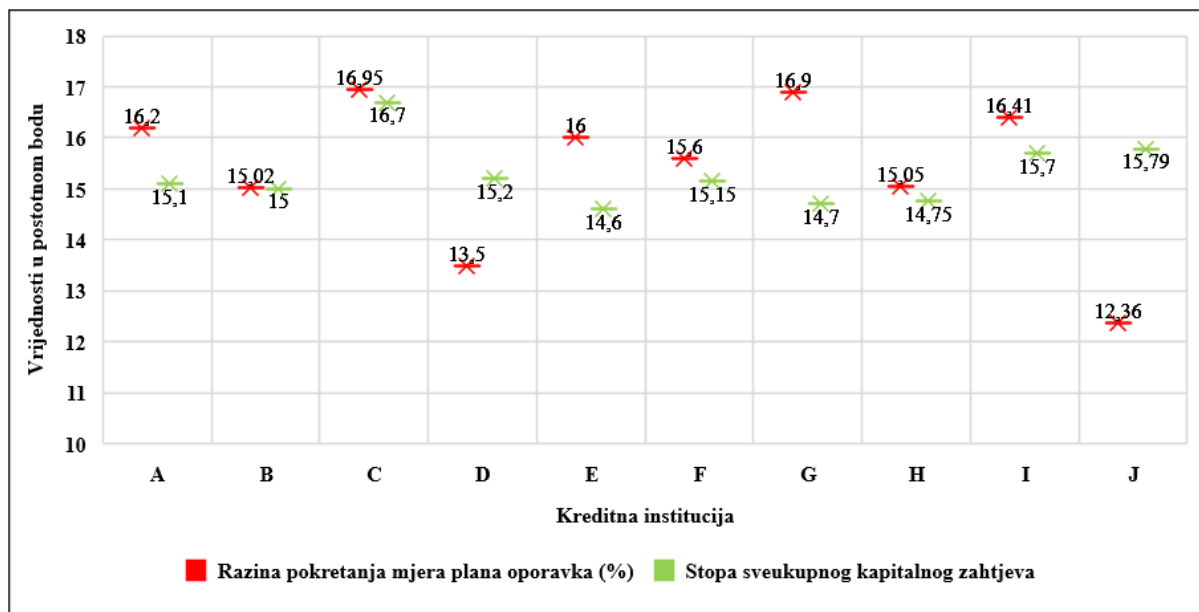
Definiranje razine pokretanja mjera plana oporavka predstavlja jedan od najvažnijih formulacija koja će definirati niz drugih radnji u planu oporavka. Razina pokretanja mjera oporavka morala bi biti postavljena iznad stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva⁵⁷ (kao što je prikazano na slici broj 7). Takva razina opravdava pravovremeno pokretanje mjera oporavka kako bi kreditna institucija na vrijeme pokrenula aktivnosti za sprječavanje nastajanja financijskih poteškoća na poslovanje.

Na uzorku kreditnih institucija, na grafikonu broj 5., prikazana je hipotetska razina pokretanja mjera plana oporavka i stopa sveukupnog kapitalnog zahtjeva. Od ukupno deset manjih kreditnih institucija u uzorku, osam kreditnih institucija (A, B, C, E, F, G, H i I) definiralo je

⁵⁷ Uključujući visinu stope protu cikličkoga zaštitnog sloja kao varijabilnog makro bonitetnog kapitalnog zahtjeva.

na adekvatan način razinu pokretanja mjera plana oporavka iznad razine stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva. Iako su spomenute kreditne institucije definirale predmetnu razinu pokretanja mjera plana oporavka iznad stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva, određen dio njih istu razinu nije postavio na dovoljnom udaljenosti od stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva. Supervizorska su očekivanja da udaljenost razine pokretanja mjera oporavka i stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva bude postavljena na adekvatnoj udaljenosti. Minimalna udaljenost koja je prihvatljiva neovisnim nadležnim nacionalnih tijelima u postupku procjenjivanja plana oporavka iznosi 0,5 postotna boda. Uzimajući u obzir navedeno, od osam kreditnih institucija koje su postavile razinu pokretanja mjera oporavka iznad stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva, samo četiri kreditne institucije (A, E, G i I) postavile su i adekvatnu udaljenost istog (iznad 0,5 postotna boda). Dvije kreditne institucije (D i J) nisu adekvatno postavile razinu pokretanja mjera plana oporavka iznad stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva, što bi se smatralo materijalnim nedostatkom u supervizorskoj procjeni plana oporavka⁵⁸.

Grafikon 5. Usporedni prikaz razine pokretanja mjera oporavka i stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva na uzorku kreditnih institucija

Izvor: Izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

Analizirajući adekvatnost postavljanja pokazatelja iz područja likvidnosti, konkretno pokazatelje koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja, na odabranom uzorku kreditnih institucija zaključeno je da su sve kreditne institucije na adekvatan

⁵⁸ U konkretnom primjeru, isto bi predstavljalo preduvjet da sukladno članku 154.a stavku 6. Zakona o kreditnim institucijama, Hrvatska narodna banka naloži kreditnoj instituciji dostavu izmijenjeni plana oporavka.

način propisale razine ranog upozorenja i razine pokretanja mjera plana oporavka, kao što je prikazano na sljedećoj tablici broj 13. Kreditne institucije postavile su razine ranog upozorenja iznad razine pokretanja mjera plana oporavka, dok je razina pokretanja mjera plana oporavka postavljena iznad minimalno regulatornog limita od 100%⁵⁹. Udaljenost razine pokretanja mjera plana oporavka i regulatornog limita mora biti postavljena na razumnoj razini sukladno specifičnosti likvidnosti kreditne institucije (izvoru i vrsti financiranja, udjelu stabilnog udjela dugoročnog izvora financiranja i sl.). Kreditna institucija F nije propisala pokazatelj NSFR, što je dozvoljeno, međutim isto mora biti obrazloženo od strane kreditne institucije i ako je moguće isti pokazatelj zamijeniti prikladnijim pokazateljem iz područja likvidnosti (NN, 110/2022, 2022, članak 10. stavak 3.).

Tablica 13. Usporedni prikaz ranog upozorenja i razina pokretanja mjera plana oporavka pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja na uzorku kreditnih institucija

Kreditna institucija	Pokazatelj	Razina ranog upozorenja (%)	Razina pokretanja mjera plana oporavka (%)
A	LCR	<125	<110
A	NSFR	<110	<105
B	LCR	<120-110	<110
B	NSFR	<110	<105
C	LCR	130	110
C	NSFR	130	120
D	LCR	180	110
D	NSFR	130	110
E	LCR	150	110
E	NSFR	120	105
F	LCR	120	110
F	NSFR	0	0
G	LCR	<115	<105
G	NSFR	<115	<105
H	LCR	<110	<105
H	NSFR	<107	<102
I	LCR	110	105
I	NSFR	110	105
J	LCR	115	110
J	NSFR	107	103

Izvor: Izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

⁵⁹ Propisano u članku 10. stavku 4. Odluke o planu oporavka.

Odabrane mjere oporavka

Za potrebe prikaza primjene standardiziranog izvješća na ukupnu mogućnost oporavka drugi segment kvantitativnih podataka odnosi se na odabrane mjere oporavka. Supervizorska su očekivanja da same mjere oporavka budu iskazane u standardiziranom izvješću (list 4. Mjere oporavka) u svojem punom kapacitetu i opsegu, dakle bez umanjivanja kvantitativnog učinka (engl. hair cut). Također, svaka mjera oporavka morala bi biti iskazana bez isključivosti jedne mjere na drugu. Kvantitativni kapacitet mjere oporavka mora biti integriran u plan oporavka na pojedinačnoj osnovi. Očekuje se da formalno iskazivanje kvantitativnog učinka mjera oporavka u standardiziranom izvješću bude prikazano samo kao razlika kvantitativne promjene⁶⁰ vrijednosti odabranih pokazatelja poslovanja.

Mjere oporavka koje su iskazane u Standardiziranom izvješću (list 4. Mjere oporavka) moraju biti prikazane u svom punom kapacitetu kako bi se omogućila supervizorska procjena za svaku pojedinačnu mjeru oporavka. Iste mjere oporavka ne mogu se u svojem punom kapacitetu iskoristiti za ukupnu mogućnosti oporavka. Navedeno proizlazi iz same činjenice što se u uvjetima financijskih poteškoća ne može očekivati da će mjera oporavka biti u punom kvantitativnom kapacitetu upotrebljiva. Stoga, kreditne institucije prilikom izračuna ukupne mogućnosti oporavka (list 6. Ukupna mogućnost oporavka), moraju za svaku odabranu mjeru oporavka umanjiti kvantitativni učinak⁶¹. Visina umanjenja kvantitativnog učinka mjera oporavka nije regulatorno definirana, kreditna institucija mora izvršiti samoprocjenu utjecaja financijskih poteškoća na primjenu mjera oporavka za izračun ukupnu mogućnosti oporavka.

Tablica 14. Prikaz manje adekvatnih mjera oporavka u planovima oporavka na uzorku kreditnih institucija

Banka	Naziv mjere	Vrijeme do punog učinka (u danima)
A	Povećanje oročenih depozita	30
A	Prodaja preuzete i ostale materijalne imovine	730
C	Prodaja preuzete materijalne imovine	270
C	Naplata B i C portfelja	270
E	Povećanje depozita (pravne osobe i stanovništvo)	90
H	Naplata loših plasmana	365
I	Povećanje depozita (pravne osobe/stanovništvo)	90/30
J	Prilagodba poslovne strategije	365

⁶⁰ Iskazivanje Delte (Δ) promjene vrijednosti.

⁶¹ Eng. hair cut

Banka	Naziv mjere	Vrijeme do punog učinka (u danima)
J	Naplata postojećih plasmana u dospijeću bez mogućnosti produžetka rokova vraćanja i obustava nove kreditne aktivnosti	90

Izvor: izrada autora na uzorku kreditnih institucija

Analizirajući odabrane mjere oporavka na odabranom uzorku kreditnih institucija, utvrđeni su određeni nedostaci u njihovom odabiru istaknuto u tablici br. 13. Banka A, E i I kao mjeru oporavka odabrale su povećanje depozita (sektora pravnih osoba i sektora stanovništva). Ista mjera oporavka smatra se manje adekvatna jer u situacijama nastupanja financijskih poteškoća na tržištu, manje je vjerojatno da će sektor stanovništva ili pravnih osoba višak sredstava oročiti u kreditnu instituciju čije je poslovanje pod utjecajem negativnih kretanja na tržištu. Nadalje, Banke A i C odabrale su mjeru oporavka prodaja preuzete materijalne imovine i /ili ostale materijalne imovine. I ova mjera se smatra manje adekvatna od strane supervizora iz razloga što je prodaja preuzete i materijalne imovine pod snažnim utjecajem stanja na tržištu. Negativno kretanje na tržištu vjerojatnije će dodatno umanjiti vrijednost preuzete materijalne imovine kao i ostale materijalne imovine kreditne institucije te isto predstavlja neprikladno vrijeme za prodaju, odnosno snažno utječe na vremensko razdoblje prodaje ili na postizanje zadovoljavajuće prodajne cijene (iznad knjigovodstvene razine evidentirane u imovini kreditne institucije).

Dodatno, Banka A je iskazala vrijeme do punog učinka od 730 dana. Supervizorsko je stajalište da isto ne predstavlja adekvatno postavljeno vrijeme učinka mjere oporavka jer premašuje maksimalno vrijeme oporavka iz područja likvidnosti od 180 dana (6 mjeseci) a iz područja kapitala 540 dana (18 mjeseci). Banke C i H odabrale si mjeru oporavka naplatu loših plasmana (B i C plasmana). Ista se također smatra manje adekvatnom mjerom oporavka jer aktivnost naplate loših plasmana predstavlja redovnu aktivnost poslovanja kreditnih institucija i ne može predstavljati aktivnost koja će u kratkom roku rezultirati poboljšanju likvidnosti ili povećanju kapitala kreditne institucije. Uz navedeno, aktivnost naplate loših plasmana često je dodatno otežana u slučaju da financijske poteškoće na tržištu obuhvate i druge sudionike na tržištu (nefinancijske institucije). Dodatni nedostatak odabranih mjera oporavka Banke C jest što je odabrala samo jednu od ukupno pet mjera oporavka čija je vremensko razdoblje provedbe ispod 180 dana. Kako bi kreditna institucija imala širi raspon mjera oporavka za različite stresne scenarije (brzo ili sporo razvijajuće) očekuje se od kreditnih institucija da u svom odabiru mjera oporavka razviju i različite mjere oporavka kao i njihovo vrijeme za provedbu.

Još dvije Banke nisu odabrane adekvatne mjere oporavka. Banka J s mjerom prilagodbe poslovne strategije i mjerom naplata postojećih plasmana u dospijeću bez mogućnosti produžetka rokova vraćanja i obustava nove kreditne aktivnosti također je odabrala neadekvatne mjere oporavka. Naime, obje mjere nemaju iskazanu vrijednost u oporavku u obliku kvantitativnog broja i obje mjere kvantitativno ne utječu u ukupnoj mogućnosti oporavka. Dodatno, mjera prilagodbe poslovne strategije smatra se redovita aktivnost koju Nadzorni odbor i Uprava provode na godišnjoj razini a posebno u slučaju nastupanja financijskih poteškoća. Dok kvantifikacija mjere oporavka naplata postojećih plasmana u dospijeću bez mogućnosti produživanja rokova nije adekvatna jer volumen istih ne može biti značajan da može poslužiti kao brza mjera oporavka za likvidnost i kapital. Kada bi udio takvih plasmana u poslovanju kreditne institucije bio veći, tada bi poslovanje i u redovnih okolnostima bilo upitno s aspekta solventnosti i održivosti.

Stresni scenarij

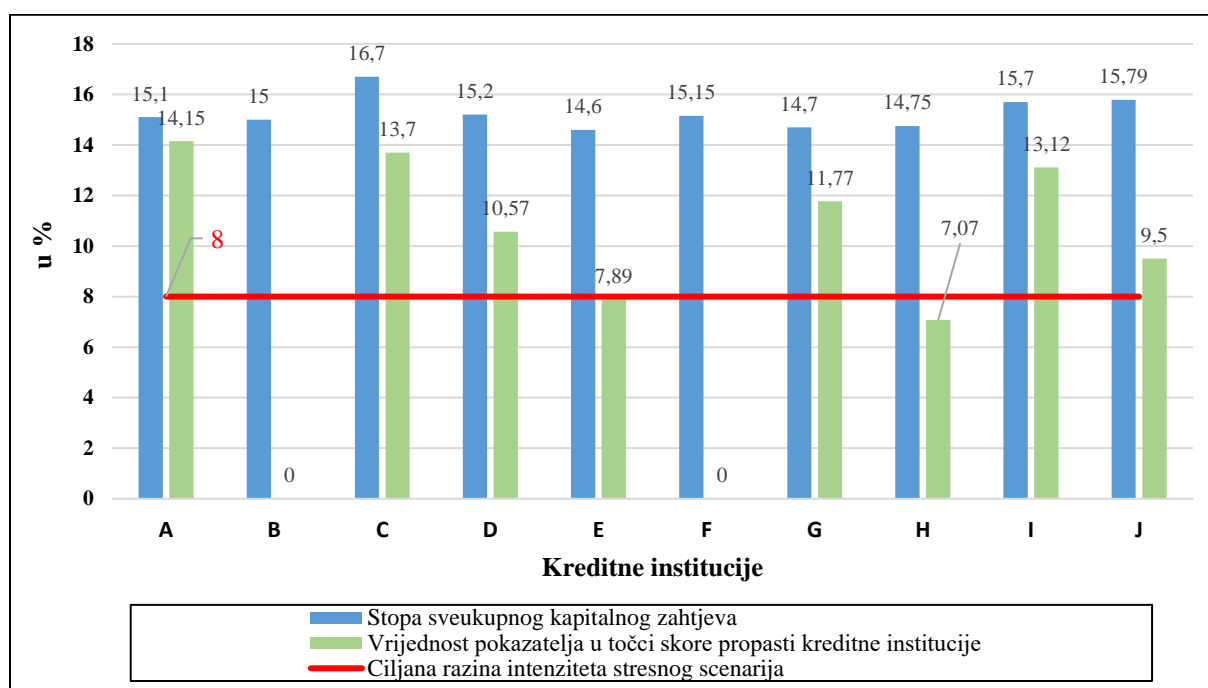
Prema NN (110/2022, 2022) u glavi V. Stresni scenariji u planu oporavka, propisane su odredbe stresnih scenarija, gdje je u članku 16. stavka 1. točki 2. propisano:

"(1) Kreditna je institucija dužna pri izradi svakoga stresnog scenarija iz članka 15. ove odluke voditi računa da udovoljava sljedećim zahtjevima: 2) događaji predviđeni scenarijem doveli bi do propasti kreditne institucije ili grupe ako mjere oporavka ne bi pravodobno bile primijenjene".

Dakle, najznačajniji zadatak kod određivanja stresnih scenarija jest da on bude tolikog intenziteta da dovede kreditnu instituciju do propasti poslovanja. Podrazumijeva se da stresni scenarij rezultira propast poslovanja kreditne institucije iz područja kapitala i likvidnosti. Prilikom određivanja stresnih scenarija, Odluka o planovima oporavka omogućava određenu regulatornu okolnost za sve manje kreditne institucije za koje je primjenjiva pojednostavljena obveza, a to je da primjena jednog stresnog scenarija koji će sadržavati više specifičnih i sistemskih događaja. U standardiziranom izvješću, list. 5. Scenariji, supervizorska su očekivanja da se početne vrijednosti iz područja kapitala i likvidnosti prikažu na datum 30. rujna 2023., te se na te vrijednosti pokazatelja primijeni učinak stresnih scenarija. Stresni scenarij iz područja kapitala morao bi biti tolikog intenziteta da obori stopu ukupnog kapitala ispod protucikličnog makrobonitetnog sloja, zatim ispod zaštitnog supervizorskog sloja za očuvanje kapitala, ispod zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik i ispod supervizorskog

SREP kapitalnog dodatka⁶². Nadalje, iz područja likvidnosti stresni scenarij morao bi imati kvantitativni intenzitet da obori koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja pokazatelj ispod regulatornog limita koji iznosi <100%, da bi se zadovoljio kriterij propasti kredite institucije, odnosno kako bi se odabrale dovoljno snažne mjere oporavka i prikazala mogućnost oporavka minimalno do razine kalibracije pokazatelja u planu oporavka (oporavak likvidnosti do 6 mjeseci, oporavak kapitala do 18 mjeseci).

Grafikon 6. Prikaz intenziteta stresnog scenarija (u %) iz područja kapitala - pokazatelja stope ukupnog kapitala na odabranom uzorku kreditnih institucija

Izvor: izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

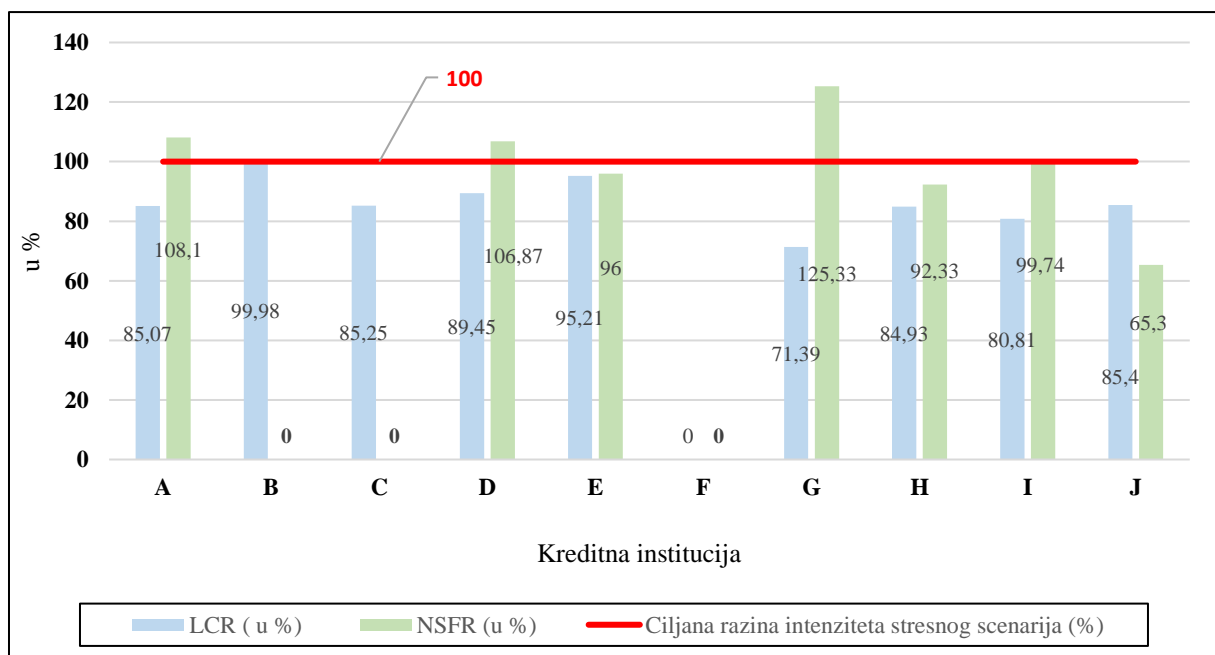
Na gornjem grafikonu na uzorka kreditnih institucija, za područje kapitala, prikazane su ostvarene vrijednosti stope ukupnog kapitala nakon primjene odabranih stresnih scenarija. Grafikon prikazuje tri kvantitativna podatka: stopu sveukupnog kapitalnog zahtjeva, vrijednost pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije i ciljanu razinu intenziteta stresnog scenarija⁶³. Analizirajući prikupljene podatke na uzorku kreditnih institucija, proizlazi zaključak da su samo dvije kreditne institucije E i H, odabrane stresne scenarije koje su

⁶² Ispod razine regulatornog kapitala zahtijevanog Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013.).

⁶³ Ciljana razina intenziteta stresnog scenarija za područje kapitala (stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva) iznosi 8%.

dovoljnog intenziteta da bi kreditnu instituciju dovele u propast. Kreditne institucije E i H ostvarile su stopu ukupnog kapitala u vrijednosti od 7,89% i 7,07% i time zadovoljile gore navedeni kriterij za stresni scenarij iz područja kapitala. Preostale kreditne institucije nisu na adekvatan način propisale stresni scenarij, odnosno intenzitet iz područja kapitala. Dvije kreditne institucije B i F, nisu kvantificirale stopu ukupnog kapitala u stresnom scenariju, u Standardiziranom izvješću list 5. Scenariji, u dijelu vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije. Neadekvatno propisivanje kvantifikacije odabranog stresnog scenarija, koji se odnosi na nedovoljno postavljene intenzitet ili ne dostavljanje istih podataka, predstavlja u sklopu supervizorske procjene plana oporavka materijalni nedostatak što bi kao zaključak vrijedilo na odabranom uzorku za preostalih osam kreditnih institucija (A, B, C, D, F, G, I i J).

Grafikon 7. Prikaz intenziteta stresnog scenarija (u %) iz područja likvidnosti - pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja na odabranom uzorku kreditnih institucija

Izvor: izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

Na gornjem grafikonu na uzorku kreditnih institucija, za područje likvidnosti, prikazane su ostvarene vrijednosti pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja a nakon primjene odabranog stresnog scenarija. Grafikon prikazuje tri kvantitativna podatka: vrijednost koeficijent likvidnosne pokrivenosti, vrijednosti omjera neto stabilnog financiranja i ciljanu razinu intenziteta stresnog scenarija. Sagledavajući pokazatelj

koeficijent likvidnosne pokrivenosti, devet kreditnih institucija na adekvatan način je odabralo stresni scenarij jer je vrijednost pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti spustilo ispod regulatornog limita (100%). Iz odabranog uzorka kreditnih institucija, kod pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja znatno je manji broj adekvatno intenziteta stresnog scenarija. Samo četiri kreditne institucije (E, H, I i J) postigle su ciljanu razinu stresnog scenarija za pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja i to ispod regulatornog limita od 100%. Kreditna institucija F nije iskazala kvantitativnu vrijednost pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti niti omjera neto stabilnog financiranja u listu 5. Scenariji, u dijelu vrijednosti pokazatelja u točki skore propasti kreditne institucije, što bi se smatralo materijalnim nedostatkom u sklopu supervizorske procjene plana oporavka. Razmatrajući oba pokazatelja, odnosno područje likvidnosti, iz odabranog uzorka kreditnih institucija proizlazi zaključak da su samo četiri kreditne institucije (E, H, I i J) na adekvatan način propisale stresne scenarija koji su na zadovoljavajući način rezultirale pokazatelje likvidnosti na razinu skore propasti kreditne institucije. Za preostalih šest kreditnih institucija (A, B, C, D, F i G) nedostaci bi iz različitih razloga predstavljali materijalni nedostatak u sklopu supervizorskog procjenjivanja plana oporavka.

Ukupna mogućnost oporavka

Kreditne institucije moraju voditi računa o vremenskoj značajci izračuna ukupne mogućnosti oporavka. Prvotna točka izračuna mora se postaviti na točku prekoračenja referentnih vrijednosti pokazatelja plana oporavka koji su pod utjecajem stresnih događaja opisani u odabranom scenariju. Nadalje, kod izračuna ukupne mogućnosti oporavka kreditne institucije trebaju upotrijebiti pristup dinamične bilance, odnosno da učinci koji proizlaze iz provedbe jedne mjere oporavka trebaju korelirati s kvantitativnim učincima mjere oporavka koja je prethodno bila provedena u stresnom scenariju. Navedeno je potrebno prikazati na akumulirani kapacitet oporavka kroz vremensko razdoblje od 18 mjeseci za područje kapitala i 6 mjeseci za područje likvidnosti. U Standardiziranom izvješću, list 6. Ukupna mogućnost oporavka, kreditne institucije trebale bi prikazati samo one mjere koje služe ciljano za oporavak iz područja likvidnosti i kapitala. Za razliku od lista 4. Mjere oporavka, kreditne institucije u listu 6. Ukupna mogućnost oporavka moraju prikazati mjere oporavka sa umanjivanjem kvantitativnog učinka

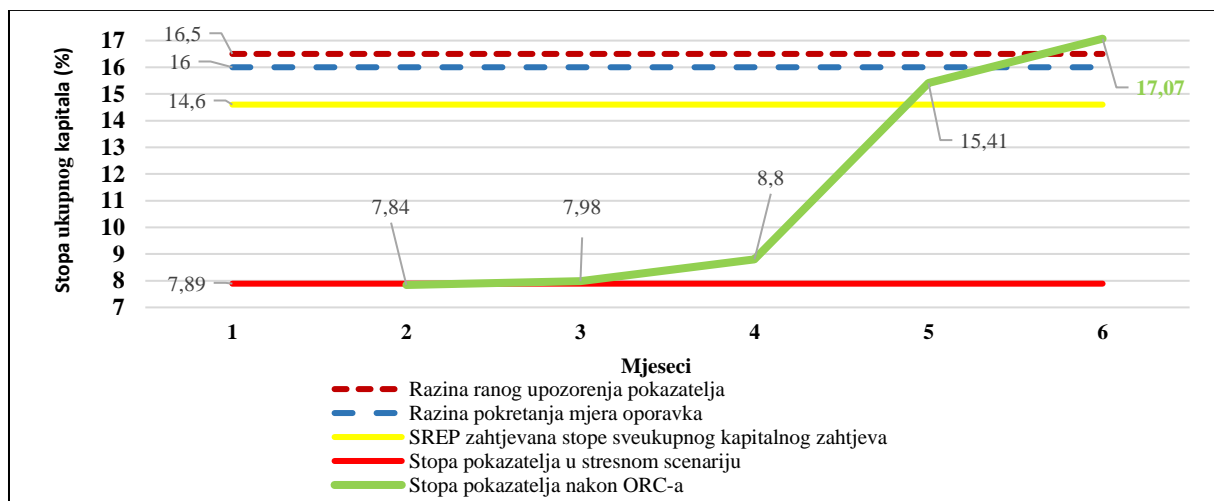
Na temelju gore analiziranih podataka na uzorku kreditnih institucija, utvrđeno je da su iz područja kapitala i područja likvidnosti samo dvije kreditne institucije E i H odabrale stresne scenarije koje su dovoljnog intenziteta da bi kreditnu instituciju dovele u propast. Slijedom

navedenog, za potrebe ovog rada u dijelu ukupne mogućnosti oporavka analizirat će se oporavak kapitala i likvidnosti za predmetne dvije kreditne institucije E i H. Supervizorsko izvješće i list 6. ukupna mogućnost oporavka, daje pregledan kvantitativni prikaz konačnih podataka o oporavku iz područja kapitala i likvidnosti u sklopu supervizorske procjene ukupne mogućnosti oporavka. Nekoliko je značajnih supervizorskih kontrola, koje se odnose na ovaj segment procjene standardiziranog izvještaja:

- adekvatnost intenziteta stresnog scenarija,
- utvrđenje razina oporavka promatranih pokazatelja,
- kvantitativni kumulativni učinak mjera oporavka na područje kapitala i likovnosti i
- utvrđivanje adekvatnosti vremenskog razdoblja mjera oporavka.

Na grafikonu broj 8 prikazana je stopa ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka za kreditnu instituciju E. Nakon nastupanja financijskih poteškoća, koji su rezultirali smanjenjem stope ukupnog kapitala na razinu od 7,89%, kreditna institucija ranijom aktivacijom pokrenula je mjere oporavka iz područja kapitala. U roku od 5 mjeseci od pokretanja mjera oporavka, stopa ukupnog kapitala oporavila se na razinu od 17,07%⁶⁴. Analizirajući ukupnu mogućnost oporavka iz područja kapitala, procjenjuje se da je kreditna institucija E adekvatno oporavila stopu ukupnog kapitala. Ista stopa, nakon primjene mjera oporavka oporavljena je na razinu koja se nalazi iznad razine ranog upozorenja (16,5%).

Grafikon 8. Kreditna institucija E - prikaz pokazatelja stope ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka

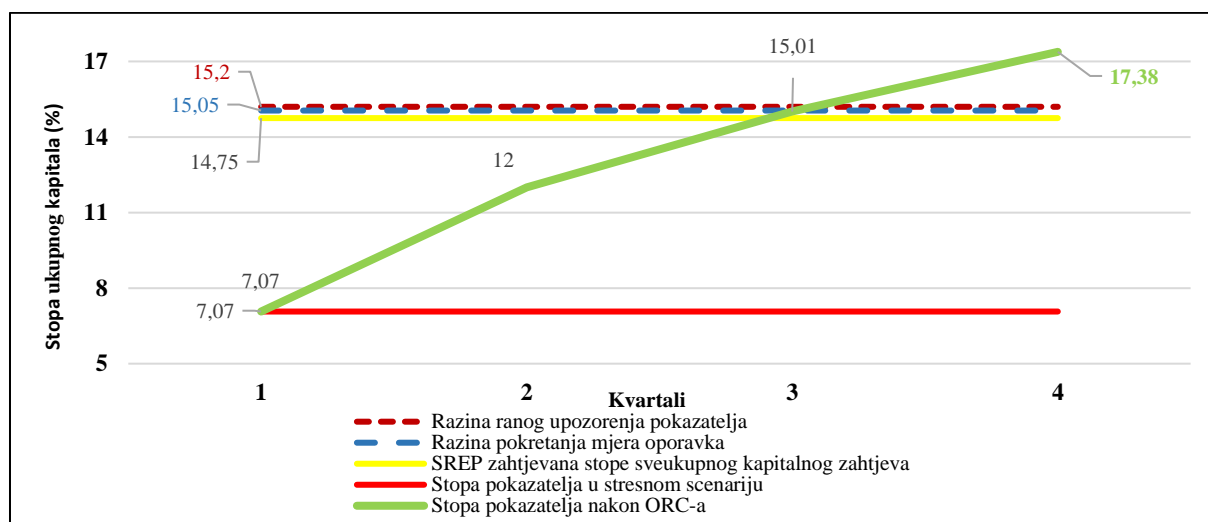
Izvor: Izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

⁶⁴ Popis i kvantifikacija upotrijebljenih mjera oporavka iz područja kapitala nalazi se u prilogu rada, slika 27.

Također, kreditna institucija E izvršila je oporavak stope ukupnog kapitala unutar očekivanog vremenskog razdoblja za oporavaka iz područja kapitala, 18 mjeseci od nastupanja financijskih poteškoća.

Na sljedećem grafikonu broj 9., prikazana je također stopa ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka za kreditnu instituciju H. I ova kreditna institucija odabrala je adekvatne mjere oporavka koje su stopu ukupnog kapitala oporavile na razinu 17,38%⁶⁵, što je razina iznad ranog upozorenja pokazatelja. Kod kreditne institucije H, primjećuje se nedostatak da je razina ranog upozorenja (15,2) postavljena na vrlo uskoj razini u odnosu na raznu pokretanja mjera oporavka (15,05%). Iz operativnih razloga, u situacijama nastupanja financijskih poteškoća, Uprava kreditne institucije imat će više vremena za odlučivanje ukoliko je razina ranog upozorenja i razina pokretanja mjera oporavka na većoj udaljenosti od 0,15 postotna poena (supervizorska su očekivanja da predmetna razliku bude na minimalno 0,5 postotna poena). Kreditna institucija H, također je uspješno izvršila oporavaka stope ukupnog kapitala unutar očekivanog vremenskog razdoblja od 18 mjeseci od nastupanja financijskih poteškoća.

Grafikon 9. Kreditna institucija H - prikaz pokazatelja stope ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka

Izvor: Izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

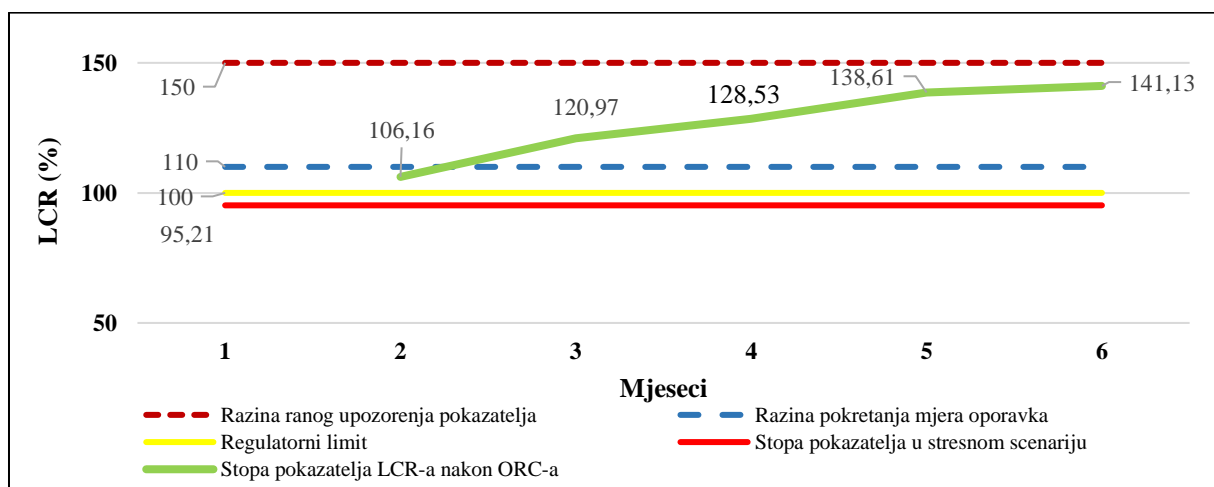
Slijedom navedenog, analizirajući stopu ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka, za obje kreditne institucije E i H proizlazi zaključak da su adekvatne odabrale mjere oporavka iz kojih je postignuta zadovoljavajuća razine vrijednosti pokazatelja nakon oporavka. Postignute vrijednosti stopa ukupnog kapitala nakon oporavka veće su od postavljenih vrijednosti

⁶⁵ Popis i kvantifikacija upotrijebljenih mjera oporavka iz područja kapitala nalazi se u prilogu rada, slika 39.

pokazatelja razine ranog upozorenja kao i razine pokretanja mjera oporavka. Također, kreditne institucije E (5 mjeseci) i H (12 mjeseci) uspješno su oporavile stopu ukupnog kapitala u zadovoljavajućem vremenskom razdoblju za oporavak iz područja kapitala, unutar 18 mjeseci od nastupanja financijskih poteškoća.

Grafikon br.10 prikazuje pokazatelj koeficijent likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka za kreditnu instituciju E. Vrijednost pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti nakon nastupanja stresnog scenarija iznosi 95,21%, čime je kreditna institucija E na adekvatan način iskazala intenzitet stresnog scenarija jer je vrijednost pokazatelja ispod regulatornog limita. Vremenska komponenta oporavka predmetnog pokazatelja je zadovoljena jer se pokazatelj koeficijent likvidnosne pokrivenosti uspio oporaviti na razinu iznad razine pokretanja mjera oporavka (110%) u vremenskom razdoblju do 6 mjeseci na vrijednost 141,13%⁶⁶. Iz navedenog slijedi da je kreditna institucije E odabrala adekvatne mjere oporavka iz područja likvidnosti koje su uspjele oporaviti pokazatelj na zadovoljavajuću vrijednost.

Grafikon 10. Kreditna institucija E - prikaz pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka

Izvor: izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

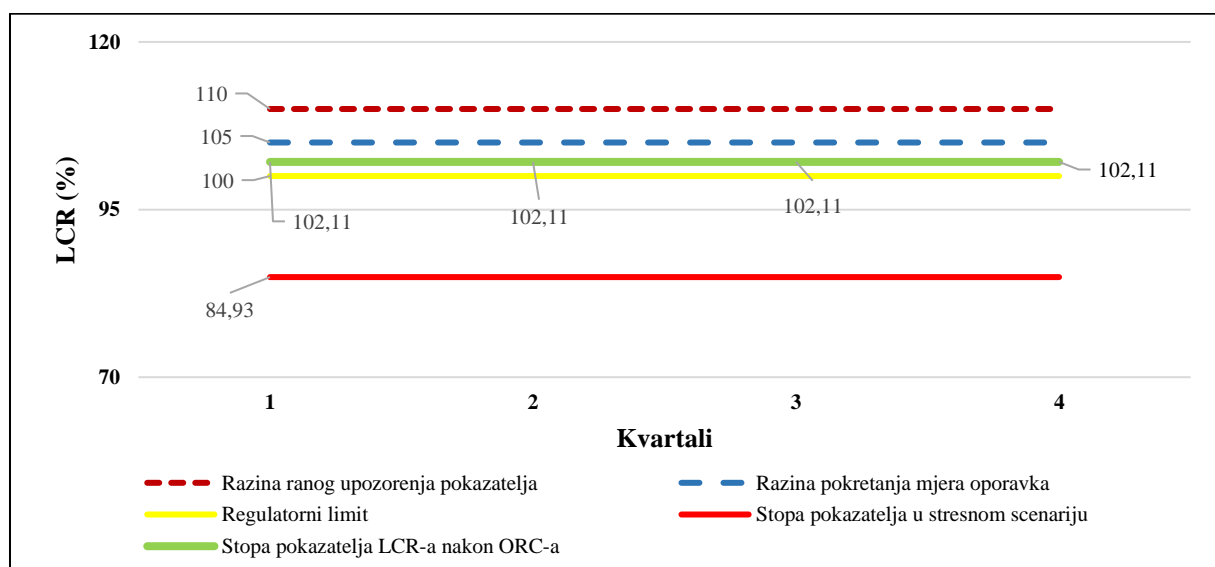
Grafikon br.11 prikazuje pokazatelj koeficijent likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka za kreditnu instituciju H. Kreditna institucija odabrala je adekvatan stresni scenarij jer je vrijednost predmetnog pokazatelja smanjena na 84,93%, odnosno ispod regulatornog limita (100%). Iako je nakon primjene mjera oporavka vrijednost koeficijent likvidnosne pokrivenosti oporavljena na iznos od 102,11%, isto se na ovom primjera smatra da nije

⁶⁶ Popis i kvantifikacija upotrijebljenih mjera oporavka iz područja likvidnosti nalazi se u prilogu rada, slika 27.

adekvatno. Prvi razlog neadekvatnosti proizlazi iz činjenice da vrijednost koeficijenta likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka u iznosu od 102,11% predstavlja vrijednost ispod razine pokretanja mjera oporavka pokazatelja (105%). Vrijednost pokazatelja u ukupnoj mogućnosti oporavka nakon aktivacije mjera oporavka mora biti vraćena na vrijednost koja je viša od vrijednosti razina pokretanja mjera oporavka.

Drugi razlog neadekvatnosti oporavka pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti kreditne institucije H proizlazi iz vremenske komponente oporavka. Kreditna institucija iskazala je oporavak pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti u vremenskom razdoblju od 12 mjeseci (4 kvartala), što predstavlja dvostruko veće vremensko razdoblje oporavka od predviđenog za oporavak iz područja likvidnosti (6 mjeseci). Dodatnu značajnost koju kreditne institucije moraju obratiti pažnju jest i visina oporavka pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti. Oporavak pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti, kao u slučaju kreditne institucije H, koji nakon primjena mjera oporavka iznosi vrijednost 102,11% , što predstavlja samo 2,11 postotna boda više od regulatornog limita (100%), ne predstavlja dovoljno konzervativnu razinu da bi se moglo smatrati da je likvidnost kreditne institucije u kratkom roku (unutar 6 mjeseci) oporavljena. Supervizorska su očekivanja da bi ista razina oporavka iz pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti trebala biti postignuta minimalno 40 do 50 postotna boda više od regulatornog limita (100%).

Grafikon 11. Kreditna institucija H - prikaz pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka

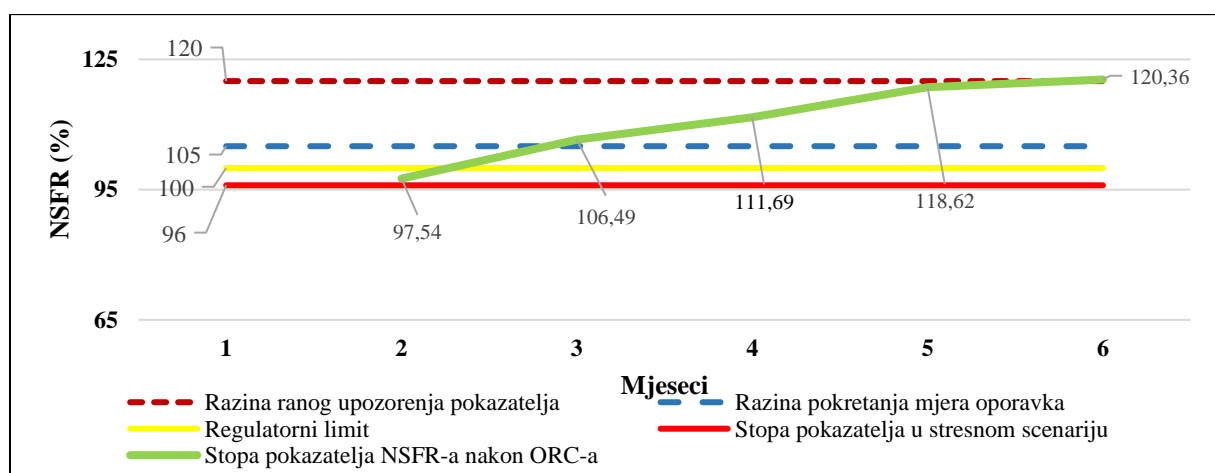

Izvor: Izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

Slijedom navedenog, u supervizorskom postupku procjene plana oporavka, za kreditnu instituciju H iz područja procjene pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti navedeni nedostaci ocijenili bi se kao materijalno značajni.

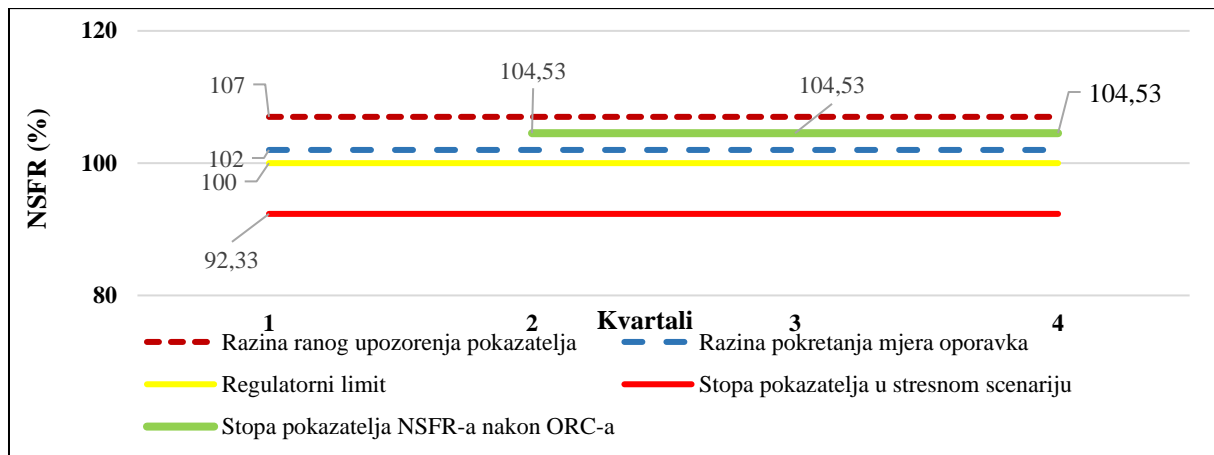
Analizirajući drugi pokazatelja likvidnosti omjer neto stabilnog financiranja, za kreditnu instituciju E i H, kao što je prikazano na grafikonima br. 12 i br.13 različiti su zaključci. Obje kreditne institucije stresnim scenarijem adekvatno su smanjile vrijednost pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja ispod razine regulatornog limita (100%), kreditna institucija E na vrijednost 96% a kreditna institucija H na vrijednost 92,33%. Kreditna institucija E i H mjerama oporavka uspjele su oporaviti pokazatelj omjera neto stabilnog financiranja iznad razine regulatornog limita. Međutim, vrijednosti oporavka su različite, kreditna institucija E oporavila je pokazatelj omjera neto stabilnog financiranja na vrijednost 120,36% a kreditna institucija na vrijednost 104,53%. Kreditna institucija E oporavila je vrijednost pokazatelja iznad razine pokretanja mjera oporavka (105%) ali i iznad razine ranog upozorenja (120%), što se smatra adekvatnom razinom oporavka navedenog pokazatelja. Kreditna institucija H također je oporavila vrijednost pokazatelja (104,53%) iznad razine pokretanja mjere oporavka (102%), međutim visina oporavljene vrijednosti ne smatra se dovoljno konzervativno uzimajući u obzir da je riječ o pokazatelju koji prikazuje proporcionalnost dugotrajne imovine u odnosu na stabilne izvore financiranja (depozite). Supervizorska su očekivanja da bi visina oporavka ovog pokazatelja trebala kretati u rasponu od minimalno 20 do 30 postotna boda iznad razine regulatornog limita (100%).

Grafikon 12. Kreditna institucija E - prikaz pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja u ukupnoj mogućnosti oporavka

Izvor: izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

Grafikon 13. Kreditna institucija H - prikaz pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja u ukupnoj mogućnosti oporavka

Izvor: izrada autora na uzorku kreditnih institucija.

Vremenska komponenta oporavka pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja zadovoljena je samo od strane kreditne institucije E, koja je isti pokazatelj uspjela oporaviti u vremenskom razdoblju do 6 mjeseci. Kreditna institucija H nije zadovoljila vremensko razdoblje oporavka ovog pokazatelja likvidnosti, jer je njen oporavak predviđen u vremenskom razdoblju od 9 mjeseci (3 kvartala) kao što je prikazano na grafikonu br.13.

Slijedom svega navedenog, analizirajući ukupnu mogućnost oporavka iz područja likvidnosti, zaključuje se da je kreditna institucije E zadovoljila spomenute kriterije i adekvatno prikazala oporavak pokazatelja likvidnosti primjenom odabranim mjera oporavka u sklopu ukupne mogućnosti oporavka. Kreditna institucija H nije adekvatno procijenila ukupnu mogućnost oporavka iz područja pokazatelja likvidnosti. Utvrđeni su nedostaci u visini oporavljenih pokazatelja likvidnosti nakon primjene mjera oporavka, koji nisu na dovoljno konzervativnoj oporavljenoj vrijednosti. Također, vremensko razdoblje potrebno za oporavak koji proizlazi iz odabranih mjera oporavka iznose više od 6 mjeseci, što ne predstavlja adekvatno razdoblje oporavka. Navedeno bi predstavljalo nedostatak u supervizorskoj procjeni ukupne mogućnosti oporavka iz područja likvidnosti.

4.5. Očekivanja od validacije standardiziranog izvještaja u kontinuiranom ažuriranju plana oporavka

Hrvatska narodna banka, kao nadležno tijelo za reguliranje poslovanja manjih kreditnih institucija, nastoji kontinuirane regulatorne promjene proporcionalno dodatno minimalizirati u dijelovima gdje je isto dozvoljeno od Europske središnje banke i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo a sve na temelju specifičnosti sustava manjih kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj. Kreiranjem neobveznog Standardiziranog izvješća, Hrvatska narodna banka nastojala je pojednostaviti implementaciju regulatornih promjena koja se odnose na područje plana oporavka. Ovim kvantitativnim izvješćem želi se potaknuti dodatan neobvezan dijalog između regulatora i kreditnih institucija kako bi se poboljšala komunikacija u svrhu pojašnjenja regulatornih promjena iz područja plana oporavka. Od dijaloga se također očekuje obostrana dodatna aktivnost svih sudionika u cilju poboljšanja implementacije regulatornih promjena u praksi i utvrđivanja prostora za korektivne aktivnosti. Navedeno je nadležnim tijelima za regulaciju bankarske regulative u Europskoj uniji (Europske središnje banke i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) od velikog značenja, da preko neovisnih nadležnih nacionalnih tijela zaprime povratnu informaciju o statusu implementacije regulatornih promjena u praksi, također s ciljem unapređenja iste.

S tom namjerom, Hrvatska narodna banka očekuje od kreditnih institucija da putem standardiziranog izvješća i njegovih kvantitativnih zahtjeva sistematizirano unaprijedi implementaciju regulatornih promjena u svoje poslovanje. Supervizorska validacija standardiziranog izvješća ima zadatak dati sistematiziranu procjenu da li je najnovija regulatorna promjena na adekvatan način usvojena. Međutim, isto tako standardizirano izvješće pruža manjim kreditnim institucijama kvantitativnu kontrolu da su svi obvezni dijelovi plana oporavka adekvatno implementirani u njihovo poslovanje. Stoga validacija ovog neobveznog izvješća ima za cilj potaknuti otvoreni dijalog između regulatora i kreditnih institucija kako bi se otvorenom analizom brže i jednostavnije utvrdili svi nedostaci za potpunu i adekvatnu primjenu regulatornih promjena plana oporavka.

Značajnost kontinuirane validacije plana oporavka proizlazi i iz postavljenih prioritetnih godišnjih zadataka postavljenih za 2024. godinu od strane Europskog nadzornog tijela za bankarstvo. Jedan od tri postavljena prioriteta za 2024. godinu jest i operacionalizacija planova oporavka s ciljem ažuriranja mjera oporavka za posljednje događaje na financijskim tržištima

iz 2023. godine, odnosno odabira vjerodostojnih mjera oporavka koji su dovoljno snažni za prevladavanje nastupanja financijskih poteškoća (EBA, 2023, str.9.).

Kontinuirano regulatorno unaprjeđenje područja plana oporavka proizlazi i iz činjenice da je Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo već tijekom 2023. godine izdalo novu smjernicu⁶⁷ kojom je preciznije definiralo ukupnu mogućnost oporavka u planiranju oporavka. Prema Smjernice o ukupnoj mogućnosti oporavka u planiranju oporavka (EBA, 2023), iste utvrđuju način na koje bi kreditne institucije u planove oporavka trebale uključiti sažetak svoje ukupne mogućnosti oporavka (temeljem Direktive 2014/59/EU i Uredbe Komisije EU 2016/1075) i način na koji bi nadležna tijela trebala procijeniti ukupnu mogućnost oporavka institucije. Preciznije, istom smjernicom date su upute kreditnim institucijama svezi sastavljanje osnovnih odrednica ukupne mogućnosti oporavka, zatim upute za izračun mogućnosti oporavka za odabrane scenarije te određivanje ukupne mogućnosti oporavka. Također, smjernica pruža detaljniji opis procjene planova oporavka za neovisna nadležna nacionalna tijela. Smjernicom su ukazane dodatne upute za procjenu mogućnosti oporavka specifične za scenarije i upute za procjenu prilagođenog ukupne mogućnosti oporavka. Novom smjernicom najvažnija promjena jest da temeljem izvedivih mjera oporavka i obujma makroekonomskog i specifičnog stresnog scenarija, kreditne institucije moraju odrediti ukupnu mogućnost oporavka kao raspon mogućnosti oporavka specifičnih za scenarij za sve one relevantne scenarije ozbiljnog stresnog scenarija koje su razmatrane u planu oporavka. Zaključuje se da će nova smjernica doprinijeti kvalitetnijoj i konzistentnijoj procjeni ukupne mogućnosti oporavka što će biti od dodatne pomoći manjim kreditnim institucijama u ispunjavanju regulatornih očekivanja.

S obzirom da je predmetna smjernica u primjeni od 11. siječnja 2024. godine, male kreditne institucije su u obvezi da istu uključe u sljedeći dvogodišnji dostavni ciklus planova oporavka sukladno Odluci o planovima oporavka kreditnih institucija. Hrvatska narodna banka, dužna je poduzeti sve aktivnosti u svrhu usklađivanja sa smjernicama i preporukama koje je izdalo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo⁶⁸. Slijedom navedenog, Hrvatska narodna banka će u skladu s odredbama navedenih smjernica u nadolazećem razdoblju ažurirati Standardizirano izvješće o planovima oporavka i Uputu za popunjavanje standardiziranog izvješća.

⁶⁷ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Smjernica broj 2023/06 od 19. srpnja 2023.godine.

⁶⁸ Sukladno članku 4. stavku 1. točka 3. Zakona o kreditnim institucijama

5. ZAKLJUČAK

Planovi oporavka predstavljaju važan segment europskog regulatornog sistema za sprječavanje utjecaja nastupanja financijskih poteškoća na poslovanje kreditnih institucija i potencijalno prelijevanje utjecaja financijskih poteškoća na cjelokupno nacionalno financijsko tržište. Izradom individualnih planova oporavka, nastoji se uspostaviti sistematizirani pravodobni postupak postupanja s ciljem oporavka učinkovitosti poslovanja, primarno iz područja likvidnosti i kapitala, u uvjetima financijskog stresa. Iz istog proizlazi značajnost pravilnog implementiranja europskog regulatornog okvira plana oporavka od strane neovisnih nadležnih nacionalnih tijela u zakonske i podzakonske nacionalne akte nadziranja poslovanja kreditnih institucija. Od nastupanja posljednje značajne financijske krize iz 2008. godine, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europska središnja banka integrirali su regulatorni okvir plana oporavka kao zakonodavni standard s obvezom izrade plana oporavka u redovitom postupku poslovanja kreditnih institucija kao i stalni segment supervizije neovisnih nadležnih nacionalnih tijela. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo kontinuirano provodi poboljšanja i unaprjeđenja regulatornog okvira planova oporavka koje je temeljeno na analizama i praksama supervizorskih aktivnosti nadziranja kreditnih institucija iz područja Europske unije. U radu su prikazane posljednje promjene regulatornog okvira plana oporavka koje se odnose primarno na poboljšanja kalibracije pokazatelja plana oporavka i odabira adekvatnih opcija oporavka. Isti regulatorni okvir istaknuo je značajnosti odabira snažnog stresnog scenarija u cilju procjene odabira opcija oporavka i njihovog utjecaja na ukupnu mogućnosti oporavka. Novi regulatorni okvir ima utjecaj i na druga područja planova oporavka kao procjenu ukupne mogućnosti oporavka kreditnih institucija, i neobveznu primjenu standardiziranog izvještaja u svrhu ukupne mogućnosti oporavka te rokova dostave plana oporavka.

S obzirom da se posljednjih dvadeset godina značajno smanjuje broj manjih kreditnih institucija u Europskoj uniji, zbog izazova održivosti poslovanja poslovnog modela i troškovnih izazova u implementiranju regulatornih zahtjeva, Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo i Europska središnja banka nastoji isto uzeti u obzir prilikom kreiranja regulatornih okvira i omogućiti nacionalnim neovisnim nadležnim tijelima određenu fleksibilnost putem primjene principa proporcionalnosti prema manjim kreditnim institucijama. Hrvatska narodna banka implementirala je novi regulatorni okvir plana oporavka donošenjem Odluke o planovima oporavka kreditnih institucija. U istom zakonskom aktu, primjenjivi su principi proporcionalnosti za manje kreditne institucije s osnovnim zadatkom olakšavanja

implementacije regulatornih promjena plana oporavka. Uz navedeno, Hrvatska narodna banka za potrebe lakšeg implementiranja regulatornih promjena plana oporavka, formirala je neobvezno Standardizirano izvješće koje manjim kreditnim institucijama olakšava kvantitativnu kontrolu obveznih pokazatelja plana oporavka, odabranih mjera oporavka, adekvatnost stresnog scenarija i procjene ukupne mogućnosti oporavka.

U radu su istaknute najčešće pogreške prilikom implementiranja novog regulatornog okvira iz ključnih elemenata plana oporavka, kao što su kalibracija pokazatelja, odabir mjera oporavka, odabir intenziteta stresnog scenarija i procjene ukupne mogućnosti oporavka. Posebno su istaknute kvantitativne razine ali i kvalitativne značajke ključnih elemenata plana oporavka koje se smatraju prihvatljivim za ocjenjivanje istih od strane neovisnih nadležnih nacionalnih tijela.

Također, na uzorku istraživanja od deset manjih kreditnih institucija u radu je prikazana implementacija regulatornog okvira plana oporavka primjenom standardiziranog izvješća svezi integracije ključnih elemenata plana oporavka za procjenu ukupne mogućnosti oporavka. Iz provedenog istraživanja proizlazi zaključak da je manji broj kreditnih institucija uspio na adekvatan način usvojiti u cijelosti sve nove kvantitativne i kvalitativne zahtjeve i očekivanja svezi regulatornih promjena plana oporavka. Istraživanje je ukazalo da je najveći broj manjih kreditnih institucija neadekvatno interpretirao novi regulatorni okvir koji definira područje intenziteta stresnog scenarija primarno iz područja kapitala ali i u manjem dijelu iz područja likvidnosti. Slijedom navedenog, u radu je prikazana konačna validacija ukupne mogućnosti oporavka za dvije manje kreditne institucije. Ovime je ostvaren planirani cilj rada, da iskazani zaključci koji se tiču validacije ukupne mogućnosti oporavka korištenjem odabranih mjera oporavka i ostalih ključnih elemenata plana oporavka, mogu poslužiti manjim kreditnim institucijama za adekvatnu izradu istih u praksi sukladno posljednjim usvojenim regulatornim okvirom.

Slijedom svega navedenog, može se zaključiti na temelju rezultata istraživanja da implementacija novih regulatornih promjena plana oporavka predstavlja značajan izazov manjim kreditnim institucijama. Provedeno istraživanje ukazuje da je potreban pojačan dijalog između manjih kreditnih institucija i neovisnog nadležnog nacionalnog tijela (Hrvatske narodne banke), kako bi manje kreditne institucije praktičnije i brže usvojile regulatorne promjene plana oporavka. Iako je Hrvatska narodna banka kreirala Standardizirano izvješće i Uputu za popunjavanje standardiziranog izvješća o planovima oporavka kreditnih institucija s ciljem pojednostavljenja implementacije regulatornih promjena, rezultati istraživanja u radu ukazuju da su potrebne dodatne kvantitativne i kvalitativne upute u definiranju ključnih elemenata plana

oporavka. Rezultati dijaloga manjih kreditnih institucija i neovisnih nadležnih nacionalnih tijela od velikog su značaja tijelima za regulaciju bankarske regulative u Europskoj uniji (Europske središnje banke i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo). Zaključci iz dijaloga mogu predstavljati podlogu za mogućnost prilagodbe kontinuiranih regulatornih promjena prema manjim kreditnim institucijama u Europskoj uniji. Navedeno se u praksi postiže primjenom principa proporcionalnosti a sve u cilju omogućavanja održivosti i opstanka njihovog poslovanja u izazovima održavanja učinkovite razine profitabilnosti i troškovnih izazova implementiranja kontinuiranih regulatornih promjena.

LITERATURA

1. Alexander, K. i Lastra, (Rose M. 2022) *International Banking Regulation and Climate Change Working paper*, S.I.: SSRN. Dostupno na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4290785 (20. ožujak 2024.)
2. Amorello, L. i D Huber, S. (2014) *Recovery Planning: A new valuable corporate governance framework for credit institution*, *Law and Economic yearly review* 3(2), 296-317.
3. Banka d'Italia (2021) *The crisis management framework for banks in the EU. How can we deal with the crisis of small and medium-sized banks?* Dostupno na: https://www.dirittodelrisparmio.it/wp-content/uploads/2021/05/n-24_The_crisis_management_framework_for_banks_in_the_EU.pdf#page=22 Number 24. (14. ožujka 2023.)
4. Chen Chen, H. (2015) *The Recovery Framework in the BRRD and its Effectiveness*. University of Copenhagen Faculty of Law, Nordic & European Company Law Working Paper No. 15-04, 26(10). Dostupno na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2610594 (9. ožujka 2023.)
5. Dombret, A. i Kenadijan, P.S. (2022), *Green banking and green central banking*. Institute for Law and Finance Series, De Gruyter. Volume 24. Poglavlje IV. (Campa J.M., Enhancing ESG Governance , Disclosure and Risk Measurement in Credi Institution, 169-175.).
6. European banking authority (2013) *Recommendation on the development of recovery plans (EBA/REC/2013/02)*. Dostupno na: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/105413/2bedfb56-90f4-44a9-8ef7-b9e1c307f588/EBA_Recommendation-on-Recovery-Plans.pdf?retry=1 (1. ožujka 2023.)
7. European banking authority (2014) *Guidelines on the range of scenarios to be used in recovery plans (EBA/GL/2014/06)*. Dostupno na: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/760136/05cc62a3-661c-4eee-ad07-d051f3eeda07/EBA-GL-2014-06%20Guidelines%20on%20Recovery%20Plan%20Scenarios.pdf?retry=1> (1. ožujka 2023.)
8. European banking authority (2015) *Guideline on the minimum list aqualitative and quantitative recovery plan indicators (EBA-GL-2015-02)*. Dostupno na: <https://www.judict.eu/en/reader?src=https%253A%252F%252Fwww.eba.europa.eu%252F>

sites%252Fdefault%252Ffiles%252Fdocuments%252F10180%252F1147256%252F485181d4-f8f1-4604-9a78-17a12164e793%252FEBA-GL-2015-02_EN%252520Guidelines%252520on%252520recovery%252520plan%252520indicators.pdf&ref=Article%25206%2520BRRD&title=EBA%252FGL%252F2015%252F02 (28. listopad 2023.)

9. European banking authority (2015) *Recovery planning – comparative report on the approach taken on recovery plan scenarios*. Dostupno na: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/950548/432ab246-8c82-4120-bb38115402a39f2b/Report%20on%20benchmarking%20scenarios%20in%20recovery%20plans.pdf?retry=1> (8. ožujka 2023.)
10. European banking authority (2021) *Smjernice o pokazateljima plana oporavka (EBA/GL/2021/11)*. Dostupno na: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2021/EBA-GL-2021-11%20Guidelines%20on%20recovery%20plan%20indicators%20/Translations/1025388/Guidelines%20on%20recovery%20plan%20indicators_HR_COR.pdf (1. ožujka 2023.)
11. European banking authority (2022) *Consultation Paper – Draft Guidelines on overall recovery capacity in recovery planning (EBA/CP/2022/15)*. Dostupno na: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Consultations/2023/Consultation%20on%20draft%20Guidelines%20on%20the%20overall%20recovery%20capacity%20in%20recovery%20planning/1045490/CP%20Draft%20GLs%20on%20overall%20recovery%20capacity%20in%20recovery%20planning.pdf (1. ožujka 2023.)
12. European banking authority (2022) *Final report – Guidelines on common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process (SREP) and supervisory stress testing under Directive 2013/36/EU*. Dostupno na: https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Guidelines/2022/EBA-GL-2022-03%20Revised%20SREP%20Guidelines/1028500/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20common%20procedures%20and%20methodologies%20for%20SREP%20and%20supervisory%20stress%20testing.pdf (22. studeni 2023.)
13. European banking authority (2023) *European supervisory examination programme for 2024*. Dostupno na:

- https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/document_library/Publications/Reports/2023/1062939/European%20Supervisory%20Examination%20Programme%20for%202024.pdf
(28. veljače 2024.)
14. European banking authority (2023) Smjernice o ukupnoj mogućnosti oporavka u planiranju oporavka. Dostupno na:
 15. European central bank (2014) Regulation (EU) No. 468/2014. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0468> (3. studenog 2023.)
 16. European central bank (2015) ECB Annual report on supervisory activities 2014. Dostupno na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmar2014.en.pdf> (8. studeni 2023.)
 17. European central bank (2018) *Report on recovery plans*. Dostupno na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.reportrecoveryplans201807.en.pdf> (3. ožujka 2023.)
 18. European central bank (2019) *Overall recovery capacity: getting it right*. Dostupno na: https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/newsletter/2019/html/ssm.nl190814_3.en.html (3. ožujka 2023.)
 19. European central bank (2021) *Covid-19 expose weaknesses in banks recovery plans*. Dostupno na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/newsletter/2021/html/ssm.nl210217.en.html> (3. ožujka 2023.)
 20. European central bank (2023) List of supervised entities 1. September 2023. Dostupno na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.listofsupervisedentities202310.en.pdf> (8. studeni 2023.)
 21. European central bank (2023) LSI supervision report 2022. Dostupno na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/html/LSIreport/ssm.LSIreport2022~aac442c1a3.en.html#toc39> (8. studeni 2023.)
 22. European central bank (2023) Number of monetary financial institutions in the euro area, od 1998. godine do rujna 2023. godine. Dostupno na: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/escb/html/table.en.html?id=JDF_MFI_MFI_LIST&period=index (8. studeni 2023.)
 23. European central bank (2024) Nadzorni priručnik Dostupno na: https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.supervisory_guides202401_mannual.hr.pdf (2. veljače 2024.)

24. European central bank (2023) Supervisory approach and methodologies Dostupno na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/lis/approach/html/index.hr.html> (7. studeni 2023.)
25. European central bank (2023) Business model assessment SREP methodology Dostupno na: https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/srep/2023/html/ssm.srep202312_businessmodelassessmentsrepmethodology.en.pdf (13. prosinca 2023.)
26. Europska komisija (2013) Delegirana uredba komisije (EU) br. 575/2013. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0575&from=ES> (2. studenog 2023.)
27. Europska komisija (2016) *Delegirana uredba komisije (EU) 2016/1075*. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R1075&from=EN> (1. ožujka 2023.)
28. Europska komisija (2019) *Delegirana uredba komisije (EU) 2019/348*. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0348&from=GA> (3. ožujka 2023.)
29. Europska komisija (2019) Uredba (EU) br. 876/2019. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0876> (6. studeni 2023).
30. Europski parlament i Vijeće Europske Unije (2014) *Direktiva 2014/59/EU o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava*. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0059&from=HR> (28. veljače 2023.)
31. Europsko vijeće i Vijeće europske unije (2023) Europski zeleni plan. Dostupno na: <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/green-deal/> (15. siječnja 2024.)
32. Gržeta I., Živković S. i Živković I.T. (2023) Size matters: analyzing bank profitability and efficiency under the Basel III framework. *Financial Innovation*, Volume 9., article number 43, 2023. Dostupno na: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1186/s40854-022-00412-y.pdf> (10. travnja 2024.)
33. Goodhart, C. i Segoviano, M. (2015) *Optimal Bank recovery*. International monetary fund, Working paper 15/217. Dostupno na: https://www.imf.org/-/media/Websites/IMF/imported-full-text-pdf/external/pubs/ft/wp/2015/_wp15217.ashx (9. ožujka 2023.)
34. Gordon N., J. i Ringe, W.G. (2015) *Bank Resolution in the European Banking Union: A transatlantic perspective on what it would take*. Columbia Law School, Scholarship 73. Dostupno na:

- https://scholarship.law.columbia.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1073&context=faculty_scholarship (9. ožujka 2023.)
35. Günter, F., Krahen, J.P. i Lüpke, T. (2014) *Effective Resolution of Banks: Problems and solutions*. Leibniz Information Centre for Economics, Working paper No.19. Dostupno na: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/102027/1/796624771.pdf> (14. ožujka 2023.)
 36. Hrvatska narodna banka (1995) Bilten broj 1. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/documents/20182/1922751/hbilt01.pdf/ec3d985b-9300-4bcf-9430-920edcfd109> (16. studeni 2023.)
 37. Hrvatska narodna banka (2022) *Okružnica – primjena EBA Smjernica o planovima oporavka*. Dostupno na: https://www.hnb.hr/documents/20182/639854/h-smjernica-planovi-oporavka_Okruznica.pdf/d4815ce4-54b3-84ad-e7b8-ce6232454894 (1. ožujka 2023.)
 38. Hrvatska narodna banka (2022) *Standardizirano izvješće o planovima oporavka kreditnih institucija*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/odluka-o-planovima-oporavka-kreditnih-institucija-1> (2. ožujka 2023.)
 39. Hrvatska narodna banka (2022) *Uputa za popunjavanje standardiziranog izvješća o planovima oporavka kreditnih institucija*. Dostupno na: https://www.hnb.hr/documents/20182/526123/h-odluka-planovi-oporavka-ki_uputa-za-popunjavanje-standardiziranog-izvjesca.pdf/d7c1d783-c1a6-111a-ee20-2071581d1a39 (2. ožujka 2023.)
 40. Hrvatska narodna banka (2023) Bilten broj 287. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/documents/20182/4788223/hbilt287.pdf/1215d6c2-ec07-da70-d301-bc52a97327f1> (16. studeni 2023.)
 41. Hrvatska narodna banka (2023) *Financijska stabilnost Broj 24*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/documents/20182/4643477/h-fs-24.pdf/9bef2ca8-a966-4f5b-07f0-c2478fd4171d> (17. studeni 2023.)
 42. Hrvatska udruga banaka (2007) *Okupljanja u bankarstvu: o složenosti veze između koncentracije i konkurencije u Europskome okviru, Broj 2*. Dostupno na: http://hub.dev.perpetuum.hr/sites/default/files/hub_analize_broj_2_-_koncentracije.pdf (17. studeni 2023.)
https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-01/1fd1961a-ed15-41c3-8f57-8a7fda827b9f/GLs%20overall%20recovery%20capacity%20in%20recovery%20planning%20%28EBA%20GL%202023%2006%29_HR.pdf (17. siječnja 2024.)

43. International Monetary Fund and Capital Market Department (2022) Germany: Financial sector assessment program technical note – Regulation and supervision of less significant institutions. Dostupno na: <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/002/2022/265/article-A001-en.xml> (16. studeni 2023.)
44. Kappes, S., Rochon, L.P. i Vallet, G. (2023) *Central Banking, Monetary Policy and Income Distribution*. Edward Elgar Publishing Limited.
45. Lasak, P. (2021) *The Commercial Banking sector in eurozone after the pandemic: The paths to recovery*, European Research Studies Journal, XXIV (1), 1233-1246.
46. Maarand, M. (2019) *The Concept of Recovery of Credit Institutions in the Bank Recovery and Resolution Directive*. Dostupno na: https://juridicainternational.eu/public/pdf/ji_2019_1_103.pdf (9. ožujka 2023.)
47. Mercieca, S., Schaeck, K. i Wolf, S. (2005) *Small European Banks: Benefits from Diversification?* Journal of Banking and Finance, 31(7), 1975-1997. Dostupno na: https://web.archive.org/web/20170517055200id_/http://web.efzg.hr:80/dok/fin/astojanovic/Small%20banks%20in%20EU.pdf (13. ožujka 2023.)
48. Minto, A. (2018) *Banking crisis management, recovery and resolution planning, and new governance theory approaching livingwills as a public-private collaborative form of regulation*. European Company and Financial Law Review. Dostupno na: https://findresearcher.sdu.dk/ws/files/146399792/Banking_crisis_management_recovery_and_resolution_planning_and_new_governance_theory.pdf (13. ožujka 2023.)
49. Montasi, G., Papiro, G., Fazzini, M. i Ronga A. (2020) *Stochastic Optimization System for Bank Reverse Stress Testing*. J.Risk Financial Manag. 13 (8). Dostupno na: <https://www.mdpi.com/1911-8074/13/8/174> (13. ožujka 2023.)
50. Narodne novine (2021) *Odluka o sustavu upravljanja*. NN 96/18, 67/19, 145/20 i 145/21. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/odluka-o-sustavu-upravljanja> (2. ožujka 2023.)
51. Narodne novine (2022) *Odluka o planovima oporavka kreditnih institucija*. NN 110/2022. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_09_110_1628.html (2. ožujka 2023.)
52. Narodne novine (2022) *Zakon o kreditnim institucijama*. NN 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19, 47/20, 146/20 i 151/22. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/zakon-o-kreditnim-institucijama> (2. ožujka 2023.)

53. Narodne novine (2022) *Zakon o sanaciji kreditnih institucija investicijskih društava* NN 146/2020 i 21/2022. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/zakon-o-sanaciji-kreditnih-institucija-i-investicijskih-drustava> (9. ožujka 2023.)
54. Pavković, A. (2021) *Regulacija i supervizija financijskih usluga*. Zagreb: Ekonomski fakultet Sveučilište u Zagrebu.
55. Petrella, G. i Resti, A. (2013) *Supervisory as information producers: Do stress test reduce bank opaqueness?* *Journal of Banking&Finance*, 37(12), 5406-5420.
56. Prka, I. (2006) *Stabilnost hrvatskog bankovnog sustava – jesu li bankovne krize prošlost*. *Ekonomija* 13 (1), 141-156.
57. Santoro, V. (2021) *Bank Recovery and Resolution: An Italian Point of View*. *Open Review of Management, Banking and Finance*, 1(1), 1-16. Dostupno na: https://usiena-air.unisi.it/retrieve/e0feeaa9-450f-44d2-e053-6605fe0a8db0/Bank%20Recovery%20and%20Resolution_%20An%20Italian%20Point%20of%20View%20_%20Open%20Review%20of%20Management%2C%20Banking%20and%20Finance.pdf (9. ožujka 2023.)
58. Sellar, P. i Adeleye, D. (2016) *Recovery planning: preparing for stress*. Bank of England, Quarterly Bulletin. Dostupno na: <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/quarterly-bulletin/2016/recovery-planning-preparing-for-stress.pdf> (8. ožujka 2023.)
59. Stojanović, A i Šimović, H. (2016) *Aktualni problemi i izazovi razvoja financijskog sustava* Ekonomski fakultet – Zagreb. (Stojanović. A. i Krišto, J. Učinkovitost financijske strukture i razvoj unije tržišta kapitala, 3-21.
60. Stojanović, A. (2022) *Suvremene financijske usluge: razvojni pravci i strateška pitanja, Važnost malih i lokalnih banaka*. Zagreb: Ekonomski fakultet Sveučilište u Zagrebu, 292-238.
61. Šonje, V. (2017) *Analiza stres testa: Banke utočište stabilnosti*. Hrvatska udruga banaka. Dostupno na: <https://www.hub.hr/hr/analiza-stres-testa-banke-utociste-stabilnosti> (9. ožujka 2023.)
62. Šubić, R. (2009) *Uloga stranih banaka u okrupnjavanju bankovne industrije* Ekonomski vjesnik: Review of contemporary entrepreneurship, business, and economic issues, Vol.WWII No.2, 296-313
63. Učkar D., i Petrović D. (2021) *Efikasnost banaka u Hrvatskoj*, Časopis za ekonomsku teoriju i praksu, Vol.39, No.2, 2021 str.349-379

POPIS SLIKA

Slika 1. Primjer kalibracije pokazatelja kapitala.....	22
Slika 2. Organizacijski prikaz nadziranja manjih kreditnih institucija unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma.....	34
Slika 3. Prikaz postupka nadzorne provjere i ocjene u okviru Jedinstvenog nadzornog mehanizma	49
Slika 4. Predviđeni stresni scenarij na područje kapitala - omjer stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala.....	60
Slika 5. Prikaz ukupne mogućnosti oporavka na područje kapitala - omjer stope ukupnog redovnog osnovnog kapitala.....	61
Slika 6. Kreditna institucija A - Pokazatelji 1A	103
Slika 7. Kreditna institucija A - Mjere oporavka	103
Slika 8. Kreditna institucija A - Scenariji	104
Slika 9. Kreditna institucija A - ukupna mogućnost oporavka	104
Slika 10. Kreditna institucija B - Pokazatelji 1A	105
Slika 11. Kreditna institucija B - Mjere oporavka	105
Slika 12. Kreditna institucija B - Scenariji.....	106
Slika 13. Kreditna institucija B - ukupna mogućnost oporavka.....	106
Slika 14. Kreditna institucija C - Pokazatelji 1A	106
Slika 15. Kreditna institucija C - Mjere oporavka	107
Slika 16. Kreditna institucija C - Scenariji.....	107
Slika 17. Kreditna institucija C - ukupna mogućnost oporavka.....	107
Slika 18. Kreditna institucija D - Pokazatelji 1A	108
Slika 19. Kreditna institucija D - Mjere oporavka	108
Slika 20. Kreditna institucija D - Scenariji	108
Slika 21. Kreditna institucija D - ukupna mogućnost oporavka	109
Slika 22. Kreditna institucija E - Pokazatelji 1A	109
Slika 23. Kreditna institucija E - Mjere oporavka.....	110
Slika 24. Kreditna institucija 3 – Scenariji.....	110
Slika 25. Kreditna institucija E - ukupna mogućnost oporavka.....	110
Slika 26. Kreditna institucija F - Pokazatelji 1A.....	111
Slika 27. Kreditna institucija F - mjere oporavka	111
Slika 28. Kreditna institucija F - Scenariji	112

Slika 29. Kreditna institucija F - ukupna mogućnost oporavka	112
Slika 30. Kreditna institucija G - Pokazatelji 1A	112
Slika 31. Kreditna institucija G - Mjere oporavka	113
Slika 32. Kreditna institucija G - Scenariji	113
Slika 33. Kreditna institucija G - ukupna mogućnost oporavka	113
Slika 34. Kreditna institucija H - Pokazatelji 1A	114
Slika 35. Kreditna institucija H - Mjere oporavka	114
Slika 36. Kreditna institucija H - Scenariji	115
Slika 37. Kreditna institucija H - ukupna mogućnost oporavka	115
Slika 38. Kreditna institucija I - Pokazatelji 1A.....	116
Slika 39. Kreditna institucija I - Mjere oporavka.....	116
Slika 40. Kreditna institucija I - Scenariji	117
Slika 41. Kreditna institucija I - ukupna mogućnost oporavka	117
Slika 42. Kreditna institucija J - Pokazatelji 1A	118
Slika 43. Kreditna institucija J - Mjere oporavka.....	118
Slika 44. Kreditna institucija J - Scenariji.....	119
Slika 45. Kreditna institucija J - ukupna mogućnost oporavka.....	119

POPIS TABLICA

Tablica 1. Popis regulatornih akata Europske unije koji se odnose na plan oporavka.....	6
Tablica 2. Lista obaveznih i ne obaveznih kategorija pokazatelja plana oporavka.	9
Tablica 3. Minimalna lista pokazatelja plana oporavka.	10
Tablica 4. Minimalna lista pokazatelja plana oporavka.	18
Tablica 5. Dodatni pokazatelji plana oporavka.	21
Tablica 6. Kriteriji značajnosti za utvrđivanje značajnih kreditnih institucija u EU	33
Tablica 7. Propisani kriteriji za utvrđivanje male i jednostavne kreditne institucije.	35
Tablica 8. Kategorizacija manjih kreditnih institucija unutar Jedinog nadzornog mehanizma	36
Tablica 9. Ukupan broj manjih kreditnih institucija u EU na datum 1. rujna 2023. godine	39
Tablica 10. Primjena Postupka nadzorne provjere i ocjene na različite kategorije kreditnih institucija.....	46
Tablica 11. Prikaz kategorija i pod kategorija mjera oporavka u standardiziranom izvješću..	65

Tablica 12. Primjeri neadekvatnih odabira mjera oporavka.....	67
Tablica 13. Usporedni prikaz ranog upozorenja i razina pokretanja mjera plana oporavka pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja na uzorku kreditnih institucija.....	73
Tablica 14. Prikaz manje adekvatnih mjera oporavka u planovima oporavka na uzorku kreditnih institucija	74
Tablica 15. Prikaz hipotetskih stopa sveukupnog kapitalnog zahtjeva	120

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Kretanje ukupnog broja kreditnih institucija u EU od 1998. godine do rujna 2023. godine	37
Grafikon 2. Ukupan broj manjih kreditnih institucija u EU u razdoblju od 2015. do 2023. godine	38
Grafikon 3. Numerički prikaz regulatornog okvira primjenjivih na kreditne institucije u Republici Hrvatskoj na datum 15. siječnja 2023.....	43
Grafikon 4. Razlika ranog upozorenja i razine pokretanja mjera oporavka u vrijednosti postotna boda kod pokazatelja stope ukupnog kapitala na uzorku manjih kreditnih institucija.....	71
Grafikon 5. Usporedni prikaz razine pokretanja mjera oporavka i stope sveukupnog kapitalnog zahtjeva na uzorku kreditnih institucija	72
Grafikon 6. Prikaz intenziteta stresnog scenarija (u %) iz područja kapitala - pokazatelja stope ukupnog kapitala na odabranom uzorku kreditnih institucija	77
Grafikon 7. Prikaz intenziteta stresnog scenarija (u %) iz područja likvidnosti - pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti i omjera neto stabilnog financiranja na odabranom uzorku kreditnih institucija.....	78
Grafikon 8. Kreditna institucija E - prikaz pokazatelja stope ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka	80
Grafikon 9. Kreditna institucija H - prikaz pokazatelja stope ukupnog kapitala u ukupnoj mogućnosti oporavka	81
Grafikon 10. Kreditna institucija E - prikaz pokazatelja koeficijent likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka	82
Grafikon 11. Kreditna institucija H - prikaz pokazatelja koeficijenta likvidnosne pokrivenosti u ukupnoj mogućnosti oporavka	83

Grafikon 12. Kreditna institucija E - prikaz pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja u ukupnoj mogućnosti oporavka	84
Grafikon 13. Kreditna institucija H - prikaz pokazatelja omjera neto stabilnog financiranja u ukupnoj mogućnosti oporavka	85

ŽIVOTOPIS

OSOBNI PODACI

Dražen Korenika
Odranska 152, Odra, 10 020 Novi Zagreb
Mobilni telefon: 0981710352
E-mail: korenika@gmail.com
Datum rođenja: 22.09.1982.

OBRAZOVANJE

2015. - Poslijediplomski specijalistički studij "Upravljanje financijskim institucijama", Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
2010. – 2011. Diplomski studij poslovne ekonomije, smjer financije, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
2008. – 2010. Preddiplomski sveučilišni studij poslovne ekonomije. smjer financije, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
2006. – 2008. Stručni studij poslovne ekonomije, smjer računovodstvo i financije, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
1997. – 2001. Srednja ekonomska škola Benedikt Kotruljević, centar za ekonomiju i trgovinu s pravom javnosti, Zagreb

RADNO ISKUSTVO

2022. - Savjetnik u Direkciji supervizije III., Sektor bonitetne supervizije, Hrvatska narodna banka
2020. – 2022. Glavni stručni suradnik u Direkciji supervizije III., Sektor bonitetne supervizije, Hrvatska narodna banka
2016. – 2020. Viši stručni suradnik u Direkciji nadzora II, Sektor bonitetne regulative i supervizije, Hrvatska narodna banka
2014. – 2016. Stručni suradnik u Direkciji računovodstva, Odjelu centralnog računovodstva, Sektor kontrolinga, financija i računovodstva, Hrvatska narodna banka
2011. – 2019. Vlasnik obrta Zlatni končić
2007. – 2011. Karla teks d.o.o.
2002. – 2007 Turopoljac – promet d.o.o.

VJEŠTINE

Rad na računalu	Microsoft Office, Oracle BI DataWarehouse
Strani jezici	Engleski jezik – aktivno
Vozačka dozvola	B kategorija

PRILOG

Prikaz hipotetskih primjera podataka iz standardiziranih izvješća na uzorku od deset manjih kreditnih institucija.

Slika 6. Kreditna institucija A - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka								
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka
010	020	030	040	050	080	090	100	110
1	Stopa redovnog osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	<11,4%	<10,4%
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	<16,70%	<16,20%
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	<4%	<3%
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne	Ne	n/a	n/a
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne	Ne	n/a	n/a
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	<125%	<110%
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Da	Da	<110%	<105%
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Ne	n/a	n/a
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	<7,5 mil. EUR	<5 mil. EUR
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Ne	<17%	<15%
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Da	<0,06%	<-0,12%
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Da	<0,8%	<-1,5%
13	Značajni gubici s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubici s osnove operativnog rizika	Da	Ne	0,70 mil. EUR	1,30 mil. EUR
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	<10%	<15%
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	<45%	<42%
16	Sposobnost preuzimanja rizika	Ostali pokazatelji	Pokazatelji kapitala	Adekvatnost internog kapitala	Da	Ne	<105,5%	<100,5%
17	Udio neprihodujućih kredita i predujmova u ukupnim kreditima i predujmovima te danim depozitima	Ostali pokazatelji	Pokazatelji kvalitete imovine	NPL udio	Da	Ne	>13%	>15%
18	Udio izvanbilančnih obveza klasificiranih u B i C u ukupnim izvanbilančnim obvezama	Ostali pokazatelji	Pokazatelji kvalitete imovine	B i C izvanbilančne obveze u ukupnim izvanbilančnim obvezama	Da	Ne	>5%	>10%
19	Udio nepokrivenih B i C kredita i predujmova u kapitalu	Ostali pokazatelji	Pokazatelji kvalitete imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da	Ne	>80%	>90%
20	Koncentracija izvora financiranja po drugoj ugovornoj strani	Ostali pokazatelji	Pokazatelji likvidnosti	Ostali pokazatelji likvidnosti	Da	Ne	>25%	>29%
21	Δ EVE – regulatorni šokovi / Regulatorni kapital	Ostali pokazatelji	Ostali pokazatelji	Ostali pokazatelji	Da	Ne	>16%	>18%
22	Δ EVE – 6 dodatnih šokova / Osnovni kapital	Ostali pokazatelji	Ostali pokazatelji	Ostali pokazatelji	Da	Ne	>11%	>13%

Slika 7. Kreditna institucija A - Mjere oporavka

Mjere oporavka																							
Oznaka mjere oporavka		Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)							Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)														
Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se intervencije?	Stupanj provediv u fazi osti poslovnog oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. HRK)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. HRK)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. HRK)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. HRK)	RWA (u tis. HRK)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. HRK)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. HRK)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. HRK)	NSFR (%)	MREL (%)		
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	
1	O1	Zalog likvidne imovine za repo kredit od Hrvatske narodne banke	Likvidnost od središnje banke	Operacije na otvorenom tržištu - REPO	Da	Visok	Visok	30	12.118	10,47%	10.227	10,47%	10.227	10,47%	10.227	97.719	3,92%	82,02%	46.137	13.060	46.137	95,02%	
2	O2	Povlačenje oročenih depozita	Poboljšanje likvidnosti tržište	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Da	Visok	Visok	30	1.495	10,63%	10.227	10,63%	10.227	10,63%	10.227	96.224	3,92%	84,68%	47.632	13.060	47.632	95,10%	
3	O3	Optimizacija rizično ponderirane aktive (RWA)	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Srednji	180	2.000	10,85%	10.227	10,85%	10.227	10,85%	10.227	94.224	3,92%	88,23%	49.632	13.060	49.632	95,10%	
4	O4	Priznavanje dobiti za 2023. godinu u kapital	Zadržavanje zarade	Ostale mjere zadržavanja zarade	Da	Visok	Visok	180	2.156	16,30%	12.842	16,30%	12.842	16,30%	12.842	78.787	4,47%	88,23%	49.632	13.060	49.632	96,35%	
5	O5	Pojedinačna i skupna prodaja plasmana	Prodaja imovine	Ostale mjere prodaje imovine	Da	Visok	Visok	540	15.288	13,11%	10.347	13,11%	10.347	13,11%	10.347	78.936	3,92%	115,41%	64.920	13.060	64.920	104,49%	
6	O6	Prodaja preuzete i ostale materijalne imovine	Prodaja imovine	Ostale mjere prodaje imovine	Da	Visok	Srednji	730	150	13,56%	10.686	13,56%	10.686	13,56%	10.686	78.787	3,92%	115,67%	65.068	13.060	65.068	104,59%	

Slika 8. Kreditna institucija A - Scenariji

Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije															
						Vrijeme do točke score propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. HRK)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. HRK)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. HRK)	RWA (u tis. HRK)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. HRK)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. HRK)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. HRK)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Utjecaj kroz navedene promjene vezane uz kreditni rizik povezan sa značajnim pogoršanjem makroekonomskih indikatora	Sistemske	Pogoršanje makroekonomskih pokazatelja koji će utjecati na rezervacije Banke	Sporo razvijajući	Kapital	365	Stopa ukupnog kapitala	14,85%	14.185	14,85%	14.186	14,85%	14.186	80.545	5,44%	169,45%	48.111	15.798	48.111	133,00%	
B	Utjecaj kroz navedene promjene vezan uz kreditni rizik za propast sedam najvažnijih klijenata Banke	Kombinirani	Pretpostavlja se da će sedam važnih klijenata Banke i s njima povezane osobe propasti odnosno prijeći u rizične skupine B i C	Sporo razvijajući	Kapital	365	Stopa ukupnog kapitala	14,15%	13.830	14,15%	13.830	14,15%	13.830	82.765	5,30%	169,45%	48.111	15.798	48.111	133,00%	
C	Nastupanje značajnog događaja interne prijevare u iznosu od 661 tis. EUR	Specifičan za KI	Prema podacima unazad 10 godina, stresni scenarij je uvećan za 15% iznosa internih prijevara.	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Kapital			17,71%	16.916	17,71%	16.916	17,71%	16.916	80.545	6,49%	169,45%	48.111	15.798	48.111	133,00%	
D	Planirana naplata	Kombinirani	Planirana naplata plasmana	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Kapital			19,87%	18.977	19,87%	18.977	19,87%	18.977	80.545	7,28%	169,45%	48.111	15.798	48.111	133,00%	
E	Povećanje PD (stresni scenarij)	Sistemske	Pogoršanjem makroekonomskih pokazatelja izračunat je dodatni trošak rezervacija Banke.	Sporo razvijajući	Kapital			17,41%	16.620	17,41%	16.627	17,41%	16.620	80.545	6,38%	169,45%	48.111	15.798	48.111	133,00%	
F	Pad vrijednosti likvidne imovine	Sistemske	Pad tržišne vrijednosti obveznica i trezorskih zapisa u portfelju Banke.	Brzo razvijajući	Likvidnost			17,41%	16.620	17,41%	16.627	17,41%	16.620	80.545	6,38%	162,49%	46.137	13.060	46.137	133,00%	
G	Povećanje potencijalnih odljeva	Kombinirani	Povećanje odljeva depozita klijenata Banke	Brzo razvijajući	Likvidnost	90	LCR	17,41%	16.620	17,41%	16.627	17,41%	16.620	80.545	6,38%	85,70%	48.111	13.060	48.111	133,00%	
H	Smanjenje potencijalnih priljeva	Kombinirani	Smanjenje novčanih potraživanja od fizičkih osoba, malih i srednjih poduzetnika i nefinancijskih društava.	Brzo razvijajući	Likvidnost			17,41%	16.620	17,41%	16.627	17,41%	16.620	80.545	6,38%	168,77%	48.111	13.060	48.111	133,00%	
I	Povećanje zahtjevanih stabilnih izvora financiranja	Kombinirani	Povećanje zahtjevanih stabilnih izvora imovine financiranja zbog pogoršanja NPL-a	Brzo razvijajući	Likvidnost			17,41%	16.620	17,41%	16.627	17,41%	16.620	80.545	6,38%	168,77%	48.111	13.060	48.111	116,45%	
J	Smanjenje dostupnih stabilnih izvora financiranja	Kombinirani	Smanjenje kapitala i smanjenje depozita klijenata.	Brzo razvijajući	Likvidnost			17,41%	16.620	17,41%	16.627	17,41%	16.620	80.545	6,38%	168,77%	48.111	13.060	48.111	108,10%	

Slika 9. Kreditna institucija A - ukupna mogućnost oporavka

Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od početka pokretanja mjere oporavka do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. HRK)	Ukupna mogućnost oporavka (ORC)														
											Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. HRK)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. HRK)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. HRK)	RWA (u tis. HRK)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. HRK)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. HRK)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. HRK)	NSFR (%)		
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105		
A	O1	Zalog likvidne imovine za repo kredit od Hrvatske narodne banke	Likvidnost_odsredišnje_banke	Operacije na otvorenom tržištu - REPO	Visok	Da	Visok	1	30	12.118	10,47%	10.227	10,47%	10.227	10,47%	10.227	97.719	3,92%	82,02%	46.137	13.060	46.137	95,02%		
B	O2	Povlačenje oročenih depozita	Poboljšanje likvidnosti_tržišta	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Visok	Da	Visok	1	30	1.495	10,63%	10.227	10,63%	10.227	10,63%	10.227	96.224	3,92%	84,68%	47.632	13.060	47.632	95,10%		
C	O3	Optimizacija rizično ponderirane aktive (RWA)	Poboljšanje_rizičnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Visok	Da	Srednji	30	180	2.000	10,85%	10.227	10,85%	10.227	10,85%	10.227	94.224	3,92%	88,23%	49.632	13.060	49.632	95,10%		
D	O4	Priznavanje dobiti za 2023. godinu u kapital	Zadržavanje_zarade	Ostale mjere zadržavanja zarade	Visok	Da	Visok	120	180	2.156	16,30%	12.842	16,30%	12.842	16,30%	12.842	78.787	4,47%	88,23%	49.632	13.060	49.632	96,35%		
E	O5	Pojedinačna i skupna prodaja plasmana	Prodaja_imovine	Ostale mjere prodaje imovine	Visok	Da	Visok	30	540	15.288	13,11%	10.347	13,11%	10.347	13,11%	10.347	78.936	3,92%	115,41%	64.920	13.060	64.920	104,49%		
F	O6	Prodaja preuzete i ostale materijalne imovine	Prodaja_imovine	Ostale mjere prodaje imovine	Visok	Da	Srednji	30	730	150	13,56%	10.686	13,56%	10.686	13,56%	10.686	78.787	3,92%	115,67%	65.068	13.060	65.068	104,59%		

Slika 10. Kreditna institucija B - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka										
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka		
010	020	030	040	050	080	090	100	110		
1	Stopa redovnoga osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	CET1 stopa	Da	Da	manje od 12,02%	manje od 11,52%		
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	manje od 15,52%	manje od 15,02%		
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	manje od 3,5%	manje od 3,25%		
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	MREL						
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	TLAC						
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	LCR	Da	Da	manje od 120% do 110% više od 5 radnih dana uzastopce	manje od 110% više od 5 radnih dana uzastopce		
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	NSFR	Da	Da	manje od 110% do 105%	manje od 105%		
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Ne				
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Ne	Ne				
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Ne	manje od 40%	manje od 35%		
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnost	ROA	Da	Da	ukoliko ROA za Banku padne ispod 70% prosječne razine pokazatelja ROA usporedne grupe banaka	ukoliko ROA za Banku padne ispod 50% prosječne razine pokazatelja ROA usporedne grupe banaka		
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnost	ROE	Da	Da	ukoliko ROE za Banku padne ispod 70% razine prosječne kamatne stope na dugoročnu štednju (preko 2 godine) svih banaka u RH ili ispod 70% prosječne razine pokazatelja ROE usporedne grupe banaka	ukoliko ROE za Banku padne ispod 50% razine prosječne kamatne stope na dugoročnu štednju (preko 2 godine) svih banaka u RH ili ispod 70% prosječne razine pokazatelja ROE usporedne grupe banaka		
13	Značajni gubici s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnost	Značajni gubici s osnove operativnog rizika	Ne	Ne				
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	više od 30% do 35%	više od 35%		
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	manje od 30% do 25%	manje od 25%		
16	Udio neprihodujućih izloženosti u ukupnim izloženostima	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_likvidnosti	Ostali pokazatelji likvidnosti	Da	Da	više od 20% do 25%	više od 55%		
17	Pokrivenost neprihodujućih izloženosti umanjnjima vrijednosti	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_likvidnosti	Ostali pokazatelji likvidnosti	Da	Da	manje od 30% do 25%	manje od 25%		
18	stopa (godišnja) promjene udjela neprihodujućih izloženosti u ukupnim izloženostima	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_likvidnosti	Ostali pokazatelji likvidnosti	Da	Da	više od 30% do 35%	više od 35%		
19	Gap likvidnosti do mjesec dana	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_likvidnosti	Ostali pokazatelji likvidnosti	Da	Da	uzastopno prekoračenje interno definiranog limita ročne neusklađenosti (1) u posljednja dva izvještajna razdoblja	uzastopno prekoračenje interno definiranog limita ročne neusklađenosti u posljednja tri izvještajna razdoblja		
20	Kumulativni gap likvidnosti do 3 mjeseca				Da	Da	uzastopno prekoračenje interno definiranog limita ročne neusklađenosti (0,9) u posljednja dva izvještajna razdoblja	uzastopno prekoračenje interno definiranog limita ročne neusklađenosti u posljednja tri izvještajna razdoblja		
21	Kumulativni gap likvidnosti do 1 godine				Da	Da	uzastopno prekoračenje interno definiranog limita ročne neusklađenosti (0,8) u posljednja dva izvještajna razdoblja	uzastopno prekoračenje interno definiranog limita ročne neusklađenosti u posljednja tri izvještajna razdoblja		
22	Prosječni mjesečni pad depozita				Da	Da	pad prosječnog mjesečnog stanja ukupnih depozita u iznosu većem od 8% u odnosu na prosječno stanje za prethodna tri mjeseca koja su prethodila promatranom mjesecu	pad prosječnog mjesečnog stanja ukupnih depozita u iznosu većem od 15% u odnosu na prosječno stanje za prethodna tri mjeseca koja su prethodila promatranom mjesecu		

Slika 11. Kreditna institucija B - Mjere oporavka

Mjere oporavka										Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)													
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnoga osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnoga osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)	
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	
1	O1	Mjere za poboljšanje pozicije likvidnosti	Ostale kategorije mjera oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Visok	do 30 dana	10.600														
2	O2	Mjere za poboljšanje pozicije likvidnosti	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Visok	Visok	do 30 dana	65.828									184,96%	82.980				
3	O3	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Poboljšanje_rizičnog_profila	Smanjenje kreditiranja	Da	Visok	Visok	do 90 dana	51.100	12,80%	49.982	12,80%	49.982	12,80%	49.982	390.475	6,07%						
4	O4	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Poboljšanje_rizičnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Srednji	Visok	do 180 dana	36.400	14,19%	49.982	14,19%	49.982	14,19%	49.982	352.416	6,07%						
5	O5	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Visok	Visok	do 30 dana	140	14,25%	50.122	14,25%	50.122	14,25%	50.122	352.416	6,09%						
6	O6	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Ne	Srednji	Visok	do 90 dana	803	14,45%	50.925	14,45%	50.925	14,45%	50.925	352.416	6,19%						
7	O7	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Zadržavanje_zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Ne	Visok	Visok	do 90 dana	5.500	16,05%	56.425	16,05%	56.425	16,05%	56.425	352.416	6,86%						
8	O8	Mjere za poboljšanje profitabilnosti i kvalitete aktive	Prodaja_imovine	Prodaja nekretnina	Ne	Srednji	Nizak	do 180 dana	4.810														

Slika 12. Kreditna institucija B - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke skora propasti KI (u danima)	Naziv preporučanog pokazatelja (u danima)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A		Kombinirani	Odljev depozita fizičkih osoba i obrtnika za 61,03% i odlazak 5 najvećih deponenata pravne osobe, pogoršani financijski položaj dionika koji je prouzročavao dodatne rezervacije i gubitak u poslovanju	Brzo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	više od 5	LCR									99,98%	379.547				

Slika 13. Kreditna institucija B - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																								
Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a																								
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106
A	O1	Mjere za poboljšanje pozicije likvidnosti	Ostale kategorije mjera oporavka	Ostale mjere oporavka	Visok	Da	Visok	2	30	10.600									102,37%	385.855				
A	O2	Mjere za poboljšanje pozicije likvidnosti	Prodaja imovine	Prodaja financijske imovine	Visok	Da	Visok	2	30	65.828									184,96%	82.980				
A	O3	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja	Visok	Da	Visok	10	180		12,80%	49.982	12,80%	49.982	12,80%	49.982	390.475	6,07%						
A	O4	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Srednji	Da	Visok	10	180		14,18%	49.982	14,18%	49.982	14,18%	49.982	352.416	6,07%						
A	O5	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Prodaja imovine	Prodaja financijske imovine	Visok	Da	Visok	1	30	140	14,22%	50.122	14,22%	50.122	14,22%	50.122	352.416	6,09%						
A	O6	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Srednji	Da	Visok	30	90	803	14,45%	50.925	14,45%	50.925	14,45%	50.925	352.416	6,19%						
A	O7	Mjere za poboljšanje pozicije kapitala	Zadržavanje zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Visok	Da	Visok	30	90	5500	16,01%	56.425	16,01%	56.425	16,01%	56.425	352.416	6,86%						
A	O8	Mjere za poboljšanje profitabilnosti i kvalitete aktive	Prodaja imovine	Prodaja nekretnina	Srednji	Da	Nizak	90	180	4810														

Slika 14. Kreditna institucija C - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka									
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka	
010	020	030	040	050	080	090	100	110	
1	Stopa redovnog osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	16,03%	15,03%	
2	Stopa ukupnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnog kapitala	Da	Da	17,15%	16,95%	
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	4,50%	3,50%	
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne	Ne	-	-	
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne	Ne	-	-	
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	130%	110%	
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Da	Da	130%	120%	
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Ne	-	-	
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	4000	3000	
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Da	150	100	
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Da	-0,50%	-1,14%	
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Da	2%	-2,34%	
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Da	Da	-500	-900	
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	10,00%	15,00%	
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	60,00%	50,00%	
16	Stopa nezaposlenosti	Ostali pokazatelji	Makroekonomski pokazatelji	Stopa nezaposlenosti	Da	Da	15,00%	25,00%	
17	Godišnja stopa inflacije	Ostali pokazatelji	Makroekonomski pokazatelji	Ostali makroekonomski pokazatelji	Da	Da	18,00%	25,00%	
18	Kvartalna promjena BDP-a	Ostali pokazatelji	Makroekonomski pokazatelji	Kvartalna promjena BDP-a	Da	Da	25,00%	30,00%	
19	Pad cijena nekretnina	Ostali pokazatelji	Tržišni pokazatelji	Ostali tržišni pokazatelji	Da	Da	20,00%	-50,00%	
20	Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga	Ostali pokazatelji	Tržišni pokazatelji	Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga	Da	Da	BB+	BB-	
21	Promjena 6M NRS3	Ostali pokazatelji	Tržišni pokazatelji	Ostali tržišni pokazatelji	Da	Da	2,00%	3,00%	
22	Promjena 6M EURIBOR	Ostali pokazatelji	Tržišni pokazatelji	Ostali tržišni pokazatelji	Da	Da	8,00%	12,00%	

Slika 15. Kreditna institucija C - Mjere oporavka

Mjere oporavka									Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)									
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100
1	O1	Prodaja preuzete materijalne imovine	Prodaja_imovine	Prodaja nekretnina	Da	Visok	270	594	18,14%	17.634	18,14%	17.634	18,14%	17.636	97.224	9,89%	248,84%	52.523
2	O2	Prodaja vlastite materijalne imovine	Prodaja_imovine	Prodaja nekretnina	Da	Visok	365	2.600	19,44%	18.493	19,44%	18.493	19,44%	18.494	95.137	10,50%	259,18%	55.469
3	O3	Prodaja plasmana stanovništva u C portfelju	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Ne	Srednji	180	0	17,19%	16.817	17,19%	16.817	17,19%	16.818	97.818	9,40%	243,79%	51.112
4	O4	Naplata B i C portfelja	Poboljšanje_rizičnog_profila	Poboljšana naplata kolaterala	Da	Visok	270	1.151	19,89%	19.303	19,89%	19.303	19,89%	19.305	97.072	10,84%	255,01%	54.271
5	O5	Primljeni kratkoročni kredit na tržištu novca	Poboljšanje_likvidnosti_tržište	Zaduživanje na međubankarskom tržištu	Da	Visok	7	4.100	17,15%	16.774	17,15%	16.774	17,15%	16.775	97.818	9,34%	257,79%	55.069

Slika 16. Kreditna institucija C - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Default 3 najveće grupe povezanih osoba; Smanjenje cijena nekretnina; Porast nezaposlenosti; Povećanje operativnog rizika	Kombinirani	Default 3 najveće grupe povezanih osoba; Smanjenje cijena nekretnina; Porast nezaposlenosti; Povećanje operativnog rizika	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	270	Stopa ukupnog kapitala	13,70%	13.228	13,70%	13.228	13,70%	13.229	96.567	7,53%	85,25%	16.634				

Slika 17. Kreditna institucija C - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																				Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a					
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjeru oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)	
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106	
A	O1	Prodaja preuzete materijalne imovine	Prodaja_imovine	Prodaja nekretnina	Visok	Da	Visok	5	5	265	594	14,68%	14.089	14,68%	14.089	14,68%	14.090	95.974	8,05%	92,02%	18.088				
A	O2	Prodaja vlastite materijalne imovine	Prodaja_imovine	Prodaja nekretnina	Visok	Da	Visok	5	5	360	2.600	15,92%	14.947	15,92%	14.947	15,92%	14.949	93.887	8,64%	105,42%	21.034				
A	O3	Prodaja plasmana stanovništva u C portfelju	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Srednji	Da	Srednji	5	5	175	0	13,74%	13.272	13,74%	13.272	13,74%	13.273	96.567	7,56%	85,45%	16.677				
A	O4	Naplata B i C portfelja	Poboljšanje_rizičnog_profila	Poboljšana naplata kolaterala	Visok	Da	Visok	5	5	265	1.151	16,44%	15.758	16,44%	15.758	16,45%	15.759	95.822	9,01%	100,02%	19.836				
A	O5	Primljeni kratkoročni kredit na tržištu novca	Poboljšanje_likvidnosti_tržište	Zaduživanje na međubankarskom tržištu	Visok	Da	Visok	5	2	4.100	13,70%	13.228	13,70%	13.228	13,70%	13.229	96.567	7,36%	103,62%	20.634					

Slika 18. Kreditna institucija D - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka								
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka
010	020	030	040	050	080	090	100	110
1	Stopa redovnoga osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	16,5	13,4
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	16,6	13,5
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	5,9	4,6
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne			
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne			
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	<180	<110
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Da	Da	<130	<110
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne			
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	< 40.000	<19.000
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Ne	>80%	>100%
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Da	-2,6	-4
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Da	-25	-38
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Da	Ne	2.800	3.000
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	100	160
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	32	25

Slika 19. Kreditna institucija D - Mjere oporavka

Mjere oporavka																						
										Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)												
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnoga osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnoga osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104
1	O1 dokapitalizacija	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Da	Visok	Nizak	45	3.100	8,16%	3.100	8,16%	3.100	8,16%	3.100		7,43%	1,38%	3.100		3.100	0,82%	
2	O2 izdavanje hib. instrumenata	Prikupljanje kapitala	Povećanje Tier 2	Da	Visok	Nizak	45	1.000					2,70%	1.000		-0,23%	0,46%	1.000		1.000		
3	O3 prodaja imovine	Prodaja imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Visok	Srednji	90	10.590	6,89%		6,89%		6,89%		-10.357		4,79%	10.378		10.378	5,25%	
4	O4 usporavanje kreditne aktivnosti	Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja	Ne	Visok	Srednji	180	5.500	3,53%		3,53%		3,53%		-5.500		2,54%	5.500		5.500	2,66%	

Slika 20. Kreditna institucija D - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke score prekoračenog pokazatelja (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja	Stopa redovnoga osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnoga osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Značajan odljev depozita i značajno pogoršanje kvalitete kreditnog portfelja	Kombinirani	odljev 50% ukupnih depozita; rast NPL po stopi od 160%; gubitak po osnovi operativnog rizika od 3,0 mio EUR; gubitak s osnove tržišnih rizika pada cijena nekretnina i DVP u iznosu 2,9 mio EUR	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	90	LCR	10,57%	15.744	10,57%	15.744	10,57%	15.744	128.217	3,76%	89,45%	16.013	14.769	17.261	106,87%	

Slika 21. Kreditna institucija D - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																										
												Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a (minimalno popuniti za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)														
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)		
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106		
A	O1	dokapitalizacija	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET1 od strane matične KI / vlastite	Visok	Da	Nizak	30	45	3.100	15,32%	3.000	15,32%	3.100	15,32%	3.000		14,54%	13,55%	3.100		3.100	1,77%			
A	O2	izdavanje hib. instrumenata	Prikupljanje_kapitala	Povećanje Tier 2	Visok	Da	Nizak	30	45	1.000	15,32%	3.000	15,32%	3.000	20,50%	4.000		14,27%	18,06%	4.000		4.000	1,77%			
A	O3	prodaja imovine	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Visok	Da	Srednji	30	90	10.590	24,01%	3.000	24,01%	3.000	29,50%	4.000	-10.357	14,27%	64,92%	14.378		14.378	7,22%			
A	O4	usporevanje kreditne aktivnosti	Poboljšanje_rizičnog_profila	Smanjenje kreditiranja	Visok	Ne	Srednji	30		180	5.500															

Slika 22. Kreditna institucija E - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka									
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka	
010	020	030	040	050	080	090	100	110	
1	Stopa redovnog osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	CET1 stopa	Da	Da	10,07%	9,57%	
2	Stopa ukupnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	Stopa ukupnog kapitala	Da	Da	16,50%	16,00%	
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	5,50%	4%	
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	MREL	Ne				
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	TLAC	Ne				
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	LCR	Da	Da	150%	110%	
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	NSFR	Da	Da	120%	105%	
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI					
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Ne				
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Ne				
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnosti	ROA	Da	Da	<0,75%		
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnosti	ROE	Da	Da	<7,90%		
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Da	Ne	50.000		
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Ne	64%		
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Ne	43%		
16	Koeficijent udjela neprihodujućih plasmana (NPE omjer)	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da	Ne	1,50%		
17	Koeficijent pokrivenosti neprihodujućih plasmana (NPE pokrivenost)	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da	Ne	52%		
18	Koeficijent udjela neprihodujućih kredita (NPL omjer)	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da	Ne	3,50%		
19	Kvaliteta izvanbilančne izloženosti	Ostali pokazatelji	Pokazatelji_kvalitete_imovine	B i C izvanbilančne obveze u ukupnim izvanbilančnim obvezama	Da	Ne	3%		
20	Kreditni rejting države (dugoročni) – Moody's	HNB minimum	Makroekonomski_pokazatelji	Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga države	Da	Ne	Ba1		
21	Realna stopa rasta BDP-a, odnos prema istom tromjesečju prethodne godine	HNB minimum	Makroekonomski_pokazatelji	Godišnja promjena BDP-a	Da	Ne	1%		
22	Godišnja stopa inflacije (IPC)	Ostali pokazatelji	Makroekonomski_pokazatelji	Ostali makroekonomski pokazatelji	Da	Ne	9,00%		
23	Izrečene mjere i kazne od strane HNB i/ili HANFA	Ostali pokazatelji	Ostali_pokazatelji	Ostali pokazatelji	Da	Ne	50.000		
24	Stopa registrirane nezaposlenosti	Ostali pokazatelji	Makroekonomski_pokazatelji	Stopa nezaposlenosti	Da	Ne	8,00%		

Slika 23. Kreditna institucija E - Mjere oporavka

Mjere oporavka									Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)														
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)	
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	
1	O1	Smanjenje kreditiranja	Poboljšanje_rizičnog_profila	Smanjenje kreditiranja	Da	Visok	Srednji	90	10,092	16,88%	59.438	16,88%	59.438	16,88%	59.438	352.215	8,60%	195,28%	209.034			146,25%	
2	O2	Prodaja financijske imovine	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Srednji	Srednji	90	29.391	18,15%	59.399	18,15%	59.399	18,15%	59.399	327.212	8,59%	211,44%	228.333			156,14%	
3	O3	Zaduživanje na međubankarskom tržištu	Poboljšanje_likvidnosti_tržište	Zaduživanje na međubankarskom tržištu	Da	Visok	Nizak	30	11.600	16,52%	59.277	16,52%	59.277	16,52%	59.277	358.794	8,43%	196,73%	210.592			143,94%	
4	O4	Likvidnost od strane vlasnika	Upravljanje_obvezama	Ostale mjere upravljanja obvezama	Da	Visok	Nizak	30	15.000	16,63%	59.277	16,63%	59.277	16,63%	59.277	356.481	8,39%	195,75%	213.942			148,63%	
5	O5	Dopunski kapital	Prikupljanje_kapitala	Povećanje Tier 2	Da	Visok	Nizak	30	20.000	16,63%	59.277	16,63%	59.277	22,24%	79.277	356.481	8,33%	204,53%	218.942			150,20%	
6	O6	Dokapitalizacija	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Da	Visok	Nizak	60	5.000	18,03%	64.277	18,03%	64.277	18,03%	64.277	356.481	9,23%	190,52%	203.942			145,51%	
7	O7	Zadržavanje zarade	Zadržavanje_zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Da	Visok	Nizak	180	4.600	17,92%	63.877	17,92%	63.877	17,92%	63.877	356.481	9,18%	190,15%	203.542			145,38%	
8	O8	Optimizacija kreditnih linija	Poboljšanje_rizičnog_profila	Optimizacija kreditnih linija	Ne	Srednji	Srednji	90	30.000	18,28%	59.679	18,28%	59.679	18,28%	59.679	326.481	8,57%	213,88%	228.942			151,77%	
9	O9	Povećanje depozita - pravne osobe	Poslovne_mjere	Povećanje depozita - trgovačka društva	Da	Srednji	Nizak	90	16.614	16,63%	59.277	16,63%	59.277	16,63%	59.277	356.481	8,37%	189,60%	215.555			146,54%	
10	O10	Povećanje depozita - stanovništvo	Poslovne_mjere	Povećanje depozita - stanovništvo	Da	Srednji	Nizak	90	31.431	16,63%	59.277	16,63%	59.277	16,63%	59.277	356.481	8,20%	212,10%	230.373			148,86%	
11	O11	Neisplata kamate vlasniku	Zadržavanje_zarade	Neisplata kupona Tier 1/Tier 2	Da	Visok	Nizak	180	469	16,74%	59.661	16,74%	59.661	16,74%	59.661	356.481	8,63%	185,85%	198.942			144,06%	
12	O12	Smanjenje administrativnih troškova	Smanjenje_troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Da	Srednji	Visok	180	564	16,76%	59.739	16,76%	59.739	16,76%	59.739	356.481	8,64%	185,55%	198.942			144,09%	
13	O13	Smanjenje broja djelatnika	Smanjenje_troškova	Smanjenje broja djelatnika	Ne	Nizak	Visok	180	840	16,82%	59.966	16,82%	59.966	16,82%	59.966	356.481	8,67%	185,55%	198.942			144,16%	
14	O14	Smanjenje varijabilnih primitaka	Smanjenje_troškova	Smanjenje varijabilnih primitaka	Da	Visok	Srednji	180	500	16,74%	59.687	16,74%	59.687	16,74%	59.687	356.481	8,63%	185,55%	198.942			144,07%	
15	O15	Smanjenje ulaganja	Smanjenje_troškova	Smanjenje ulaganja	Da	Srednji	Srednji	180	120	16,66%	59.375	16,66%	59.375	16,66%	59.375	356.481	8,59%	185,55%	198.942			143,97%	

Slika 24. Kreditna institucija 3 – Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																						
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Bzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke score propasti (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja (u danima)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)	Komentari
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134
A	Kombinirani stresni scenarij - svi pretpostavljeni događaji	Kombinirani	Stres test „B“ - događa se ukupni stresni scenarij u kojem Banka krši regulatome vrijednosti kapitalnih i likvidnosnih zahtjeva i prikazuje ukupnu mogućnost oporavka (detajnije u poglavlju 5. Plana oporavka)	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	180	LCR, Stopa ukupnog kapitala, NSFR	7,89%	26.313	7,89%	26.313	7,89%	26.313	333.517	4,51%	95,21%	107.532			96,00%		Stresni scenarij B je snažnog karaktera koji razvijen da bi doveo banku do propasti i kvantificiran je njegov utjecaj na pokazatelje (stupci 118-133). Zato su stupci 102-117 ostavljeni prazni.

Slika 25. Kreditna institucija E - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																								
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106
A	O3	Zaduživanje na međubankarskom tržištu	Poboljšanje_likvidnosti_tržište	Zaduživanje na međubankarskom tržištu	Visok	Da	Nizak	60	30	11600	7,84%	26.313	7,84%	26.313	7,84%	26.313	335.831	4,42%	101,08%	109.182			96,00%	
A	O1	Smanjenje kreditiranja	Poboljšanje_rizičnog_profila	Smanjenje kreditiranja	Visok	Da	Srednji	60	90	10092	7,98%	26.474	7,98%	26.474	7,98%	26.474	331.565	4,44%	106,16%	119.274			97,54%	
A	O2	Prodaja financijske imovine	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Srednji	Da	Srednji	60	90	29391	8,80%	26.596	8,80%	26.596	8,80%	26.596	302.296	4,46%	120,97%	148.665			106,49%	
A	O4	Likvidnost od strane vlasnika	Upravljanje_obvezama	Ostale mjere upravljanja obvezama	Visok	Da	Nizak	60	30	15000	8,80%	26.596	8,80%	26.596	8,80%	26.596	302.296	4,36%	128,53%	163.665			111,69%	
A	O5	Dopunski kapital	Prikupljanje_kapitala	Povećanje Tier 2	Visok	Da	Nizak	60	30	20000	8,80%	26.596	8,80%	26.596	15,41%	46.596	302.296	4,22%	138,61%	183.665			118,62%	
A	O6	Dokapitalizacija	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Visok	Da	Nizak	60	60	5000	10,45%	31.596	10,45%	31.596	17,07%	51.596	302.296	5,01%	141,13%	188.665			120,36%	

Slika 26. Kreditna institucija F - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka									
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu deficitnu pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka	
010	020	030	040	050	080	090	100	110	
1	Stopa redovnog osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	13,3	<12,95	
2	Stopa ukupnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	16,1	<15,6	
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	6	4	
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne	Ne			
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne	Ne			
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	120	110	
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Ne	Ne			
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOK1	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOK1	Ne	Ne			
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Ne	Ne			
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija					
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Da	0	Gubitak koji uvjetuje smanjenje stope ukupnog kapitala ispod 15,50%	
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Da	0	Gubitak koji uvjetuje smanjenje stope ukupnog kapitala ispod 15,50%	
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Da		66	Gubitak iznad visine izdvojenog kapitalnog zahtjeva za operativni rizik	
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Ne	Ne			
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Ne	35	30	
16	CIR	Postotak	Pokazatelji profitabilnosti	CIR (Cost to Income Ratio)	Da		77,5	85	
17	Udio loših kredita u ukupnim kreditima	Postotak	Pokazatelji kvalitete imovine	NPL udio	Da		16,8	>18,00	
18	Udio loših kredita pravnih osoba u ukupnim pravnim osobama	Postotak	Pokazatelji kvalitete imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da		31,4	>33,90	
19	Udio loših kredita stanovništva u ukupnim kreditima stanovništva	Postotak	Pokazatelji kvalitete imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da		13,6	>15,40	
20	Udio loših kredita obrtnika, OPG u ukupnim kreditima obrtnika, OPG	Postotak	Pokazatelji kvalitete imovine	Ostali pokazatelji kvalitete imovine	Da		54,2	>66,60	
21	Kvaliteta izvanbilančne izloženosti	Postotak	Pokazatelji kvalitete imovine		Da		1	5	
22	Stopa rasta BDP-a	Godišnja promjena	Makroekonomski pokazatelji	Godišnja promjena BDP-a	Da			Pad BDP-a za više od 5% na godišnjoj razini	
23	Dugoročni kreditni rejting države (S&P; Fitch; Moody's)	Ostalo	Makroekonomski pokazatelji	Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga države	Da			Pogoršanje rejtinga na visoko špekulativni rejting	
24	Stopa nezaposlenih	Ostalo	Makroekonomski pokazatelji	Stopa nezaposlenosti	Da		5%	Uz uvjet da je rast >10% i da je rast nezaposlenosti na broj veći od 200.000	
25	Reputacijski rizik	Ostalo	Ostali pokazatelji	Ostali pokazatelji	Da			Izrečena mjera/kazna od strane HNB-a i/ili HANFA-e	

Slika 27. Kreditna institucija F - mjere oporavka

Mjere oporavka																				Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje									
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fizičane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)							
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104							
1	O1	Ograničavanje plaćanja	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Srednji	Srednji	90	20.500	1,47%	0	1,47%	0	1,47%	0	-12.661	0,89%	36,28%											
2	O2	Korištenje preostalih rezervi likvidnosti	Poboljšanje likvidnosti	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Da	Visok	Visok	7	1.538	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4,41%												
3	O3	Prodaja obveznica korporativnih izdavatelja	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Visok	Visok	15	1.761	0,24%	0	0,24%	0	0,24%	0	-1.586	0,10%	4,93%											
4	O4	Prodaja potraživanja	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Ne	Srednji	Srednji	180	4.550	0,64%	4.550	0,64%	4.550	0,64%	4.550	-48	1,88%	13,06%											
5	O5	Aktivnosti u djelu umanjenja kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike	Prodaja_imovine	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Nizak	3	702	0,10%	0	0,10%	0	0,10%	0	-702	0,00%	0,00%											
6	O6	Aktivnosti 1. koraka smanjenja rizikom ponderirane aktivne	Poboljšanje_rizičnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Nizak	7	8.670	0,26%		0,26%		0,26%		-1.900		24,84%											
7	O7	Neisplata dividende	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Nizak	450	0																				
8	O8	Uključenje dobiti tekuće godine u regulatorni kapital	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Nizak	90	941	0,74%	941	0,74%	941	0,74%	941														
9	O9	Aktivnosti 2. koraka smanjenja rizikom ponderirane aktivne	Poboljšanje_rizičnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Srednji	90	8.056	0,39%		0,39%		0,39%		-2.835		8,94%											
10	O10	Aktivnosti 2. koraka smanjenja rizikom ponderirane aktivne	Poboljšanje_rizičnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Srednji	360	3.616	0,76%		0,76%		0,76%		-5.424		15,54%											
11	O11	Prodaja vrijednosnih papira u poslovnom modelu (HTC) portfelju ATR, u drugim situacijama, a čija je svrha držanje financijske imovine do dospjeća i radi priključenja ugovornih novčanih tokova	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Srednji	30	33.965	0,24%		0,24%		0,24%		-1.721		4,93%											
12	O12	Opće oporavka smanjenjem općih troškova poslovanja 1.korak	Smanjenje_troškova	Smanjenje varijabilnih primtaka	Da	Visok	Nizak	90	338	0,26%	338	0,26%	338	0,26%	338			0,97%											
13	O13	Opće oporavka smanjenjem općih troškova poslovanja 2.korak	Smanjenje_troškova	Smanjenje ostalih troškova vezano uz ljudske resurse		Srednji	Nizak	90	418	0,33%	418	0,33%	418	0,33%	418			1,20%											

Slika 28. Kreditna institucija F - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratki opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke score propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Testiranje otpornosti na stres primjenom jednog scenarija koji obuhvaća nekoliko sistemskih i nekoliko specifičnih događaja	Kombinirani	Scenarij predstavlja kombinaciju događaja koji imaju ozbiljne negativne posljedice i pojedinačno na Banku, ali i na financijski sustav i realno gospodarstvo u cjelini.	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	>180 dana	LCR (%)														

Slika 29. Kreditna institucija F - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																					Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a									
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od početka mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)						
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106						
A	01	Ograničavanje plasiranja	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Visok	Da	Nizak	15	90	20.500	1,47%	0	1,47%	0	1,47%	0	-12.661	0,89%	36,28%											
A	02	Korištenje preostalih rezervi likvidnosti	Poboljšanje_likvidnosti_tržišta	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Visok	Da	Nizak	3	7	1.538	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	4,41%											
A	03	Prodaja obveznica korporativnih izdavatelja	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Visok	Da	Nizak	7	15	1.761	0,24%	0	0,24%	0	0,24%	0	-1.586	0,10%	4,93%											
A	04	Prodaja potraživanja	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Srednji	Da	Nizak	30	180	4.550	0,64%	4.550	0,64%	4.550	0,64%	4.550	-48	1,88%	13,06%											
A	05	Aktivnosti u dijelu umanjenja kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Visok	Da	Nizak	1	3	702	0,10%	0	0,10%	0	0,10%	0	-702	0,00%	0,00%											

Slika 30. Kreditna institucija G - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka									
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka	
010	020	030	040	050	080	090	100	110	
1	Stopa redovnog osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	CET1 stopa	Da	Da	<12,1%	≤10,1%	
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	< SREP stopa sa zaštitnim slojem + 0,60%	≤SREP stopa bez zaštitnih sl. +2,20%	
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	<5%	≤4%	
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	MREL	Ne	Ne			
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji_kapitala	TLAC	Ne	Ne			
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	LCR	Da	Da	<115%	≤105%	
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	NSFR	Da	Da	<115%	≤105%	
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Da			
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Ne	Da			
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Ne	Ne			
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnosti	ROA	Da	Da	<0,20%	≤-1,00%	
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnosti	ROE	Da	Da	<2%	≤-9%	
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji_profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Da	Da	>20<700	>700	
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	>50%	>75%	
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji_kvalitete_imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	<25%	≤20%	
16	Pad cijena za financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit	Ostali pokazatelji	Tržišni_pokazatelji	Ostali tržišni pokazatelji	Da	Ne	≥-400	≥-700	
17	Kreditni rejting države	Ostali pokazatelji	Makroekonomski_pokazatelji	Rejting s negativnom ocjenom ili smanjenje rejtinga države	Da	Da	Moody's; S&P; Fitch Ba3 BB- BB-	Moody's; S&P; Fitch B1 ili niže B+ ili niže B+ ili niže	
18	Rizik bankarske zaraze	Ostali pokazatelji	Ostali_pokazatelji	Ostali pokazatelji	Da	Ne	1 banka	≥ 1 velike banke ili ≥2 male ili srednje	
19	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Zamjena za HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	<75%	≤50%	
20	Likvidnosna pozicija	Zamjena za HNB minimum	Pokazatelji_likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Ne	<100%	≤75%	

Slika 31. Kreditna institucija G - Mjere oporavka

Mjere oporavka																						
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)													
									Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104
1	O1	Smanjenje ponderirane aktive	Poboljšanje_rizičnog_profila	Smanjenje kreditiranja	Da	Visok	Srednji	365	71.000	6,44%	0	6,44%	0	6,44%	0	-52.684	0,69%	94,00%	56.000	56.000	46,00%	
2	O2	Prodaja dijela imovine	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Srednji	Visok	365	31.000	2,90%	0	2,90%	0	2,90%	0	-27.809	1,28%	0,00%	0	0	18,00%	
3	O3	Povećanje kapitala putem dokapitalizacije ili pribavljanjem dopunskog kapitala	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Da	Visok	Nizak	365	8.000	2,60%	6.000	2,60%	6.000	3,59%	8.000	4.139	1,70%	0,00%	0	0	0,00%	
4	O4	Naplata postojećih plasmana o dospjecu	Upravljanje_obvezama	Ostale mjere upravljanja obvezama	Da	Srednji	Visok	90	13.200	1,02%	0	1,02%	0	1,02%	0	-10.703	0,41%	5,00%	0	0	0,00%	
5	O5	Zaduženje temelj REPO ili lombardnih kredita	Likvidnost_od_središnje_banke	Operacije na otvorenom tržištu - REPO	Da	Visok	Srednji	3	26.526	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	-0,63%	-12,00%	-4.000	-4.000	0,00%	
6	O6	Korištenje rezervi likvidnosti	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Srednji	3	54.000	0,12%	0	0,12%	0	0,12%	0	-1.283	2,20%	-130,00%	-48.000	-48.000		
7	O7	Smanjenje ukupnih troškova poslovanja	Smanjenje_troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Da	Srednji	Visok	90	500	0,25%	400	0,25%	400	0,25%	400	0	0,36%	0,00%	0	0	0,00%	
8	O8	Prodaja NPL portfelja	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Srednji	Visok	365	35.000													

Slika 32. Kreditna institucija G - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke score propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja (u danima)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Kombinirani stresni scenarij	Kombinirani	a) značajni kreditni gubici zbog p b) narušeni ugled Banke c) pad vrijednosti nekretnina; d) pad vrijednosti obveznica RH i obveznica drugih država u portfelju Banke;	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	15	LCR	12,18%	27.250	12,18%	27.250	12,18%	27.250	223.730	9,97%	71,39%	40.190	4.467		125,33%	
B	Kombinirani stresni scenarij	Kombinirani	a) značajni kreditni gubici b) narušeni ugled Banke (reputacije) c) pad vrijednosti nekretnina; d) pad vrijednosti obveznica RH i obveznica drugih država u portfelju Banke;	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	180	stopa ukupnog kapitala	11,77%	26.478	11,77%	26.478	11,77%	26.478	224.996	8,08%	71,39%	40.190	4.467		125,53%	

Slika 33. Kreditna institucija G - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																								
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a													
											Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106
A	O6	Korištenje rezervi likvidnosti	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Visok	Da	Nizak	3	90	54000	12,18%	27.251	12,18%	27.251	12,18%	27.251	223.730	9,97%	128,00%	40.190	33.373		125,00%	
A	O5	Zaduženje temelj REPO ili lombardnih kredita	Likvidnost_od_središnje_banke	Operacije na otvorenom tržištu - REPO	Visok	Da	Srednji	3	90	22600	12,18%	27.251	12,18%	27.251	12,18%	27.251	223.730	9,97%	120,19%	36.344	27.147		125,00%	
A	O1	Smanjenje ponderirane aktive	Poboljšanje_rizičnog_profila	Smanjenje kreditiranja	Visok	Da	Srednji	7	365	59819	17,90%	27.195	17,90%	27.195	17,90%	27.195	151.955	10,52%	349,00%	85.025				
A	O3	Povećanje kapitala putem dokapitalizacije ili pribavljanjem dopunskog kapitala	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Visok	Da	Nizak	7	365	8000	15,43%	33.361	15,43%	33.361	16,36%	35.361	216.201	11,88%	131,00%	40.190				
A	O4	Naplata postojećih plasmana o dospjecu	Upravljanje_obvezama	Ostale mjere upravljanja obvezama	Srednji	Ne																		
A	O2	Prodaja dijela imovine	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Srednji	Ne																		
A	O7	Smanjenje ukupnih troškova poslovanja	Smanjenje_troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Srednji	Ne																		
A	O8	Prodaja NPL portfelja	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Srednji	Ne																		

Slika 34. Kreditna institucija H - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka								
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranoga upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka
010	020	030	040	050	080	090	100	110
1	Stopa redovnoga osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	< 7,05%	< 6,95%
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	<15,2%	< 15,05%
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	<4,2%	<3,2%
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne			
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne			
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	<110%	<105%
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Da	Da	<107%	<102%
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Ne		
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	<20%	<15 i neki od pokazatelja likvidnosti ili kapitala ispod razine ranog upozorenja
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Da	<80%	<75 i neki od pokazatelja likvidnosti ili kapitala ispod razine ranog upozorenja
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Da	> -2,20%	> -2,50%
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Da	> -16,5%	> -20%
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Ne	Ne		
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	>7%	>12%
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	<35%	<29%

Slika 35. Kreditna institucija H - Mjere oporavka

Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tisućama EUR)	Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti kol. 091-100 za CET1, ukupni kapital, RWA, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)												
									091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103
O1	Neisplaćivanje dividende i usmjeravanje ostavrenog rezultata poslovanja u rezerve	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Da	Visok	Srednji	365	2.616	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O2	Dokapitalizacija (izdavanje vlasničkih vrijednosnih papira novom emisijom dionica)	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Da	Visok	Srednji	365	6.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O3	Izdavanje dužničkih vrijednosnih papira	Prikupljanje kapitala	Povećanje Tier 2	Da	Visok	Nizak	365	1.520	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O4	Naplate kredita i smanjenja kreditnog portfelja	Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja	Da	Visok	Visok	365	54.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O5	Umanjenje iznosa neto aktive prodajom i naplatom loših plasmana	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Visok	365	38.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O6	Plasiranje sredstava u imovinu više kvalitete s nižim ponderima rizika	Poboljšanje rizičnog profila	Optimizacija kreditnih linija	Da	Visok	Srednji	365	9.705	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O7	Repo aranžmani	Poboljšanje likvidnosti tržište	REPO (prihvatnji kolateral za HNB)	Da	Visok	Srednji	90	7.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O8	Prodaja imovine lošije kvalitete i kupnja vrijednosnih papira visoke kvalitete koji zadovoljavaju uvjete zaštićenog sloja likvidnosti ili likvidnosnih plasmana	Prodaja imovine	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Da	Visok	Srednji	90	2.384	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O9	Prodaja dijela portfelja kredita i drugih potraživanja	Prodaja imovine	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Da	Visok	Visok	365	13.456	13,06%	46.971	13,06%	46.971	17,38%	62.538	359.760	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O10	Naplate loših plasmana	Poboljšanje rizičnog profila	Poboljšana naplata kolaterala	Da	Visok	Visok	365	15.000	13,06%	46.971	13,06%	46.971	17,38%	62.538	359.760	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%
O11	Prodaja loših plasmana	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Visok	365	22.000	13,06%	46.971	13,06%	46.971	17,38%	62.538	359.760	4,91%	102,11%	132.271	16.475	115.764	104,53%

Slika 36. Kreditna institucija H - Scenariji

Oznaka stresnoga scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije														
						Vrijeme do točke score propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenoga pokazatelja	Stopa redovnoga osnovnoga kapitala (%)	Iznos redovnoga osnovnoga kapitala (u 000 EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u 000 EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u 000 EUR)	RWA (u 000 EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u 000 EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u 000 EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u 000 EUR)	NSFR (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132
A	Propasti značajnih ugovornih stranaka i utjecaj na kapital	Kombinirani	Propasti značajnih ugovornih stranaka i utjecaj na kapital	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	Stopa osnovnog i ukupnog kapitala	3,46%	12.202	3,46%	12.202	7,88%	27.769	352.585	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
B	Propasti značajnih ugovornih stranaka i utjecaj na kapital	Kombinirani	Propasti značajnih ugovornih stranaka i utjecaj na kapital	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	Stopa osnovnog i ukupnog kapitala	3,46%	12.202	3,46%	12.202	7,88%	27.769	352.585	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
C	Propasti značajnih ugovornih stranaka i utjecaj na omjer financijske poluge	Kombinirani	Propasti značajnih ugovornih stranaka i utjecaj na omjer financijske poluge i kapital	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	Omjer financijske poluge	3,46%	12.202	3,46%	12.202	7,88%	27.769	352.585	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
D	Povećanje neto likvidnosnih odjela i smanjenje zaštitnog sloja likvidnosti	Kombinirani	Povećanje neto likvidnosnih odjela i smanjenje zaštitnog sloja likvidnosti	Brzo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	LCR	3,46%	12.202	3,46%	12.202	7,88%	27.769	352.585	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
E	Promjene stabilnih izvora financiranja	Kombinirani	Smanjenje stabilnih izvora financiranja. Povećanje stavaka koje zahtijevaju stabilne izvore financiranja.	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	NSFR	3,46%	12.202	3,46%	12.202	7,88%	27.769	352.585	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
F	Značajan gubitak po svim izloženostima i utjecaj na rast loših plasmana	Kombinirani	Rast loših plasmana (NPL)	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	godišnja stopa rasta udjela loših plasmana	2,21%	7.059	2,21%	7.059	7,07%	22.626	319.848	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
G	Značajan gubitak po svim izloženostima i utjecaj na NPLC	Kombinirani	Rast loših plasmana (NPL)	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	pokrivenost loših plasmana ispravcima vrijednosti (NPLC)	2,21%	7.059	2,21%	7.059	7,07%	22.626	319.848	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
H	Značajan pad profitabilnosti imovine	Kombinirani	Smanjenje imovine i godišnjeg rezultata	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	Značajan pad profitabilnosti imovine	2,21%	7.059	2,21%	7.059	7,07%	22.626	319.848	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%
I	Značajan pad profitabilnosti kapitala	Kombinirani	Smanjenje imovine i godišnjeg rezultata	Sporo razvijajući	Oboje (kapital i likvidnost)	365	Značajan pad profitabilnosti kapitala	2,21%	7.059	2,21%	7.059	7,07%	22.626	319.848	1,47%	84,93%	114.532	9.298	116.417	92,33%

Slika 37. Kreditna institucija H - ukupna mogućnost oporavka

Oznaka stresnoga scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u 000 eura)	Ukupna mogućnost oporavka (ORC)														
											Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a														
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105		
A	O1	Neisplaćivanje dividende i usmjeravanje ostvarenog rezultata poslovanja u rezerve	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Visok	Da	Srednji	180	365	2.616	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
B	O2	Dokapitalizacija (izdavanje vlasničkih vrijednosnih papira novom emisijom dionica)	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Visok	Da	Srednji	180	365	6.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
C	O3	Izdavanje dužničkih vrijednosnih papira	Prikupljanje kapitala	Povećanje Tier 2	Visok	Da	Nizak	180	365	0	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
D	O4	Naplate kredita i smanjenja kreditnog portfelja	Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja	Visok	Da	Visok	180	365	54.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
E	O5	Umanjenje iznosa neto aktive prodajni naplatom loših plasmana	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Visok	Da	Visok	180	365	38.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
F	O6	Plasiranje sredstava u imovinu više kvalitete s nižim ponderama rizika	Poboljšanje rizičnog profila	Optimizacija kreditnih linija	Visok	Da	Srednji	180	365	9.705	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
G	O7	Repo aranžmani	Poboljšanje likvidnosti tržište	REPO (prihvatljivi kolateral za HNB)	Visok	Da	Srednji	90	180	7.000	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
H	O8	Prodaja imovine lošije kvalitete i kupnja vrijednosnih papira visoke kvalitete koji zadovoljavaju uvjete zaštitnog sloja likvidnosti ili likvidnosnih priljeva	Prodaja imovine	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Visok	Da	Srednji	180	365	2.384	9,50%	29.493	9,50%	29.493	15,01%	46.580	310.354	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
I	O9	Prodaja dijela portfelja kredita i drugih potraživanja	Prodaja imovine	Ostale mjere poboljšanja likvidnosti na tržištu	Visok	Da	Visok	180	365	13.456	13,06%	46.971	13,06%	46.971	17,38%	62.538	359.760	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
J	O10	Napлата loših plasmana	Poboljšanje rizičnog profila	Poboljšana naplata kolaterala	Visok	Da	Srednji	180	365	15.000	13,06%	46.971	13,06%	46.971	17,38%	62.538	359.760	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		
J	O11	Prodaja loših plasmana	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Visok	Da	Visok	180	365	22.000	13,06%	46.971	13,06%	46.971	17,38%	62.538	359.760	4,91%	102,11%	132.271	16.475	134.289	104,53%		

Slika 38. Kreditna institucija I - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka								
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka
010	020	030	040	050	080	090	100	110
1	Stopa redovnoga osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	11,70%	11,60%
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	16,61%	16,41%
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	4,00%	3,50%
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne	Ne	n/p	n/p
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne	Ne	n/p	n/p
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	110%	105%
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Da	Da	110%	105%
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Ne	n/p	n/p
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	min 3.000 eur	-
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Ne	110%	-
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Ne	min 0,50%	min 0,05%
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Ne	min 5,00%	min 0,50%
13	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubitci s osnove operativnog rizika	Da	Da	max 750 eur	-
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	max 20%	-
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	min 65%	-

Slika 39. Kreditna institucija I - Mjere oporavka

Mjere oporavka																						
									Utlječaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET 1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)													
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utlječaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnoga osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnoga osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104
1	O1	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Da	Visok	Nizak	60 do 90	1.000	0,72%	1.000	0,72%	1.000	0,72%	1.000	0	0,45%	6,31%	1.000	1.000	0,63%	
2	O2	Konverzija Tier 2 u CET 1	Prikupljanje kapitala	Konverzija Tier 2 u CET 1	Da	Visok	Nizak	60 do 90	3.125	2,24%	3.125	2,24%	3.125	0,34%	469	0	1,41%	0,00%	0	0	0,29%	
3	O3	Produžavanje ročnosti Tier 2	Prikupljanje kapitala	Produžavanje ročnosti Tier 2	Da	Visok	Nizak	60	469	0,00%	0	0,00%	0	0,34%	469	0	0,00%	0,00%	0	0	0,29%	
4	O4	Povećanje Tier 2	Prikupljanje kapitala	Povećanje Tier 2	Da	Visok	Nizak	60	1.000	0,00%	0	0,00%	0	0,72%	1.000	0	0,00%	6,82%	1.000	1.000	0,63%	
5	O5	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Zadržavanje zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Da	Visok	Nizak	120 dana nakon isteka poslovne godine	2.201	1,58%	2.201	1,58%	2.201	1,58%	2.201	0	0,99%	15,00%	2.201	2.201	1,38%	
6	O6	Neisplata kupona Tier 1/Tier 2	Zadržavanje zarade	Neisplata kupona Tier 1/Tier 2	Da	Visok	Nizak	365	233	0,17%	233	0,17%	233	0,17%	233	0	0,11%	1,59%	233	233	0,15%	
7	O7	Prodaja financijske imovine	Prodaja imovine	Prodaja financijske imovine	Da	Visok	Nizak	5	12.000	0,07%	0	0,07%	0	0,07%	0	-554	0,00%	1,09%	13.007	13.007	0,00%	
8	O8	Prodaja nekretnina	Prodaja imovine	Prodaja nekretnina	Da	Srednji	Nizak	365 do 545	568	0,07%	0	0,07%	0	0,07%	0	-568	0,03%	3,87%	568	568	0,00%	
9	O9	Smanjenje kreditiranja	Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja	Da	Visok	Nizak	90	16.461	1,67%	-50	1,67%	-50	1,67%	-50	-12.998	0,82%	112,20%	16.461	16.461	10,82%	
10	O10	Poboljšana naplata kolaterala	Poboljšanje rizičnog profila	Poboljšana naplata kolaterala	Da	Srednji	Nizak	do 365	361	0,28%	361	0,28%	361	0,29%	361	-202	0,17%	4,05%	594	594	0,55%	
11	O11	Naplata NPL portfelja	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Nizak	90	184	0,13%	184	0,13%	184	0,13%	184	0	0,08%	1,26%	184	184	0,12%	
12	O12	Ponovno ugovaranje velikih obveza	Upravljanje obvezama	Ostale mjere upravljanja obvezama	Da	Srednji	Nizak	30 do 90	4.549	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	13,21%	4.549	4.549	0,99%	
13	O13	Operacije na otvorenom tržištu - REPO	Likvidnost od središnje banke	Operacije na otvorenom tržištu - REPO	Da	Visok	Nizak	5	10.000	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	-8,21%	10.838	10.838	0,00%	
14	O14	Stalno raspoložive mogućnosti: prekonoćni kredit	Likvidnost od središnje banke	Stalno raspoložive mogućnosti: prekonoćni kredit	Da	Visok	Nizak	5	10.000	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	-8,21%	10.838	10.838	0,00%	
15	O15	Smanjenje administrativnih troškova	Smanjenje troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Da	Visok	Nizak	365	326	0,23%	326	0,23%	326	0,23%	326	0	0,15%	2,22%	326	326	0,20%	
16	O16	Smanjenje ostalih troškova vezano uz ljudske resurse	Smanjenje troškova	Smanjenje ostalih troškova vezano uz ljudske resurse	Da	Visok	Nizak	365	388	0,28%	388	0,28%	388	0,28%	388	0	0,18%	2,65%	388	388	0,24%	
17	O17	Smanjenje varijabilnih primitaka	Smanjenje troškova	Smanjenje varijabilnih primitaka	Da	Visok	Nizak	365	370	0,27%	370	0,27%	370	0,27%	370	0	0,17%	2,52%	370	370	0,23%	
18	O18	Smanjenje ulaganja	Smanjenje troškova	Smanjenje ulaganja	Da	Srednji	Nizak	365	133	0,10%	133	0,10%	133	0,10%	133	0	0,06%	0,90%	133	133	0,08%	
19	O19	Povećanje depozita - stanovništvo	Poslovne mjere	Povećanje depozita - stanovništvo	Da	Visok	Nizak	30	6.000	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	41,09%	6.028	6.028	3,62%	
20	O20	Povećanje depozita - trgovačka društva	Poslovne mjere	Povećanje depozita - trgovačka društva	Da	Srednji	Nizak	90	2.100	0,20%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	6,18%	2.100	2.100	0,70%	
21	O21	Prodaja neprihodujućih izloženosti	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Nizak	90	2.791	0,00%	279	0,20%	279	0,20%	279	0	0,13%	15,85%	2.325	2.325	1,56%	
22	O22	Otpis neprihodujućih izloženosti	Poboljšanje rizičnog profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Da	Visok	Nizak	90	3.716	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0,00%	0	0	0,00%	

Slika 40. Kreditna institucija I - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratak opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke score propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Scenarij 1	Kombinirani	Sistemska kriza u eurozoni utječe na pogoršanje kreditne kvalitete, pad vrijednosti portfelja vrijednosnih papira. Značajan odjev likvidnosti i gubici s osnova operativnog rizika	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	365	Stopa redovnog osnovnog kapitala, Stopa osnovnog kapitala, Stopa ukupnog kapitala, LCR, NSFR	11,44%	18.137	11,44%	18.137	13,12%	20.793	139.451	8,42%	80,81%	12.574	12.574		99,74%	

Slika 41. Kreditna institucija I - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																								
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a													
											Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106
A	O1	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Prikupljanje kapitala	Povećanje CET 1 od strane matične KI / vlasnika	Srednji	Da	Nizak	30	90	500	0,35%	500	0,35%	500	0,35%	500	0	0,23%	2,98%	500	500		0,30%	
A	O5	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Zadržavanje zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Visok	Da	Nizak	30	120 dana nakon isteka poslovne godine	2029	1,43%	2.029	1,43%	2.029	1,43%	2.029	0	0,92%	12,08%	2.029	2.029		1,21%	
A	O9	Smanjenje kreditiranja	Poboljšanje rizičnog profila	Smanjenje kreditiranja	Visok	Da	Nizak	5	30	2744	0,23%	0	0,23%	0	0,26%	0	-2.166	0,12%	16,34%	2.744	2.744		1,43%	
A	O19	Povećanje depozita - stanovništvo	Poslovne mjere	Povećanje depozita - stanovništvo	Visok	Da	Nizak	5	30	6000	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	35,90%	6.028	6.028		3,45%	
A	O15	Smanjenje administrativnih troškova	Smanjenje troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Srednji	Da	Nizak	30	365	163	0,12%	163	0,12%	163	0,12%	163	0	0,07%	0,97%	163	163		0,10%	
A	O16	Smanjenje ostalih troškova vezano uz ljudske resurse	Smanjenje troškova	Smanjenje ostalih troškova vezano uz ljudske resurse	Srednji	Da	Nizak	30	365	194	0,14%	194	0,14%	194	0,14%	194	0	0,09%	1,16%	194	194		0,12%	
A	O17	Smanjenje varijabilnih primitaka	Smanjenje troškova	Smanjenje varijabilnih primitaka	Visok	Da	Nizak	30	365	185	0,13%	185	0,13%	185	0,13%	185	0	0,08%	1,10%	185	185		0,11%	
A	O8	Prodaja nekretnina	Prodaja imovine	Prodaja nekretnina	Srednji	Da	Nizak	30	365	284	0,03%	0	0,03%	0	0,03%	0	284	0,00%	1,69%	284	284		0,00%	
A	O4	Povećanje Tier 2	Prikupljanje kapitala	Povećanje Tier 2	Srednji	Ne	Nizak	30	90	500	0,00%	0	0,00%	0	0,35%	500	0	0,00%	2,98%	500	500		0,30%	

Slika 42. Kreditna institucija J - Pokazatelji 1A

Pokazatelji plana oporavka								
Broj pokazatelja	Naziv pokazatelja	Vrsta pokazatelja	Kategorija pokazatelja	Potkategorija pokazatelja	Primjenjuje li KI ovaj pokazatelj	Primjenjuje li KI propisanu definiciju pokazatelja	Razina ranog upozorenja	Razina pokretanja mjera plana oporavka
010	020	030	040	050	080	090	100	110
1	Stopa redovnoga osnovnog kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	CET1 stopa	Da	Da	10,38%	7,65%
2	Stopa ukupnoga kapitala	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Stopa ukupnoga kapitala	Da	Da	16,35%	12,36%
3	Omjer financijske poluge	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	Omjer financijske poluge	Da	Da	4,25%	3,15%
4	MREL	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	MREL	Ne	Ne	-	-
5	TLAC	HNB minimum	Pokazatelji kapitala	TLAC	Ne	Ne	-	-
6	LCR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	LCR	Da	Da	115%	110%
7	NSFR	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	NSFR	Da	Da	107%	103%
8	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Poseban zahtjev za likvidnost iz članka 225. ZOKI	Ne	Ne	-	-
9	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku	Da	Da	3.000	2.000
10	Likvidnosna pozicija	HNB minimum	Pokazatelji likvidnosti	Likvidnosna pozicija	Da	Da	9.400	7.500
11	ROA	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROA	Da	Ne	-4,06%	-5,23%
12	ROE	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	ROE	Da	Ne	-39,51%	-51,67%
13	Značajni gubitci s osnovne operativnog rizika	HNB minimum	Pokazatelji profitabilnosti	Značajni gubitci s osnovne operativnog rizika	Da	Da	27,45%	32,29%
14	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Stopa rasta bruto neprihodujućih kredita	Da	Da	90%	130%
15	Koeficijent pokrivenosti	HNB minimum	Pokazatelji kvalitete imovine	Koeficijent pokrivenosti	Da	Da	30%	25%

Slika 43. Kreditna institucija J - Mjere oporavka

Mjere oporavka																						
										Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje (minimalno popuniti stupce 091 - 100 za CET1, ukupni kapital, RWA, OFP, LCR i likvidnu imovinu visoke kvalitete)												
Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Primjenjuje li se u fazi rane intervencije?	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme do punog učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Stopa redovnoga osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnoga osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnoga kapitala (%)	Iznos osnovnoga kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnoga kapitala (%)	Iznos ukupnoga kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104
1	O1	Smanjenje izloženosti kreditnom riziku	Poboljšanje_rizičnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizičnog profila	Ne	Visok	Srednji	270		8,23%	23.624	8,23%	23.624	10,70%	30.705	286.949	4,31%	179,19%	95.143			90,41%
2	O2	Dokapitalizacija izdavanjem dionica	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 iz vanjskih izvora	Da	Srednji	Srednji	365	3.300	8,30%	26.942	8,30%	26.942	10,49%	34.023	324.469	4,89%	179,19%	95.143			68,52%
3	O3	Oduzatanje od isplate dividende (zadržavanje dobiti)	Zadržavanje_zarade	Ograničenje isplate/neisplate dividendi dioničarima KI	Ne	Srednji	Srednji	365	5.110	12,44%	33.744	12,44%	33.744	15,44%	40.825	321.151	6,16%	218,42%	115.971			68,82%
4	O4	Naplata postojećih plasmana o dospjeću bez mogućnosti produžetka rokova vraćanja i obustava nove kreditne aktivnosti	Poslovne_mjere	Ostale poslovne mjere	Ne	Visok	Srednji	90		7,79%	23.624	7,79%	23.624	10,13%	30.705	303.171	4,47%	77,22%	115.263			82,26%
5	O5	Smanjenje ukupnih troškova poslovanja	Smanjenje_troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Ne	Visok	Srednji	365	1.500	7,36%	23.624	7,36%	23.624	9,56%	30.705	321.151	4,31%	179,19%	95.143			68,47%
6	O6	Prikladna poslovne strategije	Ostale_kategorije_mjera_oporavka	Ostale mjere oporavka	Da	Visok	Visok	365														
7	O7	Prodaja NPL plasmana	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Ne	Srednji	Srednji	365	14.000	7,71%	23.624	7,71%	23.624	10,03%	30.705	306.245	3,74%	160,87%	85.412			68,71%

Slika 44. Kreditna institucija J - Scenariji

Vrijednosti pokazatelja u točki score propasti kreditne institucije																					
Oznaka stresnog scenarija	Naziv scenarija	Vrsta scenarija	Kratki opis ključnih događaja	Brzina odvijanja događaja u scenariju	Scenarij utječe na:	Vrijeme do točke score propasti KI (u danima)	Naziv prekoračenog pokazatelja (u danima)	Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)
010	020	030	040	050	060	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133
A	Kombinirani	Kombinirani	značajni kreditni gubici, nepovoljna kretanja cijena nekretnina, smanjenje vrijednosti obveznica, narušeni ugled Banke (reputacijski rizik)	Oboje (sporo i brzo razvijajući)	Oboje (kapital i likvidnost)	120	Stopa ukupnog kapitala	10,06%	32.324	10,06%	32.324	12,27%	39.405	321.151	3,68%	85,40%	87.560			65,30%	-

Slika 45. Kreditna institucija J - ukupna mogućnost oporavka

Ukupna mogućnost oporavka (ORC)																									
Oznaka stresnog scenarija	Oznaka mjere oporavka	Naziv mjere oporavka	Kategorija mjere oporavka	Potkategorija mjere oporavka	Stupanj provedivosti mjere oporavka	Primjenjuje li se mjera oporavka u izračunu ORC-a	Utjecaj na poslovni model	Vrijeme od početka scenarija do pokretanja mjere oporavka (u danima)	Vrijeme od pokretanja mjere oporavka do punoga učinka (u danima)	Vrijednost mjere oporavka (u tis. EUR)	Utjecaj primjene mjere oporavka na odabrane pokazatelje - samo za opcije koje se primjenjuju u izračunu ORC-a														
											Stopa redovnog osnovnog kapitala (%)	Iznos redovnog osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa osnovnog kapitala (%)	Iznos osnovnog kapitala (u tis. EUR)	Stopa ukupnog kapitala (%)	Iznos ukupnog kapitala (u tis. EUR)	RWA (u tis. EUR)	Omjer financijske poluge (%)	LCR (%)	Likvidna imovina visoke kvalitete (u tis. EUR)	Dostupna neopterećena imovina prihvatljiva za središnju banku (u tis. EUR)	Iznos kapaciteta likvidnosne pokrivenosti (u tis. EUR)	NSFR (%)	MREL (%)	
010	020	030	040	050	060	070	080	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100	101	102	103	104	105	106	
A	O1	Smanjenje izloženosti kreditnom riziku	Poboljšanje_rizicnog_profila	Ostale mjere poboljšanja rizicnog profila	Visok	Da	Srednji	90	270		8,23%	23.624	8,23%	23.624	10,70%	30.705	286.949	4,31%	179,19%	95.143				90,41%	
A	O2	Dokapitalizacija izdavanjem dionica	Prikupljanje_kapitala	Povećanje CET 1 iz vanjskih izvora	Srednji	Da	Srednji	90	365	3300	8,30%	26.942	8,30%	26.942	10,49%	34.023	324.469	4,89%	179,19%	95.143				68,52%	
A	O3	Odstajanje od isplate dividende (zadržavanje dobiti)	Zadržavanje_zarade	Ograničenje isplate/neisplata dividendi dioničarima KI	Srednji	Da	Srednji	90	365	5110	12,44%	33.744	12,44%	33.744	15,44%	40.825	321.151	6,16%	218,42%	115.971				68,82%	
A	O4	Naplata postojećih plasmana o dospjehu bez mogućnosti produžetka rokova vraćanja i obustava nove kreditne aktivnosti	Poslovne_mjere	Ostale poslovne mjere	Visok	Da	Srednji	90	90		7,79%	23.624	7,79%	23.624	10,13%	30.705	303.171	4,47%	77,22%	115.263				82,26%	
A	O5	Smanjenje ukupnih troškova poslovanja	Smanjenje_troškova	Smanjenje administrativnih troškova	Visok	Da	Srednji	90	365	1500	7,36%	23.624	7,36%	23.624	9,56%	30.705	321.151	4,31%	179,19%	95.143				68,47%	
A	O6	Prilagodba poslovne strategije	Ostale_kategorije_mjere_oporavka	Ostale mjere oporavka	Visok	Ne	Visok	90	365																
A	O7	Prodaja NPL plasmana	Prodaja_imovine	Prodaja financijske imovine	Srednji	Da	Srednji	90	365	14000	7,71%	23.624	7,71%	23.624	10,03%	30.705	306.245	3,74%	160,87%	85.412				68,71%	

Tablica 15. Prikaz hipotetskih stopa sveukupnog kapitalnog zahtjeva

Kreditna institucija	Stopa sveukupnog kapitalnog zahtjeva (%)
A	15,1
B	15
C	16,7
D	15,2
E	14,6
F	15,15
G	14,7
H	14,75
I	15,7
J	15,79

Izvor: izrada autora.